

EN GOD OMVEJ – BEVÆGELSE I LOKALOMRÅDET

Samlet evaluering af otte kommunale anlægsprojekter til fremme af rekreativ fysisk aktivitet

Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen

2013:3

EN GOD OMVEJ – Bevægelse i lokalområdet

Samlet evaluering af otte kommunale anlægsprojekter
til fremme af rekreativ fysisk aktivitet

Charlotte Skau Pawlowski
Lars Breum Christiansen
Jasper Schipperijn
Jens Troelsen

EN GOD OMVEJ – Bevægelse i lokalområdet: Samlet evaluering af otte kommunale anlægsprojekter til fremme af rekreativ fysisk aktivitet

Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen
Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Udgivet 2013

ISBN 978-87-92646-66-8

Serie: Movements. 2013:3

Serieudgiver: Institut for Idræt og Biomekanik

Forsidefoto: Scanpix

Forsidelayout: UniSats

Fotos i øvrigt: Charlotte Skau Pawlowski

Opsætning: Lone Bolwig

Tryk: Print & Sign, Odense

Forskningsprojektet er støttet af Realdania.

Realdania og Lokale og Anlægsfonden har sammen ydet støtte til finansieringen af anlægsprojekterne.

Indholdsfortegnelse

Forord.....	5
1. DEL.....	7
Sammenfatning.....	7
Veje til en god omvej.....	11
2. DEL	12
1. Baggrund for evalueringen	12
1.1 Hvad er EN GOD OMVEJ?.....	12
1.2 Hvorfor implementere lege- og bevægelsesrum i bolignære områder?.....	12
1.3 Formål	13
1.4 Rapportens indhold.....	13
2. Teoretisk og metodisk grundlag for analysearbejdet.....	14
2.1 Karakteristika med betydning for brugen af lokalområdet.....	14
2.1.1. Tilgængelighed	14
2.1.2 Social kapital.....	15
2.1.3 Psykologisk betingede aspekter	15
2.2 Teorier om motivation for at lege i et aktivitetsområde	16
2.2.1 Grundelementer til fremme af legelysten.....	16
2.3 Metode, afgrænsning og anvendte analytiske begreber	17
2.3.1 Metoder	17
2.3.2 Dataanalyse.....	18
2.3.3 Afgrænsninger og analytiske begreber.....	18
3. Beskrivelse af EGO aktivitetsområderne.....	21
3.1 Dronningens Bastion, Fredericia Kommune	21
3.2 Byens Arena, Gladsaxe Kommune.....	22
3.3 Opfordring til udfordring, Kolding Kommune.....	23
3.4 Sidesporet, Middelfart Kommune	24
3.5 Bevægelseksperimentarium, Odsherred Kommune	25
3.6 Pixlpark, Roskilde Kommune.....	26
3.7 En Voldsom Omvej, Solrød Kommune.....	27
3.8 Naturparken Mellem bakkedrag og dalstrøg, Sønderborg Kommune	29
4. Spørgeskemaundersøgelse om rekreativ fysisk aktivitet i lokalområderne	31
4.1 Respondentanalyse.....	31
4.2 Muligheder i lokalområdet for rekreativ fysisk aktivitet	33
4.2.1 Tilfredshed med at bo i lokalområdet.....	33
4.2.2 Muligheder for socialt samvær, leg og bevægelse	34
4.3 Respondenternes fysiske aktivitet og brug af lokalområdet	37
4.3.1 Fysisk aktivitet i fritiden	37
4.3.2 Brug af lokalområdet til rekreativ fysisk aktivitet	39

4.4 Oplevelse og brug af EGO aktivitetsområderne	41
4.4.1 Brug af EGO aktivitetsområderne.....	41
4.4.2 Tilfredshed med EGO aktivitetsområderne	43
5 Feltstudie om holdninger og aktivitet på EGO aktivitetsområderne	46
5.1 Synet på EGO aktivitetsområderne.....	46
5.2 Omfang og karakter af rekreativ fysisk aktivitet på EGO aktivitetsområderne.....	47
5.2.1 Brugergrupper	47
5.2.2 Brugsmønstre	48
5.2.3 Tidspunkter for brug	49
5.3 Faktorer med betydning for brug af EGO aktivitetsområderne.....	50
5.3.1 Tilgængelighed	50
5.3.2 Æstetik	51
5.3.2 Sikkerhed og tryghed.....	52
5.3.4 Simpelhed	52
5.3.5 Privathed	53
5.3.6 Igangsætning.....	53
5.3.7 Variation, udvikling og udfordring.....	54
5.3.8 Vedligeholdelse	56
6. Diskussion.....	57
6.1 Aktivitetsområders betydning for rekreativ fysisk aktivitet	57
6.2 Aktivitetsområder i bevægelse	59
6.3 Metodiske forbehold	61
7. Konklusion	64
8. anbefalinger.....	65
Referencer	67
Bilag 1 Afgrænsning af de otte lokalområder.....	69
Bilag 1.1 Fredericia.....	69
Bilag 1.2 Gladsaxe.....	69
Bilag 1.3 Kolding	70
Bilag 1.4 Middelfart	70
Bilag 1.5 Odsherred	71
Bilag 1.6 Roskilde	71
Bilag 1.7 Solrød	72
Bilag 1.8 Sønderborg	72
Bilag 2 Feltobservationer på de otte EGO aktivitetsområder	73
Bilag 2.1 En dag på Dronningens Bastion.....	73
Bilag 2.2 En dag i Byens Arena	74
Bilag 2.3 En dag på Opfordring til udfordring.....	75
Bilag 2.4 En dag på Sidesporet.....	76
Bilag 2.5 En dag i Bevægelseseksperimentarium.....	77
Bilag 2.6 En dag i Pixlpark.....	79
Bilag 2.7 En dag på En Voldsom Omvej	80
Bilag 2.8 En dag Mellem bakkedrag og dalstrøg.....	81

Forord

Denne rapport er en samlet evaluering af otte anlægsprojekter i EN GOD OMVEJ (EGO), som har til formål at skabe ansporende rammer for et aktivt og sundt hverdagsliv i otte danske kommuner. I tillæg til denne rapport er der i forbindelse med EGO-projektet desuden lavet en rapport om hvert enkelt anlægsprojekt samt en rapport omhandlende en procesevaluering af det kommunale arbejde med at udvikle og implementere anlæggene. Alle rapporter kan downloades fra hjemmesiden www.engodomvej.dk

Institut for Idræt & Biomekanik, Syddansk Universitet har haft ansvaret for evalueringen. Afrapporteringen bygger på en baselineundersøgelse og en follow-up undersøgelse henholdsvis før og efter etableringen af anlægsprojekterne. Baselineundersøgelsen blev gennemført i 2011, hvor der blev lavet en GIS analyse (kun medtaget i de særskilte anlægsrapporter), feltobservationer på de planlagte steder for de otte anlægsprojekter samt en spørgeskemaundersøgelse blandt beboere bosat i de otte lokalområder, hvor anlægsprojekterne skulle realiseres. I 2012 blev der gennemført en follow-up undersøgelse, der bestod af feltobservationer på stederne for anlægsprojekterne og en opfølgende spørgeskemaundersøgelse blandt de samme respondenter, der indgik i baselineundersøgelsen.

Realdania skal i den forbindelse have særlig tak for den økonomiske støtte til forskningsarbejdet. Uden støtte ville det ikke have været muligt at gennemføre studier før, under og efter anlægsbyggeriet. Muligheden for at anvende dette studiedesign har medført en mere nuanceret viden om hvilke betydninger, de nyetablerede anlæg har haft i lokalområderne.

Spørgeskemaundersøgelserne er udarbejdet i et tæt samarbejde med de otte kommuner, som har stået for indsamlingen af data. Vi vil gerne benytte lejligheden til at sige tak for samarbejdet til de kommunale medarbejdere, som har haft den overordnede og løbende kontakt med Syddansk Universitet. Der skal også lyde en stor tak til alle de mennesker, som vi har interviewet under feltobservationerne samt alle de respondenter, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen. Mange af respondenterne har her vist et stort engagement i undersøgelsen ved at supplere med deres egne begrundede kommentarer til etableringen af anlægsprojekterne. Alle har bidraget med vigtig viden.

Rapporten har ikke til hensigt at vurdere hvert enkelt anlægsprojekt som værende godt eller dårligt, men for at illustrere vores pointer undervejs i rapporten gives der eksempler ved at referere til specifikke EGO-projekter. Fokus er rettet på at skabe mest mulig læring af de meget forskellige anlægsprojekter, som kan bruges i det fremadrettede arbejde med at skabe ansporende fysiske rammer. Med afsæt i analyserne gives der derfor konkrete anbefalinger.

Det er vores forhåbning og ambition, at rapporten kan være til nytte for en bred gruppe af personer, institutioner og organisationer, som arbejder med at fremme et fysisk aktivt hverdagsliv.

Odense, januar 2013

Charlotte Skau Pawlowski
Projektmedarbejder
Institut for Idræt og Biomekanik
Syddansk Universitet

Jens Troelsen
Projektleder
Institut for Idræt og Biomekanik
Syddansk Universitet

1. DEL

Første del af rapporten indeholder en sammenfatning af hovedpunkterne i evalueringen samt en række konkrete anbefalinger til hvad man bør have med i sine overvejelser i forbindelse med at etablere anlæg, der har til formål at fremme et aktivt hverdagsliv. Den første del er tiltænkt læseren, der hurtigt vil danne sig et overblik over rapportens fund.

Sammenfatning

Introduktion

EN GOD OMVEJ (EGO) er et udviklingsprojekt, der blev igangsat i januar 2011. Realdania og Lokale- og Anlægsfonden (LOA) stod bag projektet. EGO havde til formål at sætte fokus på, hvordan de fysiske rammer kan skabe bedre vilkår for det aktive og sunde hverdagsliv, der hvor borgerne bor eller færdes dagligt ved at etablere mindre aktivitetsområder med støtte på op til 2 mio. kr. Der blev udvalgt ni meget forskellige anlægsprojekter, hvoraf otte af projekterne er inkluderet i rapporten. Rapporten har til formål at undersøge dels beboeres brug af lokalområdet til rekreativ fysisk aktivitet før og efter etableringen af EGO aktivitetsområderne, og dels at undersøge holdninger og aktivitet på de etablerede EGO aktivitetsområder med fokus på at finde frem til, hvordan projektet kan bidrage til planlægning af lignende anlægsprojekter i fremtiden.

Metode

Rapportens empiriske materiale består af både en kvantitativ og en kvalitativ undersøgelse. Den kvantitative undersøgelse er en spørgeskemaundersøgelse, hvor et repræsentativt udsnit af beboere fra 16 år og ældre¹ i de otte lokalområder, hvor anlægsprojekterne er realiseret, blev stillet en række spørgsmål både før og efter etableringen af anlægsprojekterne. Formålet med spørgeskemaundersøgelsen var at indhente selvrapporterede oplysninger om brug af lokalområdet samt få subjektive vurderinger af lokalområdets karakter og faciliteter. Det er vigtigt at bemærke, at den afgrænsede respondentgruppe i spørgeskemaundersøgelsen fx ikke inkluderer institutioner og børn, hvilket betyder, at den kvantitative undersøgelse ikke tegner et fuldstændigt billede af aktivitetsområdernes brug. Den kvalitative undersøgelse består af en feltobservation på stederne for de otte anlægsprojekter og inkluderede ustrukturerede interviews med brugere ligeledes før og efter etableringen af anlægsprojekterne. Fokus var rettet på at indsamle viden om brugen af området i forhold til alder, sociale grupperinger, aktivitetsformer, tidspunkt og varighed.

Rekreativ fysisk aktivitet i lokalområderne før og efter EGO – den kvantitative undersøgelse

Blandt de 1.775 respondenter fra otte afgrænsede lokalområder, som både har besvaret baseline i 2011 og follow-up undersøgelsen et år senere i 2012, er der en overvejende tilfredshed med at bo i deres lokalområde, idet 94 % angiver, at de er glade for at bo i lokalområdet og mere end hver tredje respondent angiver, at de i høj grad har tillid til andre beboere i lokalområdet (38 % i baseline og 39 % i follow-up). Der ses ingen forskel i respondenternes

¹ I to kommuner er kun inkluderet af beboere fra 16-24 år jf. afsnit 2.3.2.

tilfredshed med at bo i lokalområdet og deres tillid til øvrige beboere i lokalområdet efter implementering af projektet.

Andelen af respondenter, der synes, at mulighederne udendørs i deres lokalområde for både at mødes og være sammen, at lege og at være fysisk aktiv er gode, varierer meget imellem de otte lokalområder. Der ses imidlertid i samtlige lokalområder en stigning efter implementering af projektet i andelen af respondenter, der synes, at mulighederne for at mødes og være sammen (fra 57 % i baseline til 67 % i follow-up), at lege (fra 60 % i baseline til 70 % i follow-up) og at være fysisk aktiv (fra 58 % i baseline til 68 % i follow-up) er gode til meget gode. Det ses ligeledes, at markant færre respondenter i follow-up undersøgelsen end i baseline undersøgelsen svarer, at de savner steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet (fra 36 % i baseline til 22 % i follow-up). Der er en stor aldersmæssig forskel på, hvorvidt der savnes steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet. Jo ældre respondenterne er des mindre savner de steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet.

En relativ stor andel af respondenterne laver lettere motion i fritiden både før og efter etableringen af EGO aktivitetsområderne. Ca. to tredjedele af respondenterne angiver, at de spadserer, cykler eller har anden lettere motion mindst 4 gange om ugen (hhv. 63 % i baseline og 64 % i follow-up). Hver femte dyrker moderat fysisk aktivitet i form af motionsidræt eller udfører tungt havearbejde eller lignende mindst fire timer om ugen (hhv. 19 % i baselineundersøgelsen og 20 % i follow-up undersøgelsen) og 4 % angiver i både baseline- og follow-up undersøgelsen, at de træner hårdt og dyrker konkurrenceidræt regelmæssigt og flere gange om ugen. Derudover angiver hver syvende respondent, at de læser, ser TV eller overvejende har andre stillesiddende fritidsbeskæftigelser (hhv. 14 % i baselineundersøgelsen og 13 % i follow-up undersøgelsen). Ser man isoleret på gruppen af respondenter, der angiver at de overvejende er stillesiddende i fritiden synes der at være en tendens til at lidt færre af de 25-64 årige angiver, at de overvejende er stillesiddende i fritiden efter implementering af projektet.

Langt de fleste respondenter angiver, at de dyrker selvorganiseret fysisk aktivitet i fritiden, og at de primært er fysisk aktive enten der hjemme eller på udearealerne i lokalområdet. De mest foretrukne aktiviteter er gåture (83 % i både baseline og follow-up), cykling (hhv. 65 % i baseline og 63 % i follow-up) og løb/jogging (30 % i både baseline og follow-up). Hver femte respondent angiver, at de leger, spiller bold og lignende (21 % i baseline og 22 % i follow-up). Der ses ingen væsentlige ændringer efter implementeringen af EGO-projektet i forhold til hvordan de bruger lokalområdets udearealer.

Ifølge spørgeskemaundersøgelsen svarer ca. hver femte respondent, at de bruger EGO aktivitetsområdet i deres lokalområde (21 %). Heraf svarer 18 %, at de bruger aktivitetsområdet 1-3 gange i måneden og 3 % svarer, at de bruger EGO aktivitetsområdet 1-7 gange i ugen. Det ses desuden, at der er flest brugere af EGO aktivitetsområderne blandt de 25-44 årige (30 %) og færrest brugere i aldersgrupperne 16-24 år (19 %) samt ≥ 65 år (17 %). 79 % af respondenterne svarer, at de ikke bruger EGO aktivitetsområdet i deres lokalområde. Heraf er der 22 % af respondenterne, der ikke kender aktivitetsområderne, hvilket primært er del 16-24 årige, mens det primært er de ≥ 65 årige, der ikke bruger aktivitetsområdet selvom de kender det. Brugen af aktivitetsområderne varierer imellem lokalområderne. Det mest brugte aktivitetsområde er i Solrød og bruges af hver tredje respondent (34 %), hvorimod aktivitetsområderne i Gladsaxe og Roskilde bruges af færrest (hhv. 10 % og 8 %).

Blandt de 21 % af respondenter, der svarer, at de bruger EGO aktivitetsområdet i deres lokalområde, angiver knap halvdelen (43 %), at faciliteterne på aktivitetsområderne i høj grad eller nogen grad har givet dem mere bevægelse i hverdagen (hhv. 5 % og 38 %), svarende til at ca. hver tiende beboer i lokalområdet giver udtryk for, at aktivitetsområdet har givet dem mere bevægelse i hverdagen. Der er flest i aldersgruppen 45-64 år (48 %) og færrest i aldersgruppen 16-24 år (37 %), der angiver, at faciliteterne på aktivitetsområderne har givet dem mere bevægelse i hverdagen.

De respondenter, som kender EGO aktivitetsområderne, synes generelt at være tilfredse med etableringen af områderne. 70 % af disse respondenter synes i høj grad (40 %) eller i nogen grad (30 %), at det er godt at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret. De 16-24 årige synes at være lidt mindre tilfredse med etableringen af EGO aktivitetsområderne end de øvrige aldersgrupper. Tilmed synes knap halvdelen (46 %) af respondenterne, at deres lokalområde er blevet et bedre til meget bedre sted at bo efter, at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret, og 4 % synes, at deres lokalområde er blevet et dårligere eller meget dårligere sted at bo, efter at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret.

Holdninger og aktivitet på EGO aktivitetsområderne – den kvalitative undersøgelse

Ligesom den kvantitative undersøgelse, viser den kvalitative undersøgelse, at de adspurgte beboere generelt oplever en stor tilfredshed med etableringen af EGO aktivitetsområderne. De synes, at anlæggene er gode alternativer til øvrige brugte rekreative faciliteter i lokalområdet såsom klassiske legepladser, skov, strand og idrætsfaciliteter. Den største tilfredshed med aktivitetsområderne opleves de steder, hvor aktivitetsområdet er etableret på et hidtil ubrugt areal, da anlægget disse steder opleves forskønnende for området. Flere steder efterspørges der imidlertid et bredere udbud af faciliteter, mere grøn beplantning samt klassiske opholdsfaciliteter som borde og bænke.

Der blev observeret mange forskellige brugergrupper på aktivitetsområderne. Både børn, unge, voksne, ældre, daginstitutioner, skoler og foreninger. Børn, specielt dem i den tidlige skolealder, er imidlertid den brugergruppe, der blev observeret mest på aktivitetsområder. Dels kom de alene, med venner, søskende, forældre eller bedsteforældre om eftermiddagen eller i weekenden, og dels kom de med daginstitution eller skole om morgenen eller formiddagen. De unge bruger anlæggene i eftermiddagstimerne eller om aftenen, hvor også nogle voksne og ældre benytter anlæggene. De primære brugere kommer fra lokalområdet. To af aktivitetsområderne bliver også brugt som udflugtsmål af brugere, som ikke bor i lokalområdet. På tværs af de mange brugergrupper kan der overordnet karakteriseres to typer brugere. Der er de brugere, som målbevidst kommer til EGO aktivitetsområderne for at lege, motionere eller opholde sig, og så er der de brugere, som impulsivt bruger aktivitetsområderne på deres vej forbi anlægget.

Den måde, hvorpå aktivitetsområderne bruges, afhænger af brugergruppe, men er som oftest uorganiseret. De faciliteter, der er observeret mest i brug er svævebanen i Sønderborg, stormbroen og stormstigerne i Fredericia, kunststofbakken i Solrød, klatrenettet Krydslinge i Middelfart, Pixlswing i Roskilde samt klatreskoven med trampoliner og klatrepinde i Ods herred. Børnene er generelt meget fysisk aktive på anlæggene og leger spontane lege initieret af børnene selv fx rolleleg, gemmeleg og fangeleg, hvor børnene bruger både anlæggenes faciliteter og området omkring faciliteterne til deres leg. Faciliteterne bruges både af børnene,

som tiltænkt, men også på alternative og uventede måder. Børnene søger ofte de faciliteter, der udløser spænding og sus i maven fx faciliteter hvor man kan klatre højt op eller gynges højt. De unge bruger primært aktivitetsområdernes faciliteter stillesiddende. Det er typisk afsidesliggende klatretræ og stålstativer, de unge benytter som ”hængeudsteder” med vennerne. Blandt de voksne og ældre er der to typer brugere med hver deres brugsmønster. Der er de voksne og ældre, som bruger aktivitetsområderne sammen med børn. De er primært stillestående eller stillesiddende og er sædvanligvis kun aktive ved faciliteterne, når børnene har brug for en hjælpende hånd. Den anden gruppe voksne og ældre kommer uden børn og bruger anlæggene til mere traditionel fysisk aktivitet såsom stavgang, løb, gåture og styrketræning, hvor faciliteter som afmærkede stier, skråninger eller fitnessfaciliteter benyttes.

Trods stor variation i udformning af anlæggene, kan der på baggrund af de kvalitative analyser udledes en række forhold på tværs af de otte aktivitetsområder med betydning for brugen af områderne. Det synes at øge brugen af aktivitetsområderne, hvis:

1. Aktivitetsområderne er let tilgængeligt
2. Aktivitetsområderne er fremstillet i tillokkende materialer og placeret i attraktive omgivelser
3. Aktivitetsområderne er et sikkert og trygt sted at opholde sig
4. Faciliteterne er simple at bruge
5. Aktivitetsområderne rummer mulighed for privathed
6. Der er tilknyttet en igangsætter til aktivitetsområderne
7. Aktivitetsområderne rummer et varierende udbud af faciliteter med mulighed for fortsat udfordring
8. Aktivitetsområderne vedligeholdes

Konklusion

Det overordnede formål med EN GOD OMVEJ er at udvikle nye og overraskende kreative aktivitetsområder, som kan invitere til bevægelse, og som ikke nødvendigvis kræver et stort budget at realisere. Det overordnede formål er lykkedes, med etableringen af de otte forskellige aktivitetsområder.

Med EGO aktivitetsområderne er der etableret rekreative bevægelsestilbud i otte lokalområder i Danmark, som de adspurgte beboere overvejende er tilfredse med og som opleves som gode alternativer til øvrige brugte rekreative tilbud i lokalområderne såsom klassiske legepladser, skov, strand og idrætsfaciliteter. De fleste oplever, at mulighederne for at mødes, lege og at være fysisk aktive er øget i samtlige lokalområder efter etableringen af anlægsprojekterne, og tilmed synes knap halvdelen af respondenterne, at lokalområderne er blevet bedre steder at bo.

I gennemsnit bruger hver femte i lokalområderne EGO aktivitetsområderne. Aktivitetsområderne bruges til planlagt fysisk og social aktivitet, men giver med deres placering i transitområder også anledning til spontan aktivitet på vejen, og knap halvdelen af brugerne oplever, at aktivitetsområderne i nogen til høj grad har givet dem mere bevægelse i hverdagen. Det svarer til at ca. hver tiende beboer i lokalområdet giver udtryk for, at etableringen af EGO aktivitetsområdet har givet dem mere bevægelse i hverdagen. Det skal herunder fremhæves, at aktivitetsområderne ifølge feltobservationerne primært bruges af børn, som

ikke er belyst i den kvantitative undersøgelse. Det betyder at den faktiske andel brugere af EGO aktivitetsområderne angiveligt er højere.

Veje til en god omvej

Den behandlede viden i rapporten giver baggrund for at opstille en række anbefalinger på et praktisk, planlægningsmæssigt niveau rettet til de aktører, som udvikler anlæg til fremme af leg og bevægelse. Således er der på basis af de gennemførte undersøgelser listet ni anbefalinger nedenfor, som kan bidrage til gode omveje.

1. Anlægget bør være let tilgængeligt, placeret et synligt sted med et stort flow af passerende.
2. Anlægget bør placeres i attraktive omgivelser og bør fremstilles i tillokkende materialer for at stimulere brugernes sanser, krop og bevidsthed.
3. Behovet for sikkerhed og tryghed bør tilgodeses i indretningen af anlægget ved at skabe rammer, der minimerer betingelser for, at både ulykker og overgreb kan finde sted.
4. Anlægget bør være overskueligt og brugen af faciliteter bør være simple at afkode.
5. Anlægget bør indrettes med plads, der skaber mulighed for både intimitet til individuelle gøremål og rum til social interaktion.
6. Anlægget bør understøtte identitetsdannelse ved at tilbyde faciliteter, som emotionelt vækker følelser eller skaber genkendelsens glæde. Det kan bidrage til at skabe et øget tilhørsforhold.
7. Igangsættere kan med fordel tilknyttes anlægget til at sætte aktiviteter i gang og udvikle øvelser i takt med, at aktiviteterne mestres.
8. Anlægget bør have et varierende udbud af faciliteter og være inkluderende for forskellige aldersgrupper og samtidigt skal faciliteterne være udfordrende og kunne mestres på forskellige udviklingstrin.
9. Anlæggets fremtidige vedligeholdelse bør planlægges og budgetteres som en del af etableringen af anlægget.

For at øge brugen af EGO aktivitetsområderne yderligere synes der ud fra nærværende undersøgelse samt underbyggende teorier og studier at være dokumentation for, at de listede forhold ovenfor bør efterleves. Det er således væsentligt, at alle disse forhold ligeledes tænkes ind i fremtidig planlægning af anlæg til fremme af rekreativ fysisk aktivitet.

2. DEL

Anden del af rapporten indeholder evalueringen i sin fulde længde. Denne del er tiltænkt læseren, der ønsker at læse om formål og implementering af de otte anlægsprojekter i EN GOD OMVEJ (EGO) samt fordybe sig i resultaterne fra både den kvantitative og den kvalitative analyse omhandlende de otte anlægsprojekter.

1. Baggrund for evalueringen

1.1 Hvad er EN GOD OMVEJ?

EN GOD OMVEJ (EGO) er et udviklingsprojekt, som sætter fokus på, hvordan de fysiske rammer kan skabe bedre vilkår for det aktive og sunde hverdagsliv med fokus på bevægelse i det fri, lige der hvor man bor eller færdes i det daglige. I alt 59 af landets kommuner har deltaget i et udviklingsforløb, der med støtte fra Realdania og Lokale og Anlægsfonden (LOA) på op til 2 mio. kr. af anlægsbeløbet, har haft fokus på at udvikle kreative, fysiske tiltag, som kan invitere byens borgere til leg og bevægelse. Planen med anlægsprojekterne er samtidigt, at de skal fungere som inspiration for den mere langsigtede og strategiske planlægning i forhold til at skabe gode rammer for sunde og aktive boligområder, kvarterer og byer.²

Ni projekter blev udvalgt til realisering:

- Dronningens Bastion, Fredericia Kommune
- Byens Arena, Gladsaxe Kommune
- Opfordring til udfordring, Kolding Kommune
- Sidesporet, Middelfart Kommune
- Odsherreds gode omvej – Et bevægelses-eksperimentarium i Sundhedscentrets park, Odsherred Kommune
- PulsPark i Ringkøbing, Ringkøbing-Skjern Kommune³
- Pixlpark (Den digitale legeplads), Roskilde Kommune
- En Voldsom Omvej, Solrød Kommune
- Naturparken, Mellem bakkedrag og dalstrøg, Sønderborg Kommune

Der er udarbejdet en procesevaluering til afdækning af EGO-projektets planlægnings- og implementeringsproces, som bl.a. omhandler kommunernes erfaringer med at arbejde med strukturel fremme af fysisk aktivitet på tværs af forvaltninger. Ud fra rapporten synes EGO-projektet at have bidraget til i højere grad dels at sætte fokus på at arbejde på tværs af forvaltninger, og dels at arbejde strukturelt med fremme af fysisk aktivitet i kommunerne. Læs mere om procesevalueringen på www.engodomvej.dk

1.2 Hvorfor implementere lege- og bevægelsesrum i bolignære områder?

Sundhedsstyrelsen vurderer, at omkring 30-40 % af den voksne danske befolkning ikke lever op til de nationale anbefalinger om 30 minutters fysisk aktivitet om dagen (Kiens et al. 2007). Den Nationale Sundhedsprofil fra 2010 viser, at 16 % af den voksne danske befolkning

2 Læs mere om EGO projektet på hjemmesiden www.engodomvej.dk

3 Anlægning af EGO projektet i Ringkøbing-Skjern Kommune er blevet forsinket og indgår derfor ikke i evalueringen.

udelukkende har stillesiddende fritidsaktivitet, men at 68 % gerne vil være mere fysisk aktive (Sundhedsstyrelsen 2011).

Den teknologiske udvikling og velstand har medført, at vi kan leve et fysisk inaktivt liv og samtidig have rigelig og let adgang til mad hver dag. Arbejdslivet er desuden for mange mennesker præget af stillesiddende aktiviteter, samtidigt med at motoriserede transportformer som bil, bus og tog for mange er den primære transportform. Selvom nogle undersøgelser tyder på, at der er en stigning i fysisk aktive fritidsaktiviteter, er den tid, der bliver brugt herpå, ofte ikke nok til at kompensere for det fysisk inaktive arbejdsliv (Kiens et al. 2007). Fysisk inaktivitet øger risikoen for en række sygdomme, først og fremmest hjerte-kar-sygdomme, type 2-diabetes, muskel- og skeletsygdomme, brystkræft, kræft i tyktarm samt overvægt (Lee et al. 2012). Ligeledes oplever fysisk inaktive et lavere selvværd og flere depressioner (Floriani & Kennedy 2008).

Der er tiltagende evidens for, at fysisk inaktivitet kan tilskrives karakteristika ved børn, unge og voksnes lokalmiljøer, der favoriserer inaktive former for fritid og transport (Dunton et al. 2009). Samtidig er det påvist, at de bolignære fysiske omgivelser har stor betydning for, hvor meget og hvordan børn og voksne dyrker idræt og bevæger sig (Troelsen et al. 2008. Limstrand 2008. Dunton et al. 2009. Floriani & Kennedy 2008). Undersøgelserne viser således, at især børn er fysisk aktive, der hvor de bor, og at der er en positiv sammenhæng mellem tilstedeværelsen af og nærheden til faciliteter, der kan bruges til fysisk aktivitet (fx parker, legepladser, rekreative områder og idrætsanlæg), og det fysiske aktivitetsniveau. Undersøgelser viser endvidere, at de åbne, gratis, ikke-specialiserede anlæg og faciliteter har større tiltrækning på de mindst fysisk aktive børn end de specialiserede anlæg, der i højere grad tiltrækker de mere fysisk aktive børn. Endelig har undersøgelser vist, at alternative, frie aktivitetsmuligheder med selvbestemmelse og et godt socialt miljø er fremmende for deltagelse i fysisk aktivitet (Troelsen et al. 2008).

1.3 Formål

Denne evalueringsrapport sigter på at opnå viden om:

1. Beboeres tilfredshed med deres lokalområde samt deres brug af lokalområdet til rekreativ fysisk aktivitet før og efter etableringen af EGO aktivitetsområderne.
2. Holdninger og aktivitet på de etablerede EGO aktivitetsområder med fokus på at finde frem til, hvordan projektet kan bidrage til planlægning af lignende anlægsprojekter i fremtiden.

1.4 Rapportens indhold

Rapportens 2. del indeholder seks kapitler samt to bilag. Efter dette indledende kapitel præsenteres metoder, teorier og centrale begreber i kapitel 2, som danner grundlaget for rapportens empiriske undersøgelser. Det tredje kapitel indeholder en kortlægning af hvert af de otte EGO aktivitetsområder, der indgår i rapporten. Stedet for placering af EGO aktivitetsområderne beskrives både før og efter implementering af interventionen. Rapportens empiriske materiale består både af en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse og et kvalitativt feltstudium.

I kapitel fire præsenteres resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen om beboeres tilfredshed med mulighederne for rekreativ fysisk aktivitet i deres lokalområde samt deres brug af lokalområdet og EGO aktivitetsområdet til rekreativ fysisk aktivitet. Derefter følger i kapitel fem resultaterne af feltstudiet om holdninger og aktivitet på EGO aktivitetsområderne, hvor fokus er rettet mod, hvad der fremmer og hæmmer brugen af aktivitetsområderne. I det sjette og sidste kapitel diskuteres rapportens forskellige undersøgelser og analyser med udgangspunkt i den beskrevne teori i kapitel to. Rapporten afsluttes med en opsamling i form af en konklusion samt anbefalinger til planlægning af lignende anlægsprojekter i fremtiden.

Bagerst i rapporten findes bilag 1, som er et kort over hvert af de otte definerede lokalområder, hvor EGO aktivitetsområderne er placeret, og bilag 2, som indeholder en beskrivelse af hvert feltstudium udført på EGO aktivitetsområderne efter implementering af anlæggene.

2. Teoretisk og metodisk grundlag for analysearbejdet

I dette kapitel redegøres der indledningsvist kort for vidensgrundlaget og de teorier og begreber, som er grundlaget for undersøgelsen og analyserne i de efterfølgende kapitler. Først gives et overblik over viden, som er relevant i forståelsen af, hvad der kan fremme brugen af nærmiljøet. Herefter præsenteres aspekter, der kan fremme motivationen for leg og bevægelse på et mere individuelt niveau. Kapitlet rundes af med en redegørelse af undersøgelsens metodevalg, herunder præcisering af centrale analytiske begreber og metodiske afgrænsninger.

2.1 Karakteristika med betydning for brugen af lokalområdet

Med afsæt i eksisterende viden om bolignære områders betydning for fysisk aktivitet, mental og social sundhed kan der indkredses tre centrale aspekter, som har indflydelse på borgeres brug af deres nærområde. Det vedrører *tilgængelighed*, *social kapital* og *psykologisk betingede aspekter*.

2.1.1. Tilgængelighed

Undersøgelser viser, at fysisk aktivitet i højere grad er forekommende i områder, hvor der er let tilgængelig adgang til attraktive faciliteter, som muliggør forskellige typer af fysisk aktivitet i form af leg, idræt og motion. Fysisk aktiv transport enten som gang og cykling vil være begunstiget af mange daglige destinationer nær boligen såsom butikker eller idrætsfaciliteter. Faciliteter og fysisk aktiverende anlæg nært forankret i et lokalområde, der samtidig er præget af et højt blandingsforhold af virksomheder, forretninger og offentlige institutioner vil øge sandsynligheden for, at borgeren kommer forbi eller visuelt bliver mindet om, at der er muligheder i lokalområdet for forskellige former for fysisk aktivitet. Forbindes de mange nærtliggende destinationer med et trafiksikkert og æstetisk appellerende vej- og stisystem, vil sandsynligheden for fysisk aktivitet yderligere være øget for børn, ældre og øvrige grupper, som i mindre grad kan være mobil på egen hånd. Nationale og internationale undersøgelser viser, at tilgængelighed baseret på korte afstande med god infrastruktur er væsentlig i forhold til brug af et givet nærområdets anlæg og faciliteter (Troelsen et al. 2008; Kaczynski & Henderson 2007).

2.1.2 Social kapital

Studier har dokumenteret, at udformningen af et lokalområde kan medvirke til enten at øge eller mindske sandsynligheden for udvikling af social kapital, lige såvel som den sociale kapital kan medvirke til at præge udformningen af lokalområdet i forskellige retninger (Troelsen et al. 2008). I områder med høj social kapital er der større tillid til naboer og omgivelserne generelt, som øger sandsynligheden for et større engagement og aktiv deltagelse i lokalområdet. Studier har vist, at personer bosiddende i et gangvenligt område besad mere social kapital sammenlignet med personer bosiddende i bilafhængige forstæder (Leyden 2003). Her spiller det ind, at der i lokalområdet er aktivitetspladser, grønne områder, borde og bænke mv., som kan skabe muligheder for at mødes mere eller mindre spontant på tværs af kulturelle og aldersmæssige skel. På den måde kan velindrettede lokalområder spille positivt ind i forhold til at etablere kontakt og skabe tillid, hvis muligheden er til stede for det tilfældige møde med naboen og genboen. En variation af forskellige steder, hvor både spontane, planlagte, formelle og uformelle møder kan finde sted, vil øge sandsynligheden for dannelsen af social kapital og større tillid, og dermed motivationen for at gøre brug af lokalområdet (Troelsen et al. 2008).

2.1.3 Psykologisk betingede aspekter

I tillæg til god tilgængelighed og graden af social kapital viser undersøgelser også væsentligheden af lokalområdets beskaffenhed i forhold til at imødekomme en række psykologisk betingede aspekter knyttet til mere individuelle behov i relation til lokalområdet.

Generet viser studier indenfor adfærds- og miljøpsykologi, at det fysiske miljø har en mere eller mindre ubevidst betydning for menneskers oplevelser, reaktioner og sociale relationer. I relation til udformning af et fysisk miljø, har Manfred Ficher indkredset seks psykologisk betingede aspekter, som er medbestemmende for, om et individ oplever livskvalitet og trivsel i brugen af det fysiske miljø (Ficher 1995). De seks aspekter er:

1. *Stimulation*. Manglende stimulation af sanser, intellekt og følelser vil begrænse den personlige udvikling. Omgivelserne bør således indrettes, så de med formgivning, farver, lyde, lys mv. stimulerer sanser, krop og bevidsthed.
2. *Sikkerhed*. Det fysiske miljø skal opleves som et beskyttet territorium. I indretningen af lokalområdet bør behovet for sikkerhed tilgodeses ved at skabe trygge rammer, der minimerer betingelser for, at ulykker og overgreb kan finde sted.
3. *Overskuelighed*. Individet har behov for at være i kontrol i forhold til sine omgivelser. Det skal være muligt at afkode tegn og symboler samt kortlægge et givet områdes dimensioner for på baggrund heraf at kunne træffe beslutning om nye handlinger. Anvendelsen af skilte, informationstavler, kort mv. er derfor væsentlige midler til at skabe mental orden og samtidig undgå oplevelsen af fremmedgjorthed og frustration, når orienteringen ikke er mulig.
4. *Privathed*. Individet har behov for personlig integritet og intimitet. Omgivelserne bør således indrettes med den fornødne plads, der både skaber mulighed for intimitet via nicher til private gøremål samt større arealer til almindelig social udveksling uden det påfaldende føles kompromitterende.
5. *Social interaktion*. Via social interaktion spejles menneskets selvforståelse i forhold til de sociale andre, og opretholder og udvikler dermed den enkeltes eksistensberettigelse.

Behovet for social interaktion kan understøttes ved at skabe fysiske rammer, der optimerer både den verbale og non-verbale kommunikation.

6. *Identitet*. Behovet for identitet er ligesom for social interaktion forbundet med et selverkendende ønske om at få bekræftet, hvem man er og hvordan man ønsker at fremtræde i forhold til de sociale omgivelser. Det fysiske miljø kan understøtte identitetsdannelsen ved at tilbyde væresteder, som emotionelt vækker følelser eller skaber genkendelsens glæde. Derved kan et område bidrage til at skabe et tilhørsforhold, som man kan identificere sig med og finder væsentligt i forankringen af egen eksistens.

For at optimere brugen af et lokalområde er det derfor væsentligt, at rammerne giver tryghed, overskuelighed og mulighed for både private og sociale gøremål. Teknisk og kunstnerisk udformning af anlæg, pladser og faciliteter er i den sammenhæng afgørende for oplevelsen af og lysten til at indtage et givent sted. Herunder udgør valg af materialer, farver, lys, lyd og dufte en vigtig bestanddel. Alt efter om ønsket er at skabe hyggelige kroge til afslapning eller mere opfordrende rum for fysisk aktivitet, skal enkeltdelene sammentænkes til en helhed.

2.2 Teorier om motivation for at lege i et aktivitetsområde

EGO-projektets formål med at etablere anlæg i en række forskellige lokalområder er at skabe nye fysiske rum, der motiverer til mere rekreativ fysisk aktivitet i hverdagen. Leg og mulighed for ny sjov adspredelse har i den sammenhæng været væsentlige i udvælgelsen af anlægsprojekter. Derfor er det relevant i de efterfølgende analyser at tage afsæt i viden om, hvad der skaber motivationen for at gøre brug af et aktivitetsområde.

Undersøgelser viser, at børn bruger et fysisk miljø til aktiviteter og leg uanset type eller kvalitet af omgivelserne, men at omgivelserne er afgørende for, hvad der leges, hvordan legen udvikler sig, og hvor længe den varer (Pedersen et al. 2009) Dette er imidlertid ikke i samme omfang gældende for voksne og ældre, som stiller andre krav til det fysiske rum, men det antages, at der et vist overlap i forhold til faktorer, som motiverer til legende aktiviteter.

2.2.1 Grundelementer til fremme af legelysten

Der er på baggrund af tidligere studier identificeret en række faktorer, som man bør tilgodese for at optimere brugen af et givent fysisk rum til fysisk aktivitet og leg. Til at forklare, hvad der fremmer legelyst, har Huset Mandag Morgen udgivet en guide til fremtidens legelandskaber. I guiden beskrives fire grundelementer, der fremmer legelysten. Guiden er formuleret ud fra undersøgelser og erfaringer med børns lyst til leg, hvilket medfører, at det ikke med sikkerhed vides, hvorvidt grundelementerne også er gældende for fremme af voksne og ældres lyst til leg (Pedersen et al. 2009). De fire grundelementer er:

1. *Legen skal sættes i gang*. Lege skal læres. Derfor skal der være nogen eller noget, som sætter legen i gang og som udvikler den i takt med, at legen mestres. Det kan være en legemester i form af ældre søskende, ældre børn, voksne eller elektroniske styreredskaber. Der er således flere muligheder for at skabe legemestre fx ved at etablere legemiljøer, der er i stand til at tiltrække store børneflokkede i forskellige aldersgrupper til samme aktiviteter, ved at etablere legepatruljer eller legeinstruktører, eller ved at udbrede computerspilsintegrerede inspirationsprincipper til mere fysiske legeaktiviteter.

2. *Det skal kilde i maven.* Lege skal være udfordrende og gerne være forbundet med spænding og risiko, som man selv kan kontrollere. Mennesker drages af udfordringer og følelsen af, at noget er på spil. Denne følelse udleveres, når kroppen sættes i svingninger og giver sug i maven. Der er flere muligheder for at skabe suset fx i hele legeområder eller konkrete legeredskaber som eksempelvis hoppepude, trampolin, gynge, svævebane og lignende. Parkour er et andet eksempel på, hvordan et eksisterende rum kan fungerer som afsæt for suset.
3. *Der skal være variation.* Legen skal kunne varieres og være inkluderende for forskellige aldersgrupper, herunder også voksne. Et legemiljø skal derfor både kunne rumme voldsom højaktivitetsleg og stille fantasileg uden at spænde ben for hinanden. Der skal kunne bygges bro mellem forskellige legeuniverser og legen skal kunne flyttes rundt i miljøet, hvor den for mulighed for at ændre karakter. Legemiljøet skal således appellere til både leg, der udfordrer motorik, sanser og sociale færdigheder. Der er flere muligheder for at skabe et varierende legemiljø, der både appellerer til børn og voksne fx ved at æstetiske områder som pladser og parker gøres mere bevægelsesvenlige og hvor kunst, statuer og fontæner gøres brugbare.
4. *Øvelse gør mester.* Legen skal kunne udvikles og det skal være muligt at øve sig, forbedre sig og komme videre til næste udfordring. Det appellerer til, at man har lyst til at komme igen. Sjipning, boldspil, skateboard, parkour, klatrevæg og -stativ er eksempler på leg, hvor kun fantasien sætter grænser for udviklingsmulighederne.

Ifølge Pedersen et al. (2009) bør leg optimalt set kombinere alle fire grundelementer, men i praksis kan en eller to af elementerne være fremherskende og kompensere for mangel på de øvrige (Pedersen et al. 2009).

2.3 Metode, afgrænsning og anvendte analytiske begreber

2.3.1 Metoder

Rapportens empiriske materiale består af en både kvantitativ og kvalitativ baselineundersøgelse umiddelbart før etablering af de otte EGO aktivitetsområder og en både kvantitativ og kvalitativ follow-up undersøgelse gennemført efter etableringen. Der er valgt en metodetriangulering for at de to forskellige metoder, hhv. den kvalitative og den kvantitative metode, kan være med til at opveje hinandens fordele og ulemper samt give en grundig belysning af det undersøgte (Kvale, 1997). Nedenfor i tabel 2.3.1 ses, hvilke dataindsamlingsmetoder, der blev benyttet og på hvilke tidspunkter, at de blev gennemført.

Tabel 2.3.1 Dataindsamlingsmetode og tidspunkt for dataindsamling

Metode	Baseline	Follow-up
Feltobservation	Februar 2011	Maj-september 2012
Spørgeskemaundersøgelse	April-maj 2011	April-maj 2012*

* Pga. senere anlægning af projekter i Fredericia, Kolding, Middelfart, Solrød og Sønderborg blev follow-up undersøgelsen her udsat til august-september 2012.

De kvalitative feltobservationer blev foretaget på hverdage både før og efter etableringen af EGO aktivitetsområderne. Der blev i hvert lokalområde foretaget én feltobservation før og én efter etableringen af aktivitetsområderne. Fokus var rettet på at observere brugen af området i forhold til alder, sociale grupperinger, aktivitetsformer, tidspunkt og varighed. For en mere fyldestgørende empiri inkluderede feltobservationerne desuden ustrukturerede interviews med tilfældige brugere af EGO aktivitetsområdet, forbipasserende, naboer og lignende.

SDU og de enkelte kommuner samarbejde om den kvantitative spørgeskemaundersøgelse, der blev foretaget blandt beboere i lokalområdet både før og efter etableringen af hvert af EGO aktivitetsområderne. Spørgeskemaundersøgelsen bestod af en række spørgsmål med henblik på at indhente selvrappede oplysninger om brug af lokalområdet samt subjektive vurderinger af lokalområdets karakter og faciliteter. Spørgsmålene var ens i baseline- og follow-up undersøgelsen. Follow-up spørgeskemaet bestod desuden af en række spørgsmål, omhandlende brug af og tilfredshed med det færdiggjorte EGO aktivitetsområde.

Der blev lavet et tilfældigt udtræk af respondenter ud fra samtlige i den undersøgte aldersgruppe bosiddende i et afgrænset lokalområde (jf. afsnit 2.3.2) og efterfølgende blev adressedubletter fjernet, således at der kun blev valgt en respondent pr. husstand. I Sønderborg og Middelfart Kommuner blev adressedubletter imidlertid ikke fjernet, da der ellers ville være for få respondenter inkluderet i undersøgelsen. Desuden sendte kommunen et informationsbrev om undersøgelsen til samtlige respondenter. Der var mulighed for enten at svare elektronisk på spørgeskemaet eller at rekvirere et papirspørgeskema og returnere det i en svarkuvert. Kommunen sendte to rykkerbreve med ca. 14 dages mellemrum til de respondenter, der endnu ikke havde svaret på spørgeskemaet.

2.3.2 Dataanalyse

Både den kvantitative og den kvalitative analyse er deskriptiv og har til formål at beskrive og bestemme omfanget af det undersøgte.

Alle de kvantitative data blev indsamlet i SurveyXact og blev importeret til det statistiske analyseprogram STATA, hvor de enkelte områders datasæt blev sammenlagt til et datasæt. I STATA blev der udført frekvensanalyser opdelt på forskellige baggrundsvARIABLES som område, alder og køn til brug for den deskriptive analyse.

De kvalitative analyser er foretaget på baggrund af feltnoter nedskrevet under feltobservationerne. Samtlige feltnoter blev renskrivet og gennem flere led i en kodningsproces, hvor empirien var styrende, blev der fundet mønstre i det observerede og informanternes fortællinger. Disse mønstre blev formuleret til en række analysetemaer på tværs af EGO områderne.

2.3.3 Afgrænsninger og analytiske begreber

I undersøgelsen benyttes flere begreber og afgrænsninger, der kræver en nærmere definition i forhold til denne undersøgelses fokus og metodikker. Det gælder begreberne *lokalområde*, *målgruppe* samt *rekreativ fysisk aktivitet*.

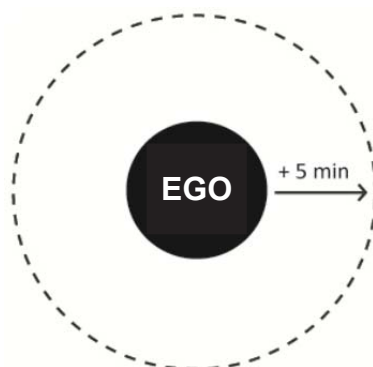
Forskellighed har været en af forudsætningerne for udvælgelsen af de otte EGO projekter. Dvs. at projekterne afviger fra hinanden i deres udformning og har hvert deres formål (jf. kapitel 3), hvilket som udgangspunkt vanskeliggør en samlet evaluering. For at kunne frembringe viden på tværs af de otte EGO-projekter har det været nødvendigt at standardisere dataindsamlingen af de enkelte anlægsprojekter. Standardiseringen er gjort ved at ensrette

og afgrænse et projektområde for hvert af de otte anlægsprojekter, som i rapporten benævnes lokalområdet, samt ensrette en målgruppe for hver af de otte lokalområder så vidt muligt.

Lokalområde

EGO-projektet har til formål at fremme bevægelse, der hvor man bor eller færdes i det daglige. Derfor er det væsentligt at undersøge brugen af EGO aktivitetsområderne blandt de mennesker, der bor i områderne omkring EGO aktivitetsområderne. Der er i undersøgelsen således defineret et lokalområde for hvert af aktivitetsområderne. Lokalområdet er afgrænset efter EGO aktivitetsområdets samlede udstrækning plus en afstand fra EGO aktivitetsområdet på maksimalt ca. fem minutter på cykel svarende til en radius på ca. 1,5 km (se figur 2.3.2). De fem minutter er valgt, fordi adskillige undersøgelser har vist, at nærhed til faciliteter og rum for fysisk aktivitet har afgørende betydning for, hvor idræts- og bevægelsesaktive især børn og ældre er (Limstrand 2008. Dunton et al. 2009. Floriani & Kennedy 2008).

Figur 2.3.2 Definition af lokalområdet ud fra et afstandsprincip

Det har desuden været medbestemmende for lokalområdets afgrænsning, at der var tilstrækkelige beboere bosat i området til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen samt at afgrænsningen blev fastlagt et naturligt sted forårsaget af fx motorveje, jernbane mv., der dannede en markant barriere for beboernes bevægemønstre i lokalområdet. Det betyder at nogle af lokalområderne afviger fra princippet i figuren (se kort over lokalområdernes afgrænsning i bilag 1).

Lokalområdet er i nærværende undersøgelse således et område, som er defineret ud fra et afstandsprincip til EGO aktivitetsområdet og et tilgængelighedsprincip i forhold til at rekruttere respondenter. Det definerede lokalområde er derfor ikke nødvendigvis det, som den enkelte borger opfatter som sit lokalområde.

Målgruppe

I samtlige otte projekter blev målgruppen for den kvantitative undersøgelse afgrænset til at være beboere bosat i det afgrænsede lokalområde. Hovedparten af EGO-projekterne er tiltænkt alle aldersgrupper, men eftersom der kan være vanskeligheder forbundet med at gennemføre en spørgeskemaundersøgelse blandt børn er målgruppen for spørgeskemaundersøgelsen afgrænset til beboere i det definerede lokalområde fra 16 år. I Middelfart og Roskilde er EGO-projekterne imidlertid tiltænkt unge. Målgruppen i disse to kommuner er derfor

unge 12-24-årige bosat i det afgrænsede lokalområde. Dvs. at udelukkende beboere i alderen 16-24 år bosat i det afgrænsede lokalområde er repræsenteret i samtlige otte undersøgelser. Som et led i yderligere at ensrette nærværende undersøgelser af de otte EGO-projekter, er de 12-15-årige respondenter i Middelfart og Roskilde trukket ud af denne rapport. Undersøgelsen af de to kommuners 12-15-årige er bygget op omkring et andet spørgeskema og kan således ikke sammenholdes på tværs af de otte inkluderede projekter.

I den kvalitative undersøgelse er målgruppen ikke afgrænset ud fra alder og bopæl, men knytter sig i stedet til de mennesker der færdes på eller i umiddelbart nærhed af EGO aktivitetsområderne. Det betyder, at den kvalitative undersøgelse også indbefatter børn og personer, der ikke er bosiddende i det afgrænsede lokalområde fx pædagoger, lærere og personer, der arbejder i området.

Rekreativ fysisk aktivitet

Begrebet rekreativ fysisk aktivitet dækker over forskellige former for bevægelse og aktivitet udført med det formål at ”rekreere” sig selv. I undersøgelsen henfører rekreativ fysisk aktivitet til bevægelse og aktiviteter udført på udearealer med rekreativ potentiale såsom legepladser, parker, pladser, skov, strand, stisystemer mv. beliggende i de otte definerede lokalområder. Valget af de indikatorer, som skal indgå i analysens definition af rekreative fysiske aktiviteter er grundlæggende normative. Det betyder, at der selvsagt kan være andre aktiviteter end de i analysen anvendte, som giver mulighed for oplevelser af rekreativ aktivitet, som dog ikke er inkluderet i undersøgelsen.

3. Beskrivelse af EGO aktivitetsområderne

Dette kapitel indeholder en deskriptiv kortlægning af de otte anlægsprojekter i EGO. Beskrivelsen er udarbejdet på baggrund af både baseline - og follow-up feltobservationerne i de otte områder. En kommunal fagperson deltog delvist i baselineobservationen, hvilket kunne supplere beskrivelsen med faktuelle oplysninger om områderne. For en nærmere beskrivelse af hvert af EGO aktivitetsområderne henvises til de enkelte anlægsrapporter, som kan downloades på hjemmesiden www.engodomvej.dk.

3.1 Dronningens Bastion, Fredericia Kommune

EGO aktivitetsområdet, Dronningens Bastion er centralt placeret i Fredericias bymidte på et gammelt historisk voldanlæg med fredet beplantning og voldgrav, som fungerer som Fredericias bypark (se kort, bilag 1.1). Nord for voldanlægget er der primært beboelse i form af et ældre villakvarter og syd for voldanlægget er Fredericias bykerne med gågade, butikker og lejligheder. Voldanlæggets stisystem er meget benyttet som transportvej til og fra bymidten og stationen og som motionssti. I området omkring Dronningens Bastion er der flere aktivitets- og naturområder med mulighed for fysisk aktivitet fx en klassisk legeplads lige ved Dronningens Bastion, et større strandområde og en idrætslegeplads.

Før etableringen af Dronningens Bastion fremstod bastionen som et grønt kuperet område med gammel beplantning i form af store træer og større tætte kratarealer. Der var et flergrenet stisystem både på og nedenfor bastionen uden belysning. Flere steder langs stisystemet var der opsat gynger i træerne og bænke og skraldespande til ophold.

Med et budget på 2.316.000 kr. ville Fredericia Kommune skabe et innovativt bevægelsesforløb for alle målgrupper, som kunne understøtte brugen og oplevelsen af voldanlægget på nye måder i forhold til leg og sport, samlet under en tematik som refererer til stedets særlige historie.⁴

I april 2012 blev Dronningens Bastion åbnet som et aktivitetsområde. Der er implementeret tre aktivitetszoner og en række forbindende ruter til og fra Dronningens Bastion. Ved samtlige indgange til Dronningens Bastion er der opsat skilte der udførligt beskriver områdets aktiviteter. Aktivitetszonerne består af: *Pumpedækket*, et trædæk ved voldgravens vandoverflade med en gammeldags pumpe til at pumpe vand op med, *Lysningen* med afskårne stubbe og træstammer til aktiviteter samt *Boldstangen*, der er en frizone for spil, leg og ophold, hvor et trædæk med en boldstang er

Foto 3.1a Dronningens Bastion før

Foto 3.1b Dronningens Bastion efter

4 Fredericia Kommunes projektbeskrivelse findes på hjemmesiden www.engodomvej.dk

opsat. Desuden er der placeret tre forskellige slags stiger i terrænet: Adskillige *Pulsstiger* i forskellig udformning, to store *Stormstiger* til for eksempel at ”storme”, bestige og forcere voldens stejle skråninger, samt en *Stormbro* over voldgraven, som gør passagen over volden mere tilgængelig. Krat er blevet ryddet og der er blevet åbnet op to steder, hvor stormstigerne er placeret. Alle stigerne er opbygget i stål og er farvet neongrønne, hvilket er med til at skabe en helhed omkring faciliteterne.

3.2 Byens Arena, Gladsaxe Kommune

EGO aktivitetsområdet, Byens Arena ligger i den sydlige del af Gladsaxe Kommune ved boligbebyggelsen Høje Gladsaxe (se kort, bilag 1.2). Bebyggelsen rummer ca. 2.000 almene boliger samt et indkøbscenter, en lokal folkeskole og daginstitutioner. Der er ca. 4.000 beboere, hvoraf mange af beboerne har en anden etnisk baggrund end dansk og lav indkomst.⁵ I området er der mulighed for rekreativ fysisk aktivitet i et større fredet naturområde, Høje Gladsaxe Parken samt er der mulighed for at deltage i idrætsaktiviteter i et større idrætsanlæg, Gladsaxe Sportscenter med sportshaller, skøjtehal, fodboldstadion og svømmehal.

Det udvalgte område for placering af Byens Arena er et langstrakt parkeringsareal på 1,5 ha, umiddelbart foran boligblokkene og som ligger mellem en indre og en ydre tilkørselsvej til bebyggelsen, hvor der er mange busstoppesteder. Parkeringsarealet strækker sig med en længde på ca. 500 m. og en bredde på ca. 30 m. som et bånd langs boligblokkene. Før etableringen af Byens Arena blev det primært benyttet til parkering ved større arrangementer i sportscentret på den anden side af vejen.

På et mindre afgrænset område blev der endvidere udlejet opmagasineringsplads til campingvogne. I hårde vintertider med meget sne blev arealet benyttet som deponi for kommunal snerydning. Langs begge langsider af asfaltarealet var der grøn beplantning med træer. Der var en del biltrafik på vejene omkring parkeringsarealet.

Med et budget på 3.210.000 kr. ville Gladsaxe Kommune skabe den første fase af et nyt fælles mødested på parkeringsarealet med trygge og indbydende opholdsrum og faciliteter, der inviterer til aktiviteter for på tværs af aldersgrupper og boligforeninger.⁶

I september 2011 åbnede Byens Arena. Det tidligere parkeringsareal fremstår nu som et aktivitetsområde opført direkte på asfaltbelægningen. På pladsen er der et sammenhængende forløb med en orangemalet gummibelagt sti, som slynger sig gennem området. På stien er der etableret en rute på 650 meter bemalet med tal, der indikerer hvor langt man er kommet på ruten. Stien er forbundet med det øvrige stisystem i boligområdet samt sti til Høje Gladsaxe

Foto 3.2a Parkeringsarealet før

Foto 3.2b Parkeringsarealet efter

⁵ Oplysninger fra Gladsaxe Kommune.

⁶ Gladsaxe Kommunes projektbeskrivelse findes på hjemmesiden www.engodomvej.dk

Parken. Der er som en del af EGO projektet etableret otte cirkulære nedslag i form af arener med hver deres forskellige aktivitetsmuligheder. Elementerne er primært udført i stål og beton. Der er mulighed for at hoppe på betonskamler, svinge i trapez, klatre i stålstativ, stålstænger til rulleskøjter og skateboard mm. I 2012 er *mastearenaen* etableret, ligesom flere faciliteter til parkour forventes etableret i 2012. Gladsaxe Byråd har afsat midler til yderligere udbygning af Byens Arena i 2013 og 2015. Der er relativt langt imellem hver arena og mange af faciliteterne hænger højt, hvilket indikerer, at faciliteterne kun kan bruges af større unge og voksne. På stedet er der ingen informationer om brugen af faciliteterne i Byens Arena. Der er som tidligere en del biltrafik på vejene omkring arealet.

3.3 Opfordring til udfordring, Kolding Kommune

EGO aktivitetsområdet, Opfordring til udfordring er centralt placeret tre steder i Koldings bymidte, hvor Kolding Å og jernbanen krydser hinanden (se kort, bilag 1.3). Der er i området større restarealer, der tidligere har været anvendt til erhverv, industri og transport, og som nu står ubenyttet hen. Endvidere er der flere større parkeringsarealer og en busterminal i området, der ifølge Kolding Kommune betragtes som Koldings ”bagside”. Området er også et knudepunkt i byen, som fungerer som smutvej og gennemgangsområde for gående og cyklister. I umiddelbar nærhed til området er der imidlertid flere muligheder for rekreativ fysisk aktivitet. Bl.a. er der et større grønt område, Slotssøen samt er der etableret nye rekreative områder langs Kolding Å i østlig retning.

Før etableringen af Opfordring til udfordring var området generelt præget af nedslidthed i form af bagsider af bygninger, tilvokset buskads og henlagt affald. Stien, som udgør to af stederne for projektet var grusbelagt og førte over i en asfalteret vej. Hvor stien blev til vej lå et værested samt en Frelsens Hær butik. Pladsen Klostergården, som udgør det tredje sted ligger lige ved busterminalen og blev benyttet som parkeringsareal for ansatte i Socialforvaltningen som havde til huse i en fleretages bygning på pladsen. Pladsen havde en nedslidt belægning, men fremstod til dels frodig med flere større træer ind mod den høje bygning.

Med et budget på 2.620.000 kr. ville Kolding Kommune forskønne og aktivere restarealerne i byens centrum for herved at øge potentialet for et aktivt liv for alle i byens midte. Anlægsprojektet skulle tænkes sammen med andre rekreative projekter langs Kolding Å.⁷

I maj 2012 åbnede EGO aktivitetsområdet Opfordring til udfordring med de tre steder koblet sammen af en ca. 1 km lang rute med pejlemærker i varierende højde. De tre steder

Foto 3.3a Et af restarealerne før

Foto 3.3b Et af restarealerne efter

⁷ Kolding Kommunes projektbeskrivelse findes på hjemmesiden www.engodomvej.dk

er: *Holmsminde*, hvor der er etableret et rum ved åen, der giver plads til ophold på forskellige alternative siddeelementer og leg enten på et trædæk i åen eller på et stillads i græsset ved siden af åen. *Riberdyb*, hvor der er skabt et halvcirkulært siddeelement i beton til ophold nedsænket i skråningen ud mod åen, samt *Brostræde*, hvor der er etableret en alternativ multibane med en skæv opstregning af velkendte boldbaner og forskellige hinkeruder på pladsen Klostergården. Muren der udgør multibanes rum er bred og med store huller og kan derfor også bruges til forskellige lege som balance-, fange- og gemmelege.

3.4 Sidesporet, Middelfart Kommune

EGO aktivitetsområdet, Sidesporet er placeret i Nørre Aaby, som er en ældre stationsby, der gradvist er blevet udbygget og som ligger 9 km sydøst for Middelfart (se kort, bilag 1.4). Byen er omsluttet af marker og omfartsveje og gennemskæres af en jernbane, der opdeler byen i to dele. Der bor ca. 2.000 mennesker i lokalområdet, hvor mange er børnefamilier og mange pendler til og fra arbejde og uddannelsesinstitutioner. Desuden opholder mange efterskoleelever sig på byens to efterskoler.⁸ I Nørre Aaby er der flere mindre områder med mulighed for rekreativ fysisk aktivitet samt et større stisystem, som dog primært løber langs en hovedvej.

Sidesporet inddrager et ubenyttet asfalteret areal på ca. 1200 m² ved togstationen samt et sti- og tunnelsystemet, der forbinder det asfalterede areal med togperronen. Det primære aktivitetsområde, som er asfaltpladsen, støder op til en trafikeret villavej, hvor mange både sættes af til toget og afhentes hver dag.

Før etableringen af Sidesporet stod asfaltarealet øde og ubenyttet hen, men stedet havde tidligere været et skaterområde. Asfaltområdet virkede godt uden beplantning og stødende op til et typisk baneområde med banespor, betonperroner, ramper og rationelle skråningsanlæg ned mod tunnelforbindelsen.

Med et budget på 1.988.000 kr. ville Middelfart Kommune skabe et område, der motiverer byens mange større børn og unge til leg og bevægelse på deres vej til og fra toget, skole eller når de hænger ud med vennerne.⁹

I maj 2012 blev Sidesporet åbnet på asfaltpladsen og det tilstødende stisystem, der forbinder pladsen med togperronen. Der er bl.a. implementeret installationer, der udfordrer ens styrke, balance samt klatreevner. Der er også lavet en forsænket ujævn boldspilsflade, som kan bruges til at spille "Nørreaabold" – et boldspil opfundet i projektets borgerinddragelsesproces. Desuden er der etableret "hænge-ud-steder" i net og gynges. Som afskærmning mod villavejen er der etableret en kuperet

Foto 3.4a Pladsen ved perronen før

Foto 3.4b Pladsen ved perronen efter

⁸ Oplyst af Middelfart Kommune, april 2011.

⁹ Middelfart Kommunes projektbeskrivelse findes på hjemmesiden www.engodomvej.dk

græsvold, hvor der er plantet et enkelt træ. Aktiviteterne er forbundet som et forløb mellem perronen og asfaltpladsen og er afmærket med hvide fodgængerfelter samt skilte der indikerer hvilken aktivitet/"by" man nu er kommet til på ruten fx *Snakkeskov*, *Krydslinge*, *Vipperød*, *Skubberub* og *Rullelev*. Elementerne er opbygget i rustent stål og har et rå udseende, der matcher de øvrige materialer omkring perronen. Der er ingen bænke og skraldespande på Sidesporet og der er heller ingen information omkring stedet.

3.5 Bevægelseseksperimentarium, Odsherred Kommune

EGO aktivitetsområdet, Bevægelseseksperimentarium, ligger i Nykøbing Sjællands bymidte i en 9.500 m² offentlig park i forbindelse med Odsherreds Sundhedscenter, som tidligere var et sygehus (se kort, bilag 1.5). Der er begrænset indsyn i parken som ligger gemt af Sundhedscentret mod nord. Mod syd afgrænses parken af en tæt buskbeplantet skrænt mod sti og jernbane og mod vest og øst af henholdsvis villabebyggelse og et plejehjem. I umiddelbar nærhed af parken er der en større legeplads, Byens Legeplads, placeret i et grønt område med både klassiske legeredskaber, naturelementer og amfiscene. Desuden er der to større idrætsanlæg (Stadion og Kongehallen) (Hallerne) i byen samt større rekreative områder som strand og skov (Grønnehave Skov og Annebergparken) lige udenfor byen.

Før etableringen af Bevægelseseksperimentarium fremstod parken med mange store træer, som voksede på en næsten ubrudt græsflade. De store træer og de gamle bygningsfacader bidrog til fornemmelsen af at være i en gammel park med en rolig stemning til trods for placeringen midt i byen. Adgang til parken skete primært via plejehjemets parkeringsplads på den østlige side af parken eller direkte fra Sundhedscenterets café via en stor granittrappe. Der var enkelte stier i parkens nordvestlige hjørne, bl.a. én, som førte fra cykelstativer til Sundhedscentrets indgang. I parkens vestlige del var der en tilgroet trappe ned til Sygehusvej, og i parkens sydøstlige hjørne var der en grussti, der forbandt parken med stien langs jernbanen. Der var flere bordbænkesæt placeret forskellige steder i parken.

Eftersom parken tidligere fungerede som sygehuspark oplevede borgerne ikke parken som en offentlig tilgængelig park. Med et budget på 2.545.000 kr. havde Odsherred Kommune et mål om at gøre Sundhedscentrets park kendt og brugbar for alle borgere ved at gøre parken lettilgængelig og samtidig gøre den til et trygt og smukt rum, der motiverer til leg, bevægelse og ophold.¹⁰

I oktober 2011 åbnede parken lanceret som et bevægelseseksperimentarium, bygget af na-

Foto 3.5a Parken før

Foto 3.5b Parken efter

¹⁰ Odsherred Kommunes projektbeskrivelse findes på hjemmesiden www.engodomvej.dk

turmaterialer. Det består af otte elementer fordelt som forskellige bevægelseszoner i parken: *Styrkestativet*, som man både kan kravle og balancerer på, *Pulstrappen*, der skal give indtryk af stablede træstammer i skoven, som kan bruges både til pulsøvelser, klatring og ophold. *Pulsstien*, der slynger sig som en løbe- og gåsti, som i mørke bliver oplyst. *Balancespindet*, der som et spindelvæv og en sansegynge kan bruges til at klatre og gynges i. *Højen* med stålbøjler, der kan bruges til styrkeøvelser og kolbøtter. *Klatreskoven*, der med lodrette klatrepinde og trampoliner, muliggør klatring og hoppelege. *Plænen*, som er et stort friareal med mulighed for arrangementer, fællestræning, krolf mv. samt *Springpytterne*, der tilbyder spring og leg i stiliserede vandpytter. Der er også opsat bænke og skraldespande i parken. Langs Sundhedscentrets facade er der enkelte bordbænkesæt. Parken er åbnet op mod vest, men ligger stadig gemt bag den store sygehusbygning og de store træer. Ved begge indgange til parken er der opsat en søjle med kort og information omkring Bevægelseksperimentariet.

3.6 Pixlpark, Roskilde Kommune

EGO aktivitetsområdet, Pixlpark ligger i Roskildes sydvestlige del på en plads i et stort nedlagt industriområde på 25 ha kaldet Musicon (se kort, bilag 1.6). Musicon fungerer som en ny kreativ bydel med store industrihaller som anvendes til bl.a. kunstnerværksteder, skaterhal, dansescene og forskellige kulturelle events. Desuden rummer området bl.a. ungdomsboliger, kontorfaciliteter for kreative iværksættervirksomheder, øvelokaler for bands, en skulpturpark og en løberute. Området gennemskæres af en vej, Rabalderstræde. Bydelen påtænkes færdigudviklet om 20-25 år, men der er en række midlertidige installationer, events og eksperimenter i byrummet og hallerne. Lige syd for Musicon ligger Roskilde Tekniske Skole og Roskilde Handelsskole. På Musicon, hvor der er opført ungdomsboliger, bor der udelukkende unge. Lige udenfor Musicon er der primært opført boligsocial bebyggelse, hvor der også bor mange børn og unge.¹¹ På Musicon er der flere muligheder for rekreativ fysisk aktivitet. Bl.a. i skaterhal, dansesal og i en nyetableret park, Rabalder Park, som er en park med opholds- og aktivitetsmuligheder i forbindelse med tre store regnvandsbassiner. I de boligsociale byggerier omkring Musicon er der desuden gårdmiljøer med nyere legefaciliteter både til små og større børn såsom legehuse, gynger, klatretræ og svævebane, samt er der i området flere både større og mindre rekreative grønne områder og idrætsfaciliteter.

Pladsen som udgør placeringen for Pixlpark har, ligesom det øvrige Musicon, et rå, slidt look som bærer præg af at være en gammel nedlagt industrigrund. På pladsen er der en mindre bygning med toiletfaciliteter. Bygningen har et større udhæng i den ende som vender ud mod pladsen. Bag pladsen er der lave halvbygninger, som bl.a. bruges som øvelokaler. Ved siden af Pixlpark er den nyligt etablerede Rabalder Park. Lige overfor Pixlpark, på den anden side af Rabalderstræde, er der åbnet en cafe i nogle skurvogne. Før etableringen af Pixlpark var der på pladsen opstillet to sorte barakker. Foran barrakkerne og ud mod Rabalderstræde stod der et par blå stål

Foto 3.6a Pladsen på Musicon før

¹¹ Oplyst af Roskilde Kommune, april 2011.

bordtennisborde. Under bygningens udhæng var der etableret opholdsmuligheder i form af bordbænkesæt og skraldespande.

Med et budget på 2.900.000 kr. ville Roskilde Kommune ved hjælp af ny teknologi skabe et lege- og bevægelsesunivers på Musicon, hvor det skulle være tydeligt for folk, at de bevæger sig ind i et område, hvor leg og bevægelse står i centrum.¹²

Pixlpark blev åbnet i oktober 2011. Parken har fokus på leg og bevægelse fremkaldt vha. fysiske og digitale elementer. Den største installation er *Pixlswing*, en kæmpe 8 personers gynges bygget op i et stillads med lys og lyd, som aktiveres af hvor mange og hvor højt der gynes. På den ene side af gyngerne er *Pixldance*, der er tre dansescener, hvor man kan skabe lyd og lys ved at danse og bevæge sig. Derudover er der på pladsen fire installationer med stablede kasser i forskellige farver, som

Foto 3.6b Pladsen på Musicon efter

man kan kravle eller opholde sig på. Desuden rummer Pixlpark en række virtuelle aktiviteter, som man kan få oplysninger om på en søjle som står midt i Pixlpark. Ved siden af søjlen er der en stor QR kode malet på jorden. De virtuelle aktiviteter er: *Pixlmove*, en daglig opfordring fra to professionelle dansere til at bruge kroppen på nye måder via mobilen. *Pixlquest*, en form for skattejagt med mobiltelefoner. *Pixlgold*, en skattejagt for mindst to hold. *Pixllove*, podwalk, hvor man med musik i ørene bliver guidet fra stationen eller Roskilde bibliotek til Musicon. *Pixlmeet*, små film, hvor man møder nogle af dem som arbejder eller bor på området. *Pixlpoint*, videoklip på mobilen med gode ideer til en dag på Musicon. Desuden er en tidligere etableret løberute på Musicon blevet en aktivitet under Pixlpark, *Pixlrun*. De to virtuelle skattejagter har en informationstavle samt afmærkninger med start og mål, som er placeret under udhænget, hvor bordbænkesættene stod tidligere. Desuden er de to sorte barakker fjernet og pladsen fremstår nu større og mere åben.

3.7 En Voldsom Omvej, Solrød Kommune

EGO aktivitetsområdet, En Voldsom Omvej, ligger i Solrød Kommunes østlige del i forbindelse med en støjvold ud mod Køge Bugt Motorvejen (se kort, bilag 1.7). Støjvolden er et langstrakt grønt kuperet forløb, der svagt bugter sig langs motorvejen. De rekreative arealer udgøres primært af voldens skråninger, men mellem volden og en oplyst gå- og cykelsti er der også et græsareal, der varierer fra få til flere meter i bredden. Støjvoldens højde varierer mellem 9-11 m. Det rekreative støjvoldsareal afgrænses mod vest af Køge Bugt Motorvejen og mod øst af et større boligområde, hvor parcelhushaver danner afgrænsningen mellem det rekreative område og boligområdet. EGO aktivitetsområdet er placeret som tre selvstændige aktivitetszoner med forskellige aktivitetsmuligheder forbundet til en 4 km lang rute på stisystemet, som forbinder det rekreative område med boligområdet, et bycenter, skoler, institutioner og et idrætscenter med fodboldbaner, svømmehal mv. I umiddelbar nærhed til området ligger Solrød Strand med rekreative muligheder i form af skov og strand.

¹² Roskilde Kommunes projektbeskrivelse findes på hjemmesiden www.engodomvej.dk

Før etableringen af aktivitetsområdet fremstod støjvoldsarealet frodig primært med store græsarealer og enkelte klynger af store træer og buske. Mange steder var bevoksningen tæt, hvilket betød, at støjvolden flere steder var utilgængelig. På et bredere græsareal var der placeret to håndboldmål med net og et bordbænkesæt. I den sydlige del af området var der en legeplads med klassiske legeredskaber. Flere steder langs volden var der muret små stenbesætninger op, hvor større vandbeholdere af beton var placeret. Disse tilhørte vandforsyningen.

Foto 3.7a Støjvolden før

Med et budget på 1.200.000 kr. ville Solrød Kommune gøre støjvolden tilgængelig og rekreativ ved at udvikle nyskabende bevægelsesmuligheder ved brug af voldens kvaliteter og iboende potentialer. Hensigten var, at motivere alle aldre, uanset hidtidigt aktivitetsniveau, til at benytte støjvolden.¹³

I juni 2011 åbnede den første aktivitetszone, *OP*. I september 2011 åbnede den anden aktivitetszone *Vildnisset* og i juni 2012 åbnede den tredje aktivitetszone *Sceneskrænten*. *OP* er placeret på et sted, hvor græsarealet er relativt smalt og lige ved en tværgående sti, der går ind i boligområdet. Aktivitetszonen omfatter varierede klatre-, bevægelses- og stiforløb op ad volden samt opholdselementer ved foden af volden. Der er både opholdselementer i og udenfor skygge af et stort træ. Aktivitetszonen er primært bygget op i net i forskellige størrelser og højder og en stor kunststofbane op ad skråningen med tov til at komme op og ned med. På toppen er der desuden to solcelle sideelementer, som lyser i mørke. ”*Vildnisset*” ligger lidt gemt fra stien bag store træer. En rød løber i kunststof fører fra stien til aktivitetszonen. Stedet omfatter en tredimensionel netværksstruktur, der ligger opad og langs det kuperede terræn og giver mulighed for at øve balance, kravle, hoppe og styrketræne, samt er der flere plateauer til at sidde eller stå på. Desuden er der en kompleks gelænderstruktur på toppen af volden, der fungerer både som gelænder, til ophold og som parkour-element. ”*Sceneskrænten*” ligger i forbindelse med store skyggefulde træer. En rød løber i kunststof fører fra stien til aktivitetszonen. Stedet omfatter et stort trædæk, der skaber en sceneagtig karakter samt en slags tribune op af voldens skråninger i form af trækasser og plastik skamler. Der er desuden et bordbænkesæt. Langs den ene side er der lavet en sti til toppen af volden, belagt med kunststof og med et gelænder. De tre aktivitetszoner er opbygget i ens materialer og har farven rød, som gennemgående farve, der er med til at skabe en helhed omkring de tre aktivitetszoner.

Foto 3.7b Støjvolden efter

13 Solrød Kommunes projektbeskrivelse findes på hjemmesiden www.engodomvej.dk

3.8 Naturparken Mellem bakkedrag og dalstrøg, Sønderborg Kommune

EGO aktivitetsområdet Mellem bakkedrag og dalstrøg er placeret på en 1,1 ha stor græsmark i Sønderborgs nordlige bydel. Græsmarken er omkranset af varierende bebyggelse (se kort, bilag 1.8). Mod øst og syd er der en større boligblokbebyggelse og mod vest ligger et område med familierækkehuse. Hermed er der også en stor variation i lokalområdets beboersammensætning. Boligblokområdet mod øst er kendetegnet ved en forholdsvis høj andel af beboere med anden etnisk baggrund end dansk, mange børn og unge under 18 år samt beboere på overførselsindkomst. I rækkehusbebyggelsen mod vest er hovedparten af beboerne etniske danskere, og der bor en stor andel ældre beboere.¹⁴ Mod nord grænser græsmarken op til dagligvareforretningen Rema1000 med større p-plads areal samt et større industri- og erhvervsområde. Langs hele græsmarkens vestlige side løber der en asfalteret og belyst gang- og cykelsti, som forbinder området med det omkringliggende rækkehusområde.

I området omkring græsmarken er der mange muligheder for rekreativ og fysisk aktivitet. Udearealerne i de almene boligområder rummer traditionelle legepladser og i det østlige boligblokområde er der desuden etableret en nyere multibane og parkourbane som støder op til græsmarken. Syd for græsmarken er der desuden et større idrætsanlæg, Kærvej Stadion, og i forlængelse af stadion er der et større rekreativt område, i form af en bypark med sø og friluftsscene.

Før etableringen af naturparken stod græsarealet øde og ubenyttet hen som en åben græsmark, dog med høje tætte træer og krat mod syd. Man kunne se tydelige trampestier tværs over plænen, som antydede at græsset blev benyttet som genvej til fods eller på cykel.

Med et budget på 721.000 kr. ville Sønderborg Kommune på baggrund af beboernes ønsker om et centralt samlingssted, skabe et bakkelandskab på den øde græsmark til spontan bevægelse og ophold for alle beboere i området.¹⁵

I maj 2012 åbnede aktivitetsområdet Mellem bakkedrag og dalstrøg, som en naturpark, der indbefatter et varieret og bakket landskab med højdedrag og dalstrøg. Naturparken omfatter to hovedgreb. En *gryde* og *den grønne løber*. *Gryden* er bakkelandskabets midtpunkt med mulighed for at danne ramme for både sportslige og kulturelle aktiviteter. Skråningerne er udstyret med redskaber som reb, greb, træstubbe, net, stålrør og en rutsjebane. *Den grønne løber*, fører som en grussti gennem området. Stien løber hen over plænen og bugter sig ind i gryden, og binder dermed området

Foto 3.8a Græsmarken før

Foto 3.8b Græsmarken efter

¹⁴ Oplyst af Sønderborg Kommune, april 2011.

¹⁵ Sønderborg Kommunes projektbeskrivelse findes på hjemmesiden www.engodomvej.dk

sammen. Der er desuden en svævebane i den nordlige ende af parken. Der er ingen informationer omkring aktivitetsmulighederne i naturparken. I gryden samt den nordlige og den sydlige ende af parken er der opsat skraldespande samt bænke i form af store træsveller. Bag bænken ind mod Rema1000 er der også plantet en række træer. Der er lavet hul i hækken ind mod boligblokkene og multibanen, hvilket gør naturparken tilgængelig fra alle boligområderne.

4. Spørgeskemaundersøgelse om rekreativ fysisk aktivitet i lokalområderne

Dette kapitel indeholder resultaterne af den kvantitative undersøgelse, som indledningsvis er en analyse af mulighederne for rekreativ fysisk aktivitet i lokalområdet, dernæst en redegørelse af beboernes brug af lokalområdet til rekreativ fysisk aktivitet og slutteligt en analyse af beboernes oplevelse og brug af EGO aktivitetsområderne. Analyserne går på tværs af lokalområder og EGO aktivitetsområder og sammenfatter således resultaterne for brugen af de otte lokalområder og EGO aktivitetsområder til rekreativ fysisk aktivitet.¹⁶

4.1 Respondentanalyse

Nedenfor i tabel 4.1a ses hhv. hvor mange respondenter, der deltog i spørgeskemaundersøgelsen, hvor mange respondenter, der besvarede spørgeskemaundersøgelsen samt undersøgelsens svarprocent for både baseline- og follow-up undersøgelsen.

Jf. afsnit 2.3.2 er respondenterne inkluderet i den kvantitative undersøgelse afgrænset til at være beboere bosat i det afgrænsede lokalområde. I hovedparten af områderne er respondenterne ≥ 16 årige. I Middelfart og Roskilde er respondenterne udelukkende unge 16-24-årige bosat i det afgrænsede lokalområde. Dvs. at det kun er beboere i alderen 16-24 år bosat i det afgrænsede lokalområde, der er repræsenteret i samtlige otte lokalområder. Herunder er det værd at bemærke at antallet af respondenter i Middelfart og Roskilde er væsentlig mindre end i de øvrige seks områder (se tabel 4.1a), hvilket kan influere på resultaterne af de områdeopdelte analyser.

Formålet med den kvantitative analyse er at se, hvordan brug og holdninger i relation til lokalområdet ændres over tid. Derfor inkluderer nærværende analyse udelukkende de 1.775 respondenter, der både har besvaret baseline – og follow-up spørgeskemaet.

Tabel 4.1a Respondenter og svarprocent.

Kommuner	Potentiel antal respondenter (N)		Antal respondenter, der har besvaret spørgeskemaet (n)			Svarprocent (%)	
	Baseline	Follow-up	Baseline	Follow-up	Begge*	Baseline	Follow-up
Fredericia	1.179	1.117	460	379	262	39	34
Gladsaxe	1.973	1.912	705	554	366	36	29
Kolding	1.148	1.039	476	273	221	42	26
Middelfart	264	246	128	37	30	49	15
Odsherred	1.147	1.127	576	374	340	50	33
Roskilde	793	738	121	143	48	15	19
Solrød	1.158	1.095	596	383	316	52	35
Sønderborg	1.042	951	457	232	192	44	24
I alt	8.704	8.225**	3.489	2.375	1.775	40	29

*Betegnelse *Begge* dækker over de respondenter der både har besvaret baseline – og follow-up spørgeskemaet.

** Der var et frafald på i alt 479 personer grundet bl.a. fraflytning, dødsfald, samt ønske om ikke at deltage i undersøgelsen.

¹⁶ For en uddybende analyse af hvert af EGO aktivitetsområderne henvises til de enkelte anlægsrapporter, som kan downloades på www.engodomvej.dk

I det følgende beskrives respondenterne fordelt på køn, alder, boligform, uddannelsesniveau samt etnicitet. Respondenterne er de 1.775 personer, som, har svaret på både baseline- og follow-up undersøgelsen, hvilket er 22 % af det totale udtræk af potentielle respondenter (N=8.225).

Det fremgår af tabel 4.1b, at andelen af kvinder, der har besvaret spørgeskemaet (56 %), udgør en større andel end mænd (44 %). Desuden fremgår det, at der er flest respondenter, der har svaret i aldersgruppen 45-64 år og færrest i aldersgruppen 16-24 år både for mænd og kvinder til trods for, at aldersfordelingen i det totale udtræk af beboere er nogenlunde ligeligt fordelt i aldersgrupperingerne (fra 9-14 %).

Tabel 4.1b Fordeling af respondenter ud fra køn og alder, angivet i procent

	Alder	Respondenter n=1.775	Samlet udtræk N=8.704
Mænd	16-24 år	5 %	13 %
	25-44 år	10 %	14 %
	45-64 år	16 %	13 %
	≥ 65 år	13 %	9 %
	I alt	44 %	48 %
Kvinder	16-24 år	5 %	12 %
	25-44 år	14 %	13 %
	45-64 år	22 %	14 %
	≥ 65 år	15 %	13 %
	I alt	56 %	52 %

Udover alder og køn er der forskellige baggrundsvariable såsom uddannelsesniveau, etnicitet og boligform, som anvendes til at beskrive undersøgelsens respondentgruppe. Det ses, at hver tiende respondent, har en lang videregående uddannelse (10 %), mens hver fjerde respondent har en erhvervsuddannelse som senest fuldførte uddannelse (25 %). 8 % af respondenterne har en anden etnisk baggrund end dansk, hvilket betyder, at langt hovedparten af respondenterne er etniske danskere. Desuden bor over halvdelen af respondenterne i fritliggende hus, rækkehus eller dobbelthus og har egen have (58 %) (tabel 4.1c).

Tabel 4.1c Baggrundsvariable fordelt på respondentgrupper, angivet i procent.

	Respondenter n=1.775
Lang videregående uddannelse	10 %
Erhvervsfaglig uddannelse	25 %
Anden etnisk baggrund end dansk	8 %
Bosat i hus/rækkehus med have	58 %

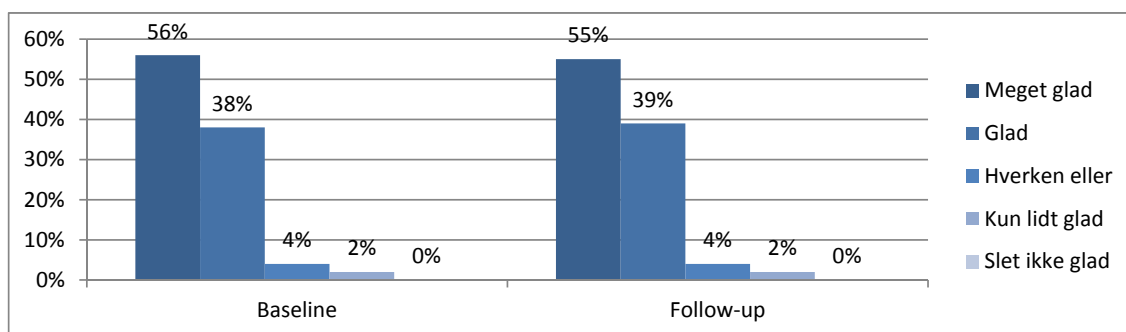
4.2 Muligheder i lokalområdet for rekreativ fysisk aktivitet

I det følgende afsnit beskrives respondenternes tilfredshed med at bo i deres lokalområde samt deres syn på mulighederne for rekreativ fysisk aktivitet før og efter etableringen af EGO aktivitetsområderne i deres lokalområde.

4.2.1 Tilfredshed med at bo i lokalområdet

Respondenterne er overvejende tilfredse med at bo i deres lokalområde. På spørgsmålet om, hvor glade de er for at bo i lokalområdet, svarer i gennemsnit 94 % i både baseline- og follow-up undersøgelsen, at de er glade (38-39 %) til meget glade (55-56 %) for at bo i deres lokalområde. Der ses ingen forskel i respondenternes tilfredshed med at bo i lokalområdet før og efter implementering af aktivitetsområderne (figur 4.2.1a).

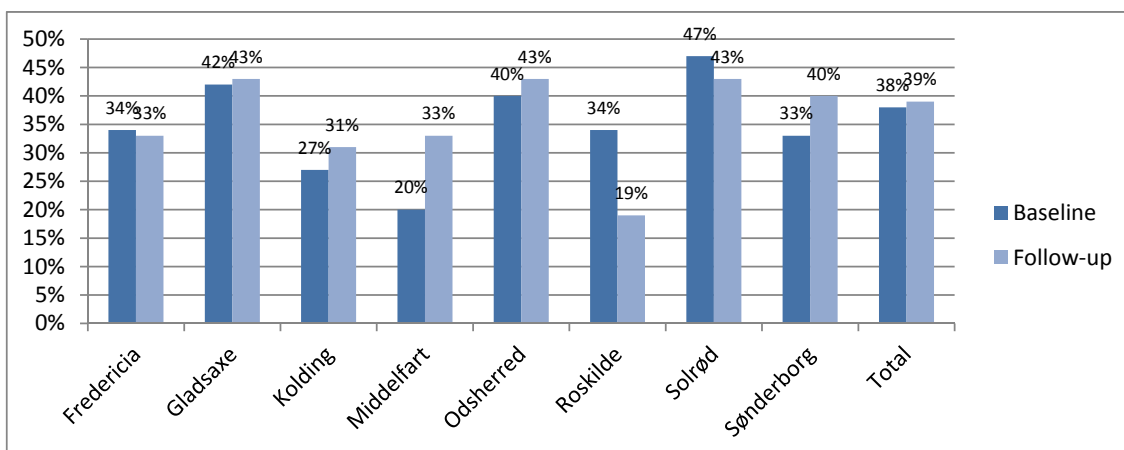
Figur 4.2.1a Respondenternes glæde ved at bo i deres lokalområde ved baseline og follow-up, angivet i procent.

Ser man isoleret på hvert enkelt lokalområde, ses der generelt heller ingen forskel i respondenternes tilfredshed med at bo i lokalområdet over tid.

Respondenterne er også blevet spurgt til i hvor høj grad de har tillid til andre beboere i lokalområdet. I figur 4.2.1b nedenfor ses, at mere end hver tredje i høj grad har tillid til andre beboere i lokalområdet. Der ses imidlertid ingen ændring i andelen af respondenter der i høj grad har tillid til andre beboere i lokalområdet (38 % i baseline og 39 % i follow-up). Set i forhold til områder er der store variationer i andelen af respondenter, som i høj grad har tillid til andre i lokalområdet. I Gladsaxe, Odsherred og Solrød er der flere end gennemsnittet, der i høj grad har tillid til andre i lokalområdet og i Kolding, Middelfart, Roskilde og Fredericia er der færre end gennemsnittet, der i høj grad har tillid til andre i lokalområdet. I Kolding, Middelfart, Odsherred og Sønderborg ses over tid en øget andel af respondenter, der i høj grad har tillid til andre (stigning på 3-13 %), mens der i Roskilde og Solrød ses en mindre andel af respondenter, der i høj grad har tillid til andre over tid (fald på 4-15 %). Det er imidlertid væsentligt at pointere, at de store udsving i Roskilde og Middelfart kan skyldes, at der er få respondenter inkluderet i undersøgelsen i disse to områder.

Figur 4.2.1b Respondenter, der i høj grad synes, at de har tillid til andre i lokalområdet ved baseline og follow-up fordelt på område, angivet i procent.

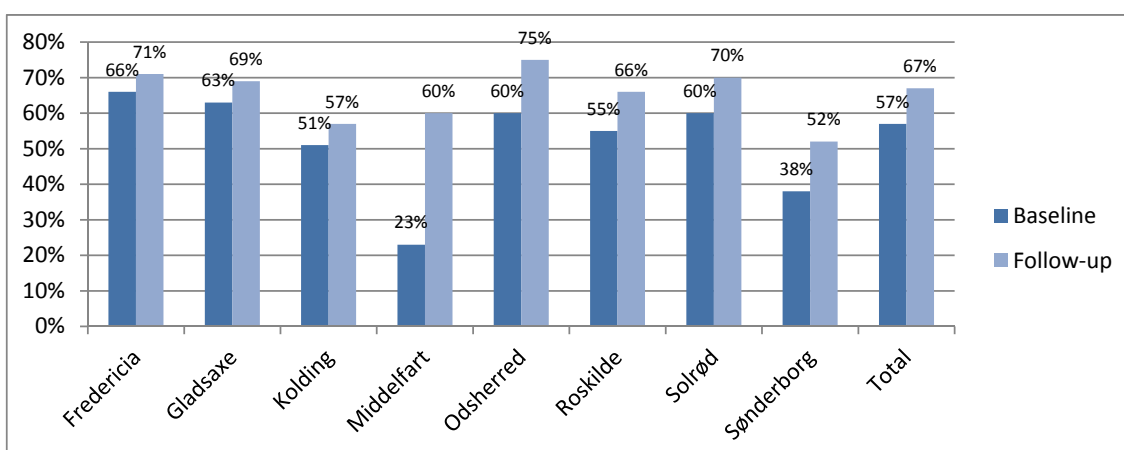

4.2.2 Muligheder for socialt samvær, leg og bevægelse

Andelen af respondenter, der synes, at mulighederne udendørs i deres lokalområde for både at være sammen, at lege og at være fysisk aktiv er gode til meget gode, er steget væsentligt over tid.

Af figur 4.2.2a fremgår det, at der forud for etableringen af EGO aktivitetsområderne er stor variation i andelen af respondenter, der synes, at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet er gode til meget gode. I Fredericia synes 66 % af respondenter, at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet er meget gode til gode, mens det i Middelfart er 38 % af respondenter, der synes, at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet er meget gode til gode. Imidlertid synes respondenterne i samtlige områder, at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet i højere grad er meget gode til gode i follow-up undersøgelsen end i baselineundersøgelsen. De områder, som har den største stigning i respondenter, der synes, at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet er meget gode til gode er Middelfart, Odsherred og Sønderborg (stigning på hhv. 37 %, 15 % og 14 %). De områder, som har den laveste stigning i respondenter, der synes, at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet er meget gode til gode er Fredericia, Gladsaxe og Kolding (stigning på hhv. 5 %, 6 % og 6 %).

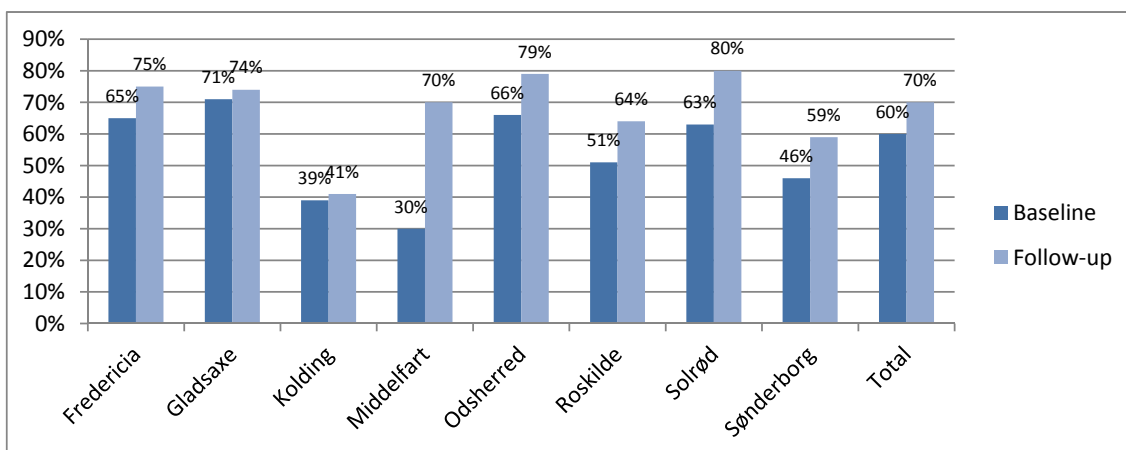
Figur 4.2.2a Respondenter, der synes, at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet er meget gode til gode ved baseline og follow-up fordelt på område, angivet i procent.

Opdeles respondenterne i aldersgrupper bliver det tydeligt at mere end halvdelen af respondenterne i hver aldersgruppe synes, at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet er gode til meget gode i baselineundersøgelsen (51-60 %), og at andelen af respondenter, der synes at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet er meget gode til gode, er steget nogenlunde lige meget (til 61-69 %) i hver aldersgruppe i follow-up undersøgelsen.

Af figur 4.2.2b fremgår det, at der forud for etableringen af EGO aktivitetsområderne ligeledes er stor variation i andelen af respondenter, der synes, at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode. I Gladsaxe synes 71 % af respondenter, at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode, mens det i Middelfart er 30 % og Kolding er 39 % af respondenter, der synes, at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode. Imidlertid synes respondenterne i samtlige områder, at mulighederne for at lege i lokalområdet i højere grad er meget gode til gode i follow-up undersøgelsen end i baselineundersøgelsen. De områder som har den største stigning i respondenter, der synes, at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode er Middelfart, Solrød og Odsherred (stigning på hhv. 40 %, 17 % og 13 %). De områder som har den laveste stigning i respondenter, der synes, at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode er Gladsaxe og Kolding (stigning på hhv. 3 % og 2 %).

Figur 4.2.2b Respondenter, der synes, at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode ved baseline og follow-up fordelt på område, angivet i procent.

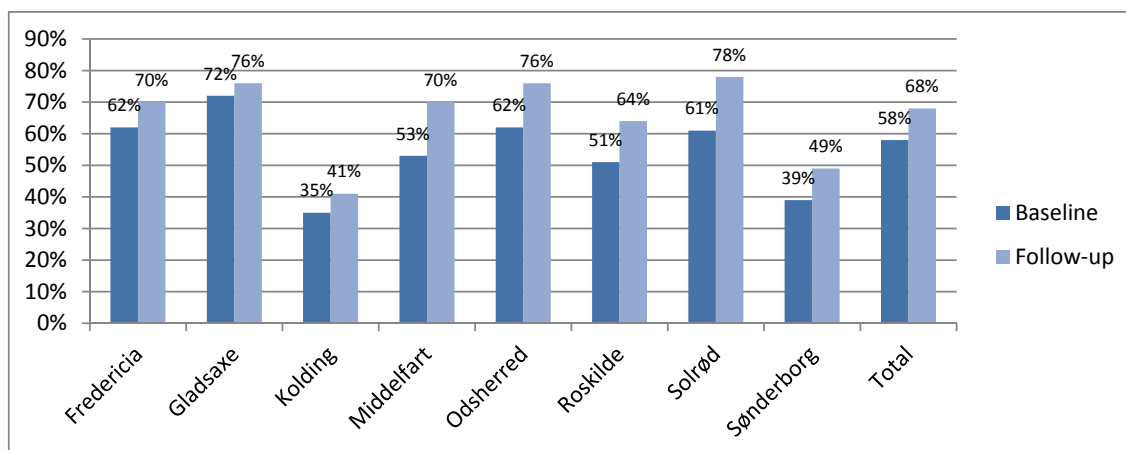

Opdeles respondenterne i aldersgrupper er det mere end halvdelen af respondenterne i baselineundersøgelsen (53-64 %) der synes, at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode, og at andelen af respondenter, der synes at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode er steget i samtlige aldersgruppe til 67-70 % i follow-up undersøgelsen. Der er færrest i aldersgruppen 16-24 år, der synes, at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode (53 % i baseline og 67 % i follow-up) og flest i aldersgruppen ≥ 65 år, der med deres perspektiv synes at mulighederne for at lege i lokalområdet er meget gode til gode (64 % i baseline og 70 % i follow-up).

Desuden fremgår det af figur 4.2.2c, at der forud for etableringen af EGO aktivitetsområderne er stor variation i andelen af respondenter, der synes, at mulighederne for fysisk aktivitet i lokalområdet er meget gode til gode. I Gladsaxe synes 72 % af respondenter, at

mulighederne for fysisk aktivitet i lokalområdet er meget gode til gode, mens det i Kolding er 35 % og Sønderborg er 39 %. Imidlertid synes respondenterne i samtlige områder, at mulighederne for fysisk aktivitet i lokalområdet i højere grad er meget gode til gode i follow-up undersøgelsen end i baselineundersøgelsen. De områder, som har den største stigning er Middelfart og Solrød (stigning på 17 %), og de områder, som har den laveste stigning er Gladsaxe og Kolding (stigning på hhv. 4 og 6 %).

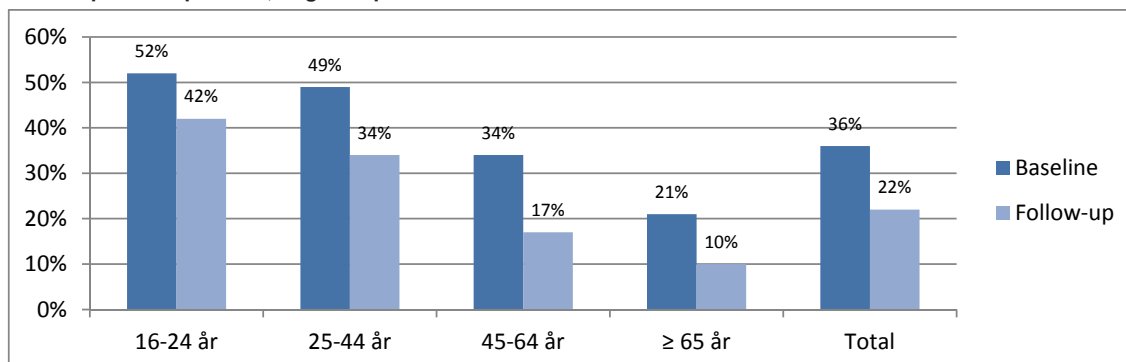
Figur 4.2.2c Respondenter, der synes, at mulighederne for fysisk aktivitet i lokalområdet er meget gode til gode ved baseline og follow-up fordelt på område, angivet i procent.

Opdeles respondenterne i aldersgrupper er det mere end halvdelen af respondenterne i baselineundersøgelsen (56-59 %) som synes, at mulighederne for fysisk aktivitet i lokalområdet er meget gode til gode, og at andelen af respondenter, der synes det er steget nogenlunde lige meget i samtlige aldersgrupper til 64-71 % i follow-up undersøgelsen.

Respondenterne er også blevet spurgt, om de savner steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet. Som i de tre foregående figurer ses ligeledes i figur 4.2.2d en positiv ændring, idet markant færre respondenter svarer, at de savner steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet. Ca. hver tredje respondent (36 %) savner ved baseline steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet i lokalområdet, mens det er ca. hver femte respondent (22 %) ved follow-up. Der er imidlertid en stor aldersmæssig forskel på, hvorvidt der savnes steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet, hvor de yngste aldersgrupper i højere grad savner steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet. Fx savner 52 % af de 16-24 årige og 21 % af de ≥ 65 årige steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet ved baseline, hvilket er faldet til 42 % af de 16-24 årige og 10 % af de ≥ 65 årige ved follow-up.

Figur 4.2.2d Respondenter, der savner steder eller faciliteter til fysisk aktivitet i lokalområdet ved baseline og follow-up fordelt på alder, angivet i procent.

I syv ud af otte områder er andelen af respondenter, der savner steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet faldet 6-26 %, således at der i follow-up undersøgelsen i de syv områder er mellem 15-40 % af respondenterne, der savner steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet. I Roskilde er andelen der savner steder eller faciliteter i lokalområdet til fysisk aktivitet 45 % både i baseline- og follow-up undersøgelsen.

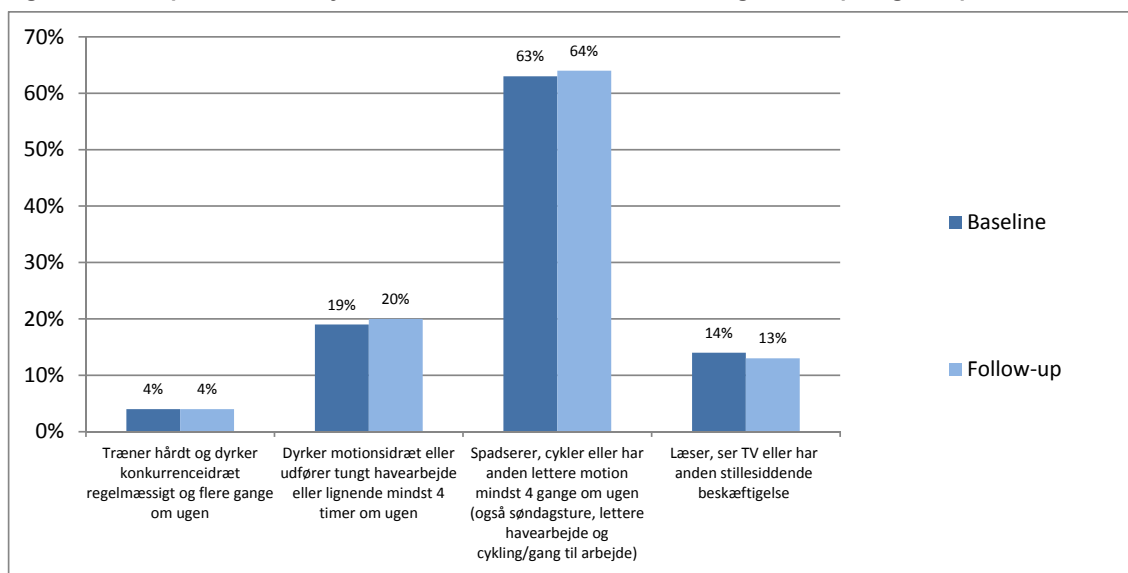
4.3 Respondenternes fysiske aktivitet og brug af lokalområdet

Det følgende afsnit omhandler respondenternes fysiske aktivitet i fritiden samt deres brug af lokalområdet til rekreativ fysisk aktivitet før og efter etableringen af EGO aktivitetsområdet i deres lokalområde.

4.3.1 Fysisk aktivitet i fritiden

I spørgeskemaundersøgelsen er der blevet spurgt til, hvad respondenterne synes passer bedst som beskrivelse af deres fysiske aktivitetsniveau i fritiden. Af figur 4.3.1a fremgår det, at ca. to tredjedele af respondenterne angiver, at de spadserer, cykler eller har anden lettere motion mindst 4 gange om ugen (hhv. 63 % i baselineundersøgelsen og 64 % i follow-up undersøgelsen). Hver femte dyrker moderat fysisk aktivitet i form af motionsidræt eller udfører tungt havearbejde eller lignende mindst fire timer om ugen (hhv. 19 % i baselineundersøgelsen og 20 % i follow-up undersøgelsen) og 4 % angiver i både baseline- og follow-up undersøgelsen, at de træner hårdt og dyrker konkurrenceidræt regelmæssigt og flere gange om ugen. Desuden angiver hver syvende respondent, at de læser, ser TV eller overvejende har andre stillesiddende fritidsbeskæftigelser (hhv. 14 % i baselineundersøgelsen og 13 % i follow-up undersøgelsen). For lokalområderne som helhed ses der ingen forskel i respondenternes selvvalgte fysiske aktivitetsniveau i fritiden før og efter implementering af aktivitetsområderne.

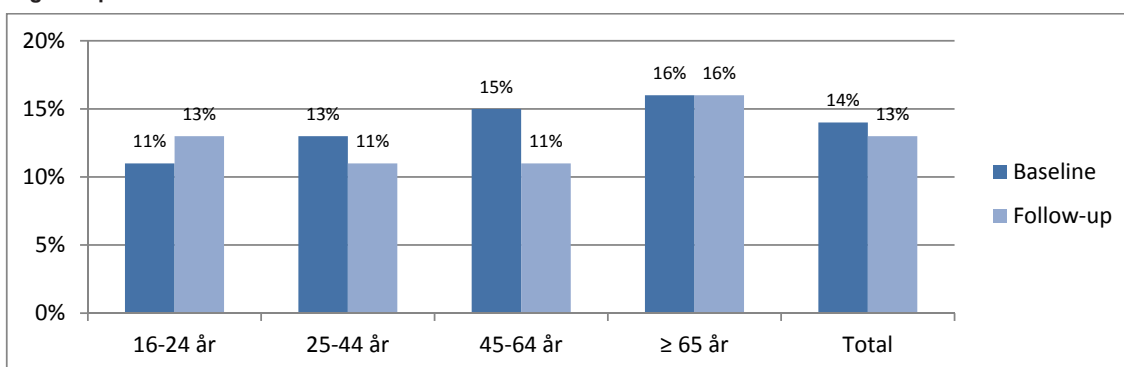
Figur 4.3.1a Respondenternes fysiske aktivitet i fritiden ved baseline og follow-up, angivet i procent.

Der er lidt flere kvinder (68 %) end mænd (56-58 %), der dyrker lettere motion og lidt flere mænd (25-28 %) end kvinder (18-20 %), der dyrker moderat til hård fysisk aktivitet. Der er imidlertid nogenlunde lige mange mænd og kvinder (12-15 %), der angiver, at de overvejende er stillesiddende i fritiden.

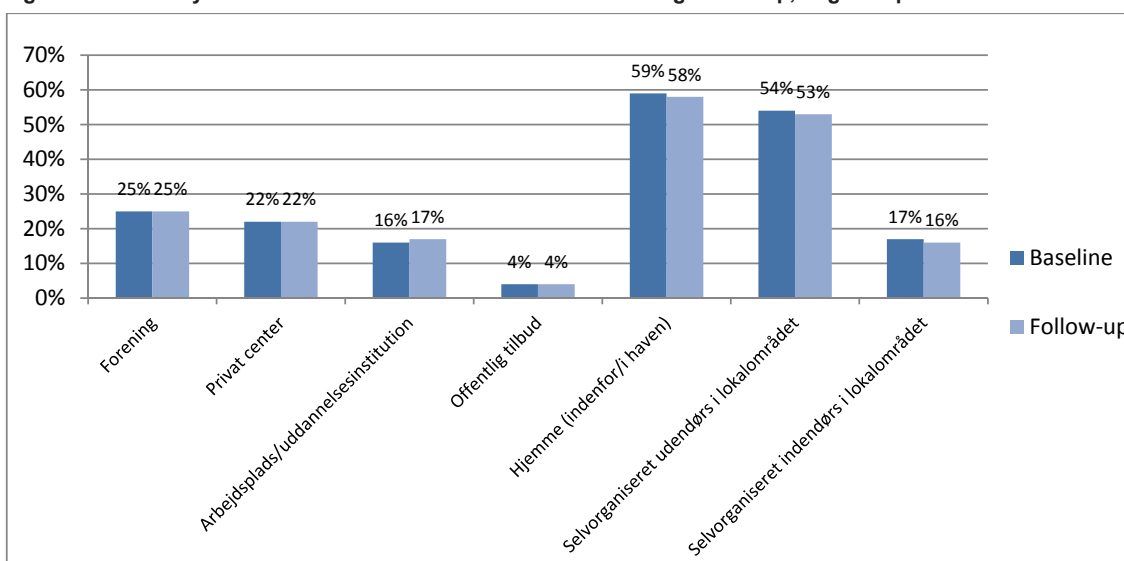
Set fra et sundhedsmæssigt perspektiv er den gruppe, som det er særlig vigtig at interessere sig for, de respondenter der svarer, at de overvejende er stillesiddende. I nedenstående tabel 4.3.1b ses en tendens til, at der efter etableringen af EGO aktivitetsområderne er færre af de voksne respondenter der angiver, at de overvejende er stillesiddende. Blandt de 25-44 årige er der 2 % færre og blandt de 45-64 årige er der 4 % færre der angiver, at de overvejende er stillesiddende i fritiden efter etableringen af aktivitetsområderne (fra hhv. 13 % og 15 % i baselineundersøgelsen til 11 % i follow-up undersøgelsen). Omvendt er der en tendens til, at en lidt større andel af de 16-24 årige er blevet overvejende stillesiddende i fritiden over tid (fra 11 % i baselineundersøgelsen til 13 % i follow-up undersøgelsen). Tendensen er den samme i samtlige undersøgte områder.

Figur 4.3.1b Respondenter med stillesiddende aktiviteter i fritiden ved baseline og follow-up opdelt på alder, angivet i procent.

Af figur 4.3.1c fremgår det, hvor respondenterne er fysisk aktive i fritiden. Der er markant flere, der angiver, at de i fritiden er fysisk aktive der hjemme (inde eller i haven) (59 % i baseline og 58 % i follow-up) og på udearealerne i lokalområdet (54 % i baseline og 53 % i follow-up) end i forening, i privat center, på arbejdspladsen/uddannelsesinstitutionen, i offentligt tilbud eller selvorganiseret indendørs i lokalområdet (4-25 %). Der er ingen væsentlige ændringer over tid i forhold til, hvor respondenterne angiver at de er fysisk aktive i fritiden.

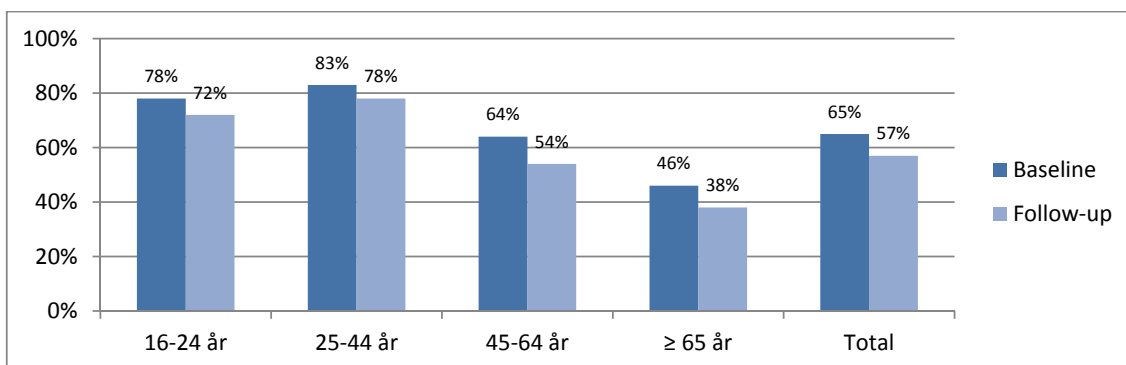
Figur 4.3.1c Hvor fysisk aktivitet i fritiden udføres ved baseline og follow-up, angivet i procent.

Ses der isoleret på andelen af respondenter, der svarer at de bruger lokalområdets udearealer til fysisk aktivitet, synes der at være en tendens til, at de 16-24 årige, de 45-64 årige samt de ≥ 65 årige har et lille fald over tid i brugen af udearealerne i lokalområdet (et fald på 1-3 %), mens de 25-44 årige synes at bruge udearealerne mere end gennemsnittet og lidt mere i follow-up (63 %) end i baseline (61 %). Set i forhold til områder er der i Kolding, Middelfart og Roskilde en tendens til, at lidt flere i follow-up end i baseline bruger udearealerne i lokalområdet til fysisk aktivitet (en stigning på 4-7 %), mens der i Fredericia, Odsherred, Solrød og Sønderborg synes at være lidt færre, der bruger udearealerne i lokalområdet til fysisk aktivitet (et fald på 1-4 %).

I figur 4.3.1d nedenfor ses, at der er en andel af respondenter, der gerne vil være mere fysisk aktive. Ved baseline er det gennemsnitlig 65 % og ved follow-up er det gennemsnitlig 57 %. Andelen af respondenter, der ønsker at være mere fysisk aktive er markant faldende med alderen. Desuden ses det, at andelen af respondenter, der gerne vil være mere fysisk aktive er faldet med 5-10 % i samtlige aldersgrupper fra baseline til follow-up. Det er interessant at bemærke, at andelen af 16-24 årige respondenter, der gerne vil være fysisk aktive, er faldet fra 78 % i baseline til 72 % i follow-up samtidigt med, at der synes at være en tendens til, at en større andel af de 16-24 årige er stillesiddende i fritiden (jf. figur 4.3.1b ovenfor). Tendensen er den samme i samtlige undersøgte områder.

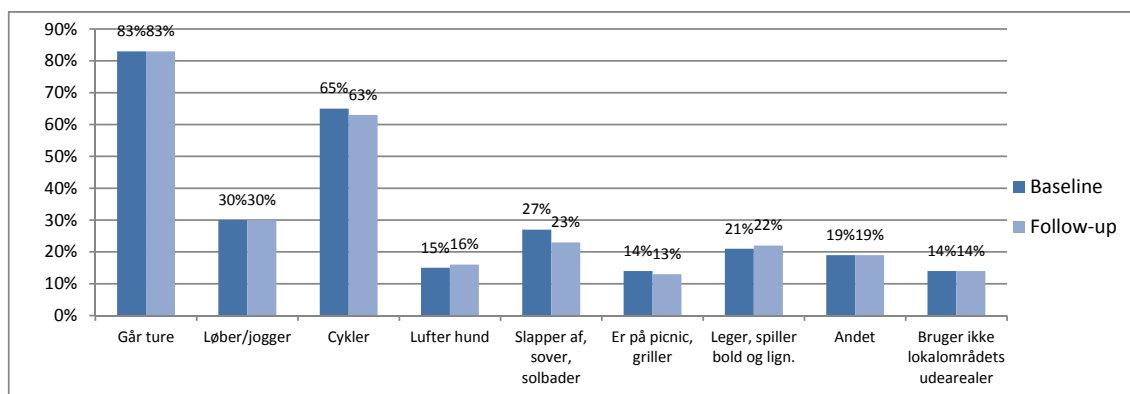
Figur 4.3.1d Ønske om at være mere fysisk aktive i fritiden ved baseline og follow-up opdelt på alder, angivet i procent.

4.3.2 Brug af lokalområdet til rekreativ fysisk aktivitet

Af figur 4.3.2a fremgår det, at en meget stor andel af respondenterne bruger deres lokalområdes udearealer til fysisk aktivitet og at områderne i langt højere grad bruges til fysisk aktivitet end til stillesiddende aktiviteter såsom picnic og afslapning/solbadning. I særdeleshed angiver en stor andel, at de går ture (83 % både i baseline- og follow-up undersøgelsen) og cykler (65 % i baselineundersøgelsen og 63 % i follow-up undersøgelsen) i lokalområdet. Desuden bruger ca. hver tredje respondent lokalområdet til løb/jogging (30 % både i baseline- og follow-up undersøgelsen) og ca. hver femte respondent bruger lokalområdet til leg, spil og lignende (21 % i baselineundersøgelsen og 22 % i follow-up undersøgelsen). Der er imidlertid 19 %, der svarer, at de bruger lokalområdet til ”andet”, hvilket ikke nærmere kan belyses på baggrund af de foreliggende data. Desuden svarer en andel på 14 %, at de ikke bruger lokalområdets udearealer. Der ses ingen ændringer i de aktiviteter som respondenterne udfører i deres lokalområde over tid.

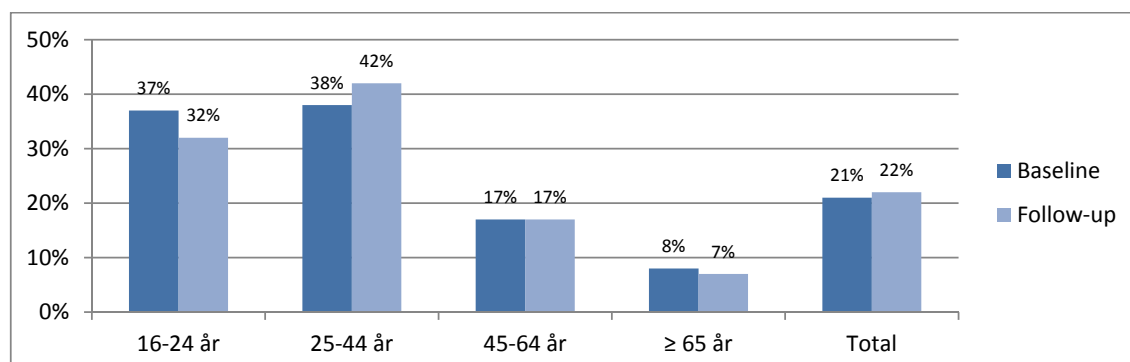
Figur 4.3.2a Typer af aktivitet der udføres på lokalområdernes udearealer ved baseline og follow-up, angivet i procent.

Ses der isoleret på de respondenter, der har svaret, at de ikke bruger lokalområdets udearealer, er der flest ≥ 65 årige (20 % i både baseline- og follow-up undersøgelsen) og færrest 25-44 årige (8 % i baseline- og 7 % i follow-up undersøgelsen). Desuden er der store områdemæssige forskelle i andelen af respondenter, der svarer, at de ikke bruger lokalområdets udearealer. I Fredericia er der færrest, der angiver, at de ikke bruger lokalområdets udearealer (6 % i baseline- og 5 % i follow-up undersøgelsen), mens der i Sønderborg er flest, der angiver, at de ikke bruger lokalområdets udearealer (30 % i baseline- og 29 % i follow-up undersøgelsen). Ses der på aldersmæssige og områdemæssige forskelle er der ingen nævneværdig forskel over tid i andelen af respondenter, der angiver, at de ikke bruger lokalområdets udearealer.

Ses der isoleret på de respondenter, der har svaret, at de leger, spiller bold og lignende, er der ligeledes store aldersmæssige forskelle. Der er flest i aldersgrupperne 16-24 årige og 25-44 årige, der leger, spiller bold og lignende på udearealerne i lokalområdet (37-38 % i baselineundersøgelsen og 32-42 % i follow-up undersøgelsen), mens der er betydeligt færre i aldersgruppen ≥ 65 år, der angiver, at de leger, spiller bold og lignende på udearealerne i lokalområdet (8 % i baselineundersøgelsen og 7 % i follow-up undersøgelsen). Desuden er der en tendens til, at der er et fald over tid i andelen af 16-24 årige, der angiver, at de leger, spiller bold og lignende på udearealerne i lokalområdet (37 % i baselineundersøgelsen og 32 % i follow-up undersøgelsen) og en stigning over tid i andelen af 25-44 årige, der angiver, at de leger, spiller bold og lignende på udearealerne i lokalområdet (38 % i baselineundersøgelsen og 42 % i follow-up undersøgelsen). I de to øvrige aldersgrupper ses der ingen forskel over tid (figur 4.3.2b).

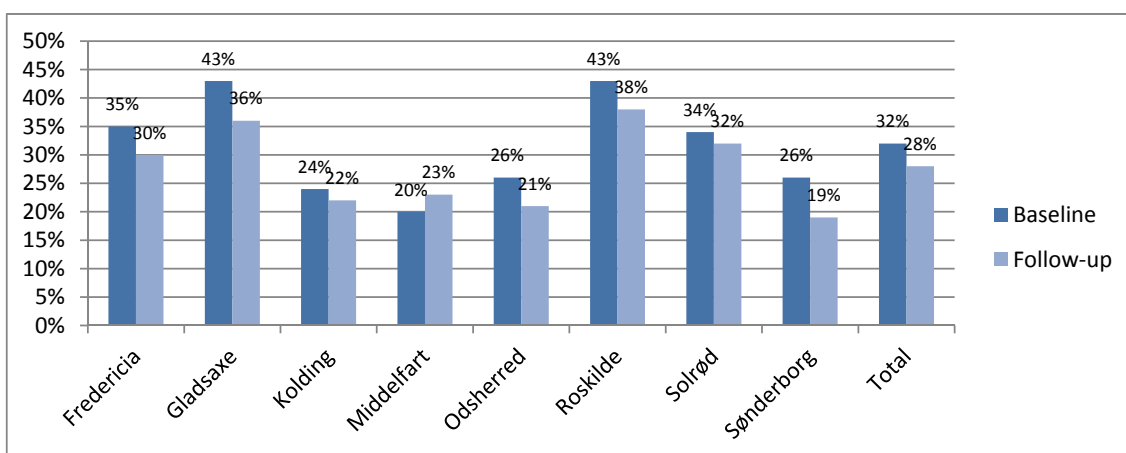
Figur 4.3.2b Andel der leger, spiller bold og lignende på lokalområdernes udearealer ved baseline og follow-up fordelt på alder, angivet i procent.

Ligeledes er der store forskelle på hvor mange, der angiver, at de leger, spiller bold og lignende i de forskellige områder (fra 14-37 % i follow-up undersøgelsen). Desuden ses en stigning over tid i andelen, der angiver, at de leger, spiller bold og lignende på udearealerne i Kolding, Odsherred, og Solrød, mens der i Gladsaxe, Middelfart, Roskilde og Sønderborg ses et fald over tid i andelen, der angiver, at de leger, spiller bold og lignende på udearealerne.

Respondenterne er også blevet spurgt til i hvilken grad de oplever, at der er folk, der leger og bevæger sig i deres lokalområde. Som det fremgår af figur 4.3.2c er der stor variation mellem de otte områder i forhold til, hvor mange respondenter, der angiver, at de i høj grad synes, at der er folk der leger og bevæger sig i deres lokalområde. Ved baseline svarer mellem 20-43 %, at de i høj grad synes, at der er folk der leger og bevæger sig i lokalområdet, mens der ved follow-up er 19-38 %, der synes, at der er folk der leger og bevæger sig i lokalområdet. Andelen, der synes, at der er folk, der leger og bevæger sig i lokalområdet, er således faldet over tid i alle områderne undtagen i Middelfart, hvor andelen, der svarer, at der er folk der leger og bevæger sig i lokalområdet er steget en smule fra 20-23 %.

Figur 4.3.2c Respondenter, der i høj grad synes, at der er folk der leger og bevæger sig i lokalområder ved baseline og follow-up fordelt på område, angivet i procent.

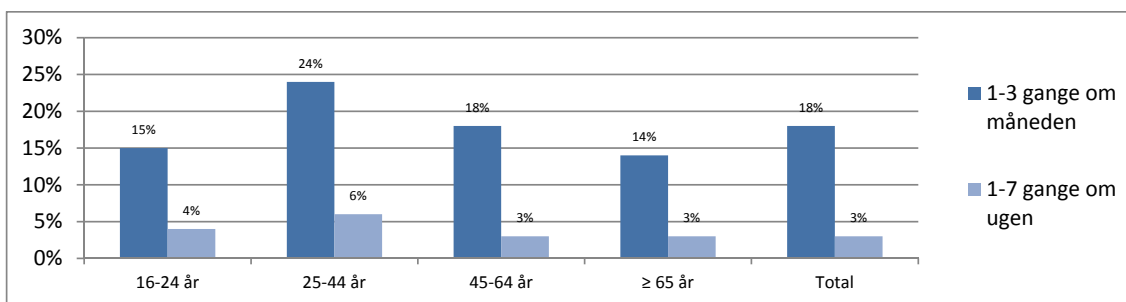
4.4 Oplevelse og brug af EGO aktivitetsområderne

Det følgende afsnit omhandler respondenternes brug og tilfredshed i forbindelse med EGO aktivitetsområderne. Spørgsmålene, som dette afsnit beror på, er udelukkende fra follow-up undersøgelsen.

4.4.1 Brug af EGO aktivitetsområderne

Ca. hver femte respondent svarer, at de bruger EGO aktivitetsområdet i deres lokalområde (21 %). Heraf svarer 18 %, at de bruger aktivitetsområdet 1-3 gange i måneden og 3 % svarer, at de bruger EGO aktivitetsområdet 1-7 gange i ugen. Af figuren 4.4.1a ses det desuden, at der er flest brugere af EGO aktivitetsområderne blandt de 25-44 årige (30 %) og at der er lidt færre brugere end gennemsnittet i aldersgrupperne 16-24 år (19 %) samt ≥ 65 år (17 %).

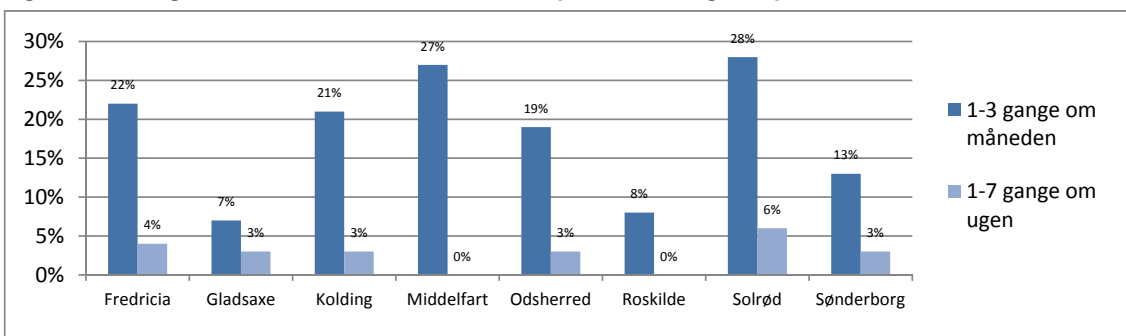
Figur 4.4.1a Brug af EGO aktivitetsområderne fordelt på alder, angivet i procent.

Omvendt er der en andel på gennemsnitlig 79 % af respondenterne, der svarer, at de ikke bruger EGO aktivitetsområdet i deres lokalområde. Heraf er der 22 % af respondenterne, der ikke kender det og 57 % af respondenterne, der kender EGO aktivitetsområdet, men som ikke bruger det. Det er primært de 16-24 årige, der ikke kender det (29 %), mens det primært er de ≥ 65 årige, der ikke bruger aktivitetsområdet selvom de kender det (61 %).

Brugen af EGO aktivitetsområderne er også opgjort i forhold til område. I figur 4.4.1b ses det, at aktivitetsområdet i Solrød bruges af hver tredje respondent (34 %), hvilket er væsentligt mere end gennemsnittet (21 %) hvorimod aktivitetsområderne i Gladsaxe og Roskilde bruges væsentligt mindre end gennemsnittet (hhv. 10 % og 8 %). I disse to kommuner er der hhv. 25 % og 54 % der angiver at de ikke kender det.

Figur 4.4.1b Brug af EGO aktivitetsområderne fordelt på område, angivet i procent.

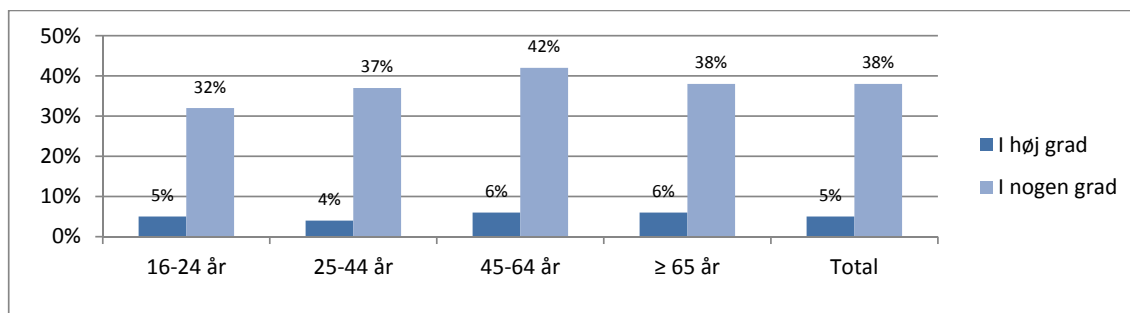
Blandt de respondenter, der har svaret, at de bruger EGO aktivitetsområdet i deres lokalområde, svarer to tredjedele (74 %), at de bruger aktivitetsområdet sammen med deres familie (ægtefælle, børn, børnebørn). Hver tredje respondent svarer, at de bruger EGO aktivitetsområdet sammen med deres venner (30 %), og 13 % svarer, at de bruger aktivitetsområdet alene, mens meget få svarer, at de bruger det med naboer (6 %) eller kollegaer (4 %).¹⁷

Blandt de 21 % af respondenterne, der svarer, at de bruger EGO aktivitetsområdet i deres lokalområde, angiver knap halvdelen (43 %), at faciliteterne på aktivitetsområderne i høj grad (5 %) til nogen grad (38 %) har givet dem mere bevægelse i hverdagen (se figur 4.4.1c). Der er

17 Ifølge feltstudiet (jf. afsnit 5.1) bruger de fleste voksne aktivitetsområderne inaktivt sammen med børn og børnebørn og de færreste voksne bruger aktivitetsområderne fysisk aktivt. Desuden er det vigtigt at bemærke, at institutioner og børn i skolealderen, som kommer uden forældre, synes at være nogle af de primære brugergrupper af aktivitetsområderne ifølge feltstudiet, men at de ikke er inkluderet i spørgeskemaundersøgelsen. Det betyder, at den kvantitative undersøgelse ikke tegner et fuldstændigt billede af aktivitetsområdernes brug.

flest i aldersgruppen 45-64 år (48 %) og færrest i aldersgruppen 16-24 år (37 %), der angiver, at faciliteterne på aktivitetsområderne i nogen til høj grad har givet dem mere bevægelse i hverdagen (figur 4.4.1c).

Figur 4.4.1c Hvorvidt faciliteterne på EGO aktivitetsområderne har givet mere bevægelse i hverdagen fordelt på alder, angivet i procent.

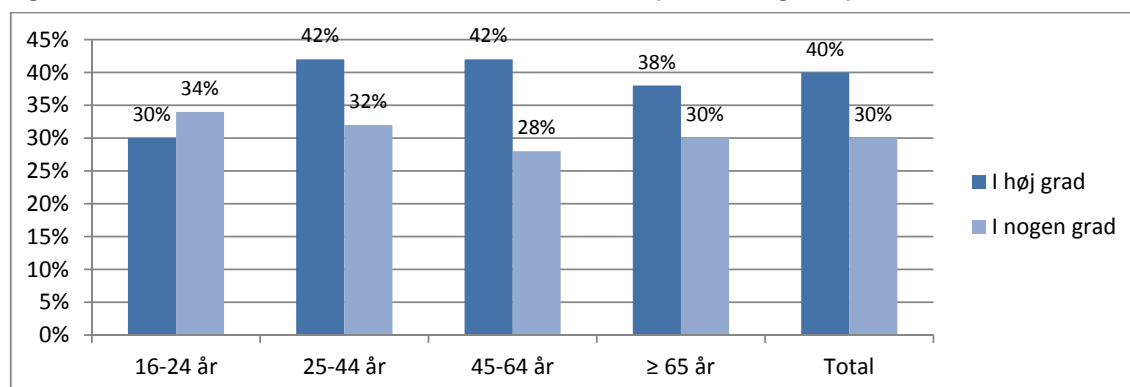

Set i forhold til områder er der flest i Kolding (51 %), Odsherred (46 %) og Solrød (46 %) og færrest i Middelfart (0 %) og Roskilde (25 %), der angiver, at faciliteterne på aktivitetsområderne i nogen til høj grad har givet dem mere bevægelse i hverdagen. Her er det værd at bemærke, at undersøgelsen i Middelfart og Roskilde kun inkluderer de 16-24 årige, som er den aldersgruppe, hvor færrest generelt oplever, at aktivitetsområdet har givet dem mere bevægelse i hverdagen (figur 4.4.1c). Der er nogenlunde lige mange mænd og kvinder, der angiver, at faciliteterne på EGO aktivitetsområderne i nogen til høj grad har givet dem mere bevægelse i hverdagen.

4.4.2 Tilfredshed med EGO aktivitetsområderne

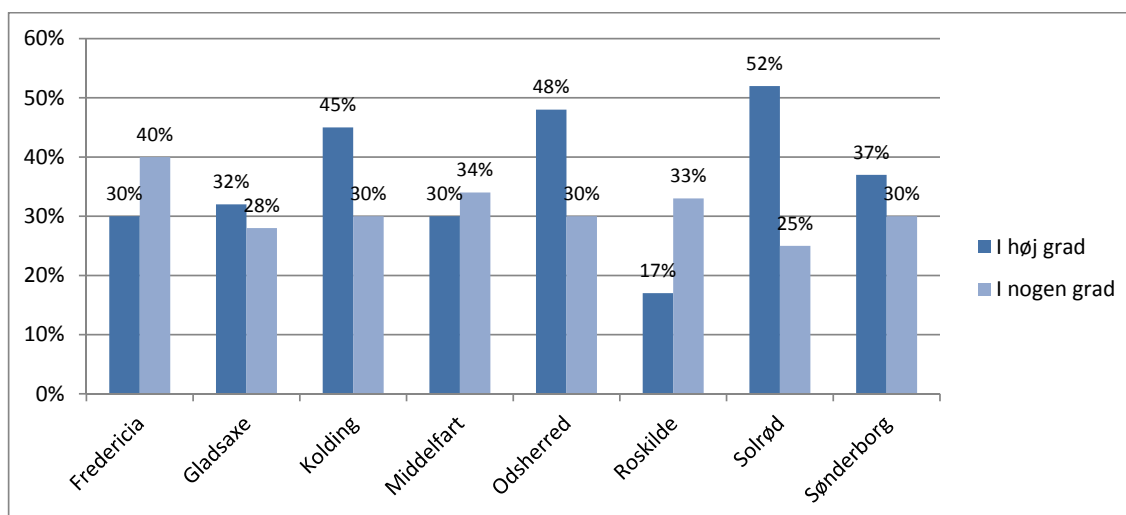
I figur 4.4.2a nedenfor ses det, at respondenterne generelt synes at være tilfredse med etableringen af EGO aktivitetsområderne. 70 % af respondenterne synes i høj grad (40 %) eller i nogen grad (30 %), at det er godt at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret. Aldersmæssigt synes der ikke at være de store forskelle på, hvorvidt respondenterne er tilfredse med etableringen af EGO aktivitetsområderne, dog synes der generelt at være færre af de 16-24 årige respondenter, der i høj grad synes, at det er godt, at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret (30 %) i forhold til de øvrige aldersgrupper (38-42 %). Imidlertid er der markant flere af de 16-24 årige (22 %) end de øvrige aldersgrupper (16 %), som har svaret, at de ikke ved om det er godt, at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret.

Figur 4.4.2a Tilfredshed med EGO aktivitetsområderne fordelt på alder, angivet i procent.

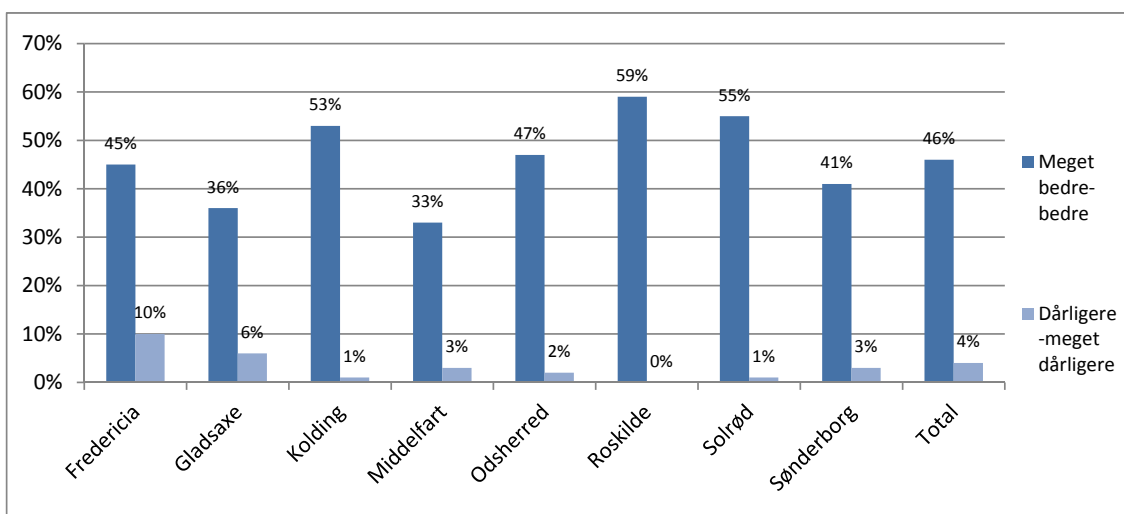
Fordeles respondenterne på områder ses det, at hver anden respondent i Odsherred og Solrød (48-52 %) synes, at det i høj grad er godt, at EGO aktivitetsområdet er blevet etableret, mens der i Roskilde kun er 17 %, der svarer, at de i høj grad synes, at det er godt, at EGO aktivitetsområdet er blevet etableret. I Roskilde er der imidlertid en stor andel, der svarer, at de ikke ved om det er godt, at EGO aktivitetsområdet er blevet etableret (46 %), hvilket sandsynligvis skyldes, at der er en stor andel af respondenterne i Roskilde, som ikke kender EGO aktivitetsområdet (jf. afsnit 4.4.1). Det er desuden vigtigt at bemærke, at det i Roskilde og Middelfart kun er de 16-24 årige, der har besvaret spørgeskemaet, hvilket betyder, at vi ikke ved hvorvidt de øvrige aldersgrupper er tilfredse med EGO aktivitetsområderne i disse to kommuner. I tabellen ovenfor tyder det imidlertid på, at de ≥ 25 årige generelt er mere tilfredse med etableringen af EGO aktivitetsområderne end de 16-24 årige og det kan således være en årsag til, at Middelfart og Roskilde ligger relativt lavt i figur 4.4.2b.

Figur 4.4.2b Tilfredshed med EGO aktivitetsområderne fordelt på område, angivet i procent.

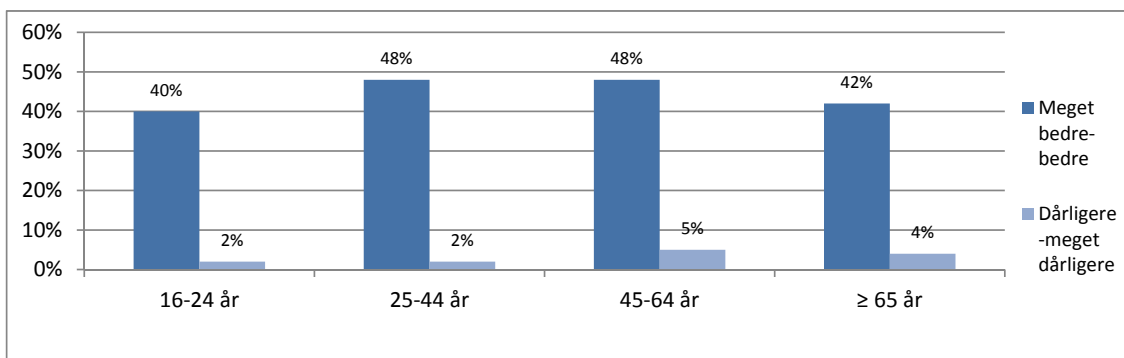
Der blev i undersøgelsen også spurgt til, om respondenterne synes, at deres lokalområde er blevet et bedre eller dårligere sted at bo efter, at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret. Af figur 4.4.2c fremgår det, at knap halvdelen (46 %) af respondenterne synes, at deres lokalområde er blevet et meget bedre (7 %) eller bedre (39 %) sted at bo efter, at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret og at kun 4 % synes, at deres lokalområde er blevet et dårligere eller meget dårligere sted at bo. I Kolding, Roskilde og Solrød er der mere end halvdelen af respondenterne (53-59 %) der synes, at deres lokalområde er blevet et meget bedre eller bedre sted at bo, mens der i Gladsaxe og specielt Fredericia er en større andel (6-10 %) end gennemsnittet (4 %), der synes, at deres lokalområde er blevet et dårligere eller meget dårligere sted at bo efter, at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret.

Figur 4.4.2c Hvorvidt lokalområdet er blevet et bedre eller dårligere sted at bo efter etablering af EGO aktivitetsområderne fordelt på lokalområde, angivet i procent.

Af figur 4.4.2d fremgår det, at det primært er de 25-64 årige, der synes at lokalområdet er blevet et meget bedre til bedre sted at bo efter EGO aktivitetsområderne er blevet etableret (48 % vs. 40-42).

Figur 4.4.2d Hvorvidt lokalområdet er blevet et bedre eller dårligere sted at bo efter etablering af EGO aktivitetsområderne fordelt på alder, angivet i procent.

Der er lige mange mænd og kvinder (46 %), der synes, at lokalområdet er blevet et meget bedre til bedre sted at bo efter, at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret, hvorimod der er lidt flere mænd (6 %) end kvinder (3 %) der svarer, at lokalområdet er blevet et dårligere til meget dårligere sted at bo efter, at EGO aktivitetsområderne er blevet etableret.

5 Feltstudie om holdninger og aktivitet på EGO aktivitetsområderne

Dette kapitel indeholder analyser på baggrund af den kvalitative undersøgelse. I dette kapitel redegøres først for synet på EGO aktivitetsområderne blandt de mennesker der færdes på og i nærheden af aktivitetsområderne. Dernæst undersøges brugen af EGO aktivitetsområderne set ud fra et hverdagsperspektiv samt belyses hvilke forhold, der synes at have betydning for brugen af EGO aktivitetsområderne. Analysen frembringer generelle anskuelser på tværs af EGO aktivitetsområderne. For en mere uddybende fremstilling af holdninger og aktivitet på hver enkel EGO aktivitetsområde henvises til bilag 2.

5.1 Synet på EGO aktivitetsområderne

En bedstemor kom forbi med sit barnebarn. Hun syntes, som mange andre af de passerende, at det var godt, at der var blevet lavet noget forskønnende langs åstien, som gjorde, at man i højere grad havde lyst til at tage denne rute ind til byen. (uddrag af feltnoter fra Opfordring til udfordring, Kolding Kommune).

Generelt opleves der en stor tilfredshed med etableringen af EGO aktivitetsområderne (hvilket også sås i den kvantitative undersøgelse, afsnit 4.4.2). I rigtig mange af kommunerne opleves etableringen af aktivitetsområdet som et godt alternativ til andre rekreative faciliteter i lokalområdet såsom klassiske legepladser, skov, strand og idrætsfaciliteter. Tilmed er der i flere kommuner informanter, der synes, at aktivitetsområdet har været medvirkende til at skabe liv og forskønne lokalområdet. Det gør sig specielt gældende de steder hvor EGO aktivitetsområdet er etableret på et hidtil ubrugt areal, som i eksemplet fra Kolding ovenfor. Der er desuden en generel tilfredshed med faciliteterne etableret på aktivitetsområderne, dog savnes der på flere af aktivitetsområderne et bredere udbud af faciliteter, som henvender sig til flere forskellige aldersgrupper. Herunder er der i hovedparten af kommunerne informanter, specielt børnefamilier og ældre, som savner klassiske sidde- og opholdsfaciliteter såsom bænke, bordbænksæt, toiletfaciliteter, læ- og skyggefaciliteter. Disse faciliteter vil appellerer til mere længerevarende ophold til trods for, at der de fleste steder er etableret sidde- og opholdsfaciliteter i form af fx træsveller, plastikringe, gummibelagte betonkugler mv. som samtidig har funktion som legeredskaber. Desuden efterspørges på en række aktivitetsområder mere grøn beplantning.

Flere af beboerne i rækkehusområdet havde den holdning, at selvom naturparken var kønnere at kigge på end den tidligere græsmark, var der nok af legefaciliteter i boligblokkene, hvor de fleste børn boede. En ældre mand sagde: "Det er spild af penge og det sagde vi allerede inden det blev bygget" (uddrag af feltnoter fra Mellem bakkedrag og dalstrøg, Sønderborg Kommune).

Som ovenstående feltnoteuddrag antyder, er der omvendt også i flere af kommunerne informanter, der synes, at etableringen af EGO aktivitetsområdet er unødvendig brug af offentlige midler, idet der i lokalområderne allerede er rekreative aktivitetsmuligheder. I de kommuner, hvor EGO aktivitetsområdet er placeret på et areal som forud for etableringen af aktivitets-

området har en funktion som fx parkeringsplads i Gladsaxe og naturområde i Odsherred og Fredericia, er der desuden informanter som oplever at aktivitetsområderne decideret har ødelagt området og gerne havde set arealerne bibeholdt i sin tidligere form.

5.2 Omfang og karakter af rekreativ fysisk aktivitet på EGO aktivitetsområderne

Ud fra den kvalitative undersøgelse synes det, ligesom i den kvantitative undersøgelse (afsnit 4.4.1), at variere hvor meget de enkelte EGO aktivitetsområder bruges i hverdagen. Desuden ses der en forskel på hvem der bruger aktivitetsområderne, hvad aktivitetsområderne bruges til og hvornår på dagen aktivitetsområderne primært er i brug.

5.2.1 Brugergrupper

Om eftermiddagen løb der af og til børn ind på multibanen, hoppede på nogle af asfaltens afmærkninger, kravlede gennem væggenes huller eller gik på line på væggen, imens de sammen med deres forældre passerede multibanen på vej ind mod gågaden (...) Banen var også en del brugt om eftermiddagen, specielt af unge, der mødtes på pladsen og spillede fodbold og basketball (uddrag af feltnoter fra Opfordring til udfordring, Kolding Kommune).

Generelt bruges aktivitetsområderne af alle aldersgrupper. Både børn, unge, voksne og ældre. På tværs af de mange brugergrupper kan der, som uddraget ovenfor antyder, overordnet karakteriseres to typer brugere. Der er de brugere, som målbevidst kommer til EGO aktivitetsområderne for at lege, motionere eller opholde sig, og så er der de brugere, som impulsivt bruger aktivitetsområderne på deres vej forbi anlægget.

Generelt set er børn, specielt dem i den tidlige skolealder, den gruppe brugere som ifølge observationerne bruger aktivitetsområderne mest. De bruger områderne enten alene, med venner, søskende, forældre eller bedsteforældre. En del børn fra nærområdet kommer også på aktivitetsområderne sammen med deres dagplejer, vuggestue, børnehave, SFO eller skole, hvor det både er yngre og ældre skoleklasser, der bruger EGO aktivitetsområderne i forbindelse med undervisning i fx natur og teknik eller idræt. I Fredericia bruges Dronningens Bastion også af unge fra en nærliggende videregående uddannelsesinstitution i forbindelse med lektioner omkring sundhed. De fleste steder anser de voksne og ældre brugere ikke direkte sig selv som målgruppe for EGO aktivitetsområderne. De kommer på aktivitetsområderne sammen med børn, som selv leger på faciliteterne, mens de voksne ser til og giver en hjælpende hånd, når der er brug for det. Det synes at være for børnenes skyld og ikke for deres egen skyld at de kommer på aktivitetsområderne. På tre af aktivitetsområderne, Odsherreds Bevægelseksperimentarium, Gladsaxes Byens Arena samt Solrøds En Voldsom Omvej, er der imidlertid også voksne og ældre uden børn der bruger aktivitetsområderne til fysisk aktivitet.

I alle kommunerne bliver EGO aktivitetsområderne hovedsageligt brugt af beboere og institutioner fra lokalområdet, men i Odsherreds Bevægelseksperimentarium og på Solrøds En Voldsom Omvej er der også institutioner og familier, der kommer fra andre byer i kommunen for at bruge aktivitetsområdernes faciliteter.

5.2.2 Brugsmønstre

Børnehavebørnene leger spredt ud over hele parken. De leger fangeleg, gemmeleg, hopper i trampoliner, kravler og balancerer på faciliteterne. Alle legeredskaber er i brug. Også nogle af pædagogerne prøver styrkestativet. Nogle bedsteforældre holder til ved et bordbænkesæt i et hjørne af parken imens børnehaven leger og dagplejemoderen spiser sammen med børnene på et tæppe på plænen inden de også tager legeredskaberne i brug. En gruppe på ca. tyve motionister kommer ud inde fra Sundhedscentret og stiller sig i en rundkreds på plænen. De laver opvarmning før de forlader parken for en times gåtur. Flere af børnehaven børnene ser nysgerrigt til (uddrag af feltnoter fra Bevægelseseksperimentarium, Odsherred Kommune).

Den måde hvorpå aktivitetsområderne bruges afhænger af brugergruppe. Børnene er generelt meget fysisk aktive på anlæggene, hvor de løber, hopper, klatrer og balancerer, som beskrevet i ovenstående uddrag af feltnoter. Børnenes aktivitet er typisk spontan leg initieret af børnene selv. De mest populære lege er klassiske lege som rolleleg, gemmeleg og fangeleg, hvor børnene bruger både stedernes faciliteter og området omkring faciliteterne som fx krat til deres leg. Faciliteterne bruges generelt af børnene som de er tiltænkt, men børnene er også aktive fortolkere af faciliteterne og bruger dem på alternative og uventede måder fx i rolleleg, hvor en facilitet kan forvandles til et hus, en bil eller noget tredje.

Senere på eftermiddagen kom der tre drenge i 15-16 års alderen. De cyklede op på toppen af støjvolden, hvor de hang ud på nogle opsatte stålelementer i det høje græs, snakkede og spiste chips i en halvtimes tid inden de igen cyklede ned ad volden (uddrag af feltnoter fra En Voldsom Omvej, Solrød Kommune).

Modsat børnene bruger de unge primært aktivitetsområdernes faciliteter stillesiddende, som eksemplificeret i ovenstående feltnoteudrag. Det er typisk afsidesliggende net og stålstativer, de unge benytter, som "hængeudsteder" med vennerne, hvor socialt samvær og snak er det altoverskyggende formål med brugen. Ved denne brugsform tages det tiltænkte fysisk aktive element ud af faciliteterne og de forvandles i stedet til sidde-/liggefaciliteter. Blandt de voksne og ældre brugere kan der karakteriseres to typer brugergrupper med hver deres brugsmønster. Som det ses i afsnittets første feltnoteudrag er der de voksne og ældre, som bruger aktivitetsområderne sammen med børn. De er primært stillestående eller stillesiddende og har sædvanligvis den praktiske rolle i forhold til fx at sørge for mad og drikke, hjælpe til med af- og påklædning, fotograferer eller taler i mobiltelefon. Denne gruppe forældre og ældre er sædvanligvis kun aktive ved faciliteterne når børnene har brug for deres hjælp til at mestre en facilitet.

Sidst på eftermiddagen kom en ældre kvinde iført travesko og en rygsæk på ryggen og med en stav i hver hånd. Hun gik stavgang i længere tid frem og tilbage på den orange-malede sti (uddrag af feltnoter fra Byens Arena, Gladsaxe Kommune).

Den anden gruppe voksne og ældre er mere fysisk aktive. De kommer uden børn og bruger anlæggene til traditionel fysisk aktivitet såsom stavgang, som beskrevet i ovenstående feltnoteuddrag, men også løb, gåture og styrketræning, hvor faciliteter som afmærkede stier, skråninger eller fitnessfaciliteter benyttes. I Odsherreds Bevægelseseksperimentarium bruges anlægget desuden til genoptræning af voksne og ældre tilknyttet det nærliggende Sundhedscenter.

Foto 5.2.2a To børn klatrer i et stålstativ, mens deres mor ser til i Byens Arena, Gladsaxe.

Foto 5.2.2b To unge drenge hænger ud i et net på Sidesporet, Middelfart.

Foto 5.2.2c En hundeluffer tager turen op og ned af volden på Solrøds En Voldsom Omvej.

Den primære brug af anlæggene er uorganiseret træning og leg, men der foretages også organiserede aktiviteter på nogle af aktivitetsområderne. Fx er der nogle af institutionerne og især skoleklasserne, der laver aktiviteter på anlæggene såsom dødbold, løbetræning og forhindringsløb. I Byens Arena i Gladsaxe har der desuden været tilknyttet en parkourinstruktør i bestemte tidsrum, i de første par måneder, til at lave organiseret parkourtræning.

Der er stor forskel på hvor længe brugerne opholder sig på aktivitetsområderne. Daginstitutionerne, SFO'erne og dagplejerne bruger typisk aktivitetsområderne som længerevarende udflugtsmål og har medbragt mad med, mens de brugere som impulsivt bruger anlæggene i forbifarten oftest bruger aktivitetsområderne kortvarigt.

5.2.3 Tidspunkter for brug

Men pludselig om eftermiddagen begyndte der at komme mange besøgende i parken (uddrag af feltnoter fra Mellem Bakkedrag og dalstrøg, Sønderborg Kommune).

Langt de fleste aktivitetsområder var på observationsdagene i brug om morgenen og formiddagen. Det var overvejende dagplejere, børnehaver og skoler, der i større eller mindre omfang brugte anlæggene. På Dronningens Bastion i Fredericia og i Odsherreds Bevægelseseksperimentarium var der flere daginstitutioner og skoler der brugte områdernes faciliteter samtidigt. I Odsherreds Bevægelseseksperimentarium blev stedets faciliteter desuden brugt af foreninger og kommunens Sundhedscenter i dette tidsrum. EGO aktivitetsområderne er derimod i begrænset brug omkring middagstid, hvor daginstitutionerne og skolerne igen har

forladt anlæggene. Som skitseret i feltnoteuddraget er det imidlertid om eftermiddagen der kommer flest og bruger aktivitetsområderne i hverdagene. Det er primært yngre skolebørn, der kommer efter skole. Nogle kommer kortvarigt forbi på vej hjem fra skole, mens andre kommer sammen med venner eller søskende senere på eftermiddagen. Nogle af stederne blev aktivitetsområderne også brugt af SFO'er i eftermiddagstimerne. Alle steder kommer der desuden yngre børn sammen med forældre eller bedsteforældre og leger i eftermiddagstimerne og flere steder er der unge, der opholder sig på aktivitetsområderne eller voksne og ældre der kommer uden børn og er fysisk aktive i de sene eftermiddagstimer eller tidlige aftentimer.

Langt de fleste beboere, der passerede Pixlpark, fortalte, at de ikke havde prøvet installationerne, men de havde set stedet blive brugt specielt af unge om aftenen når det var godt vejr (uddrag af feltnoter fra Pixlpark, Roskilde Kommune).

I Roskilde, Fredericia og Odsherred fortæller informanter desuden, at anlæggene ofte bruges af unge som ”hængeudsted” om aftenen i sommermånederne. Antageligt bruges aktivitetszonerne langs åen i Kolding også som opholdsrum, da der ved ankomst til stedet om morgnen ligger efterladt affald i form af tomme ølflasker og cigaretpakker.

Observationerne blev foretaget i hverdagene, men ud fra feltsamtalerne tyder det på, at EGO aktivitetsområderne også bruges i weekenderne, specielt af børnefamilier og bedsteforældre med børnebørn, og at EGO aktivitetsområderne i weekenderne i høj grad bliver brugt som planlagte udflugtsmål, hvor folk gør længerevarende ophold med medbragt mad. Det fortælles desuden at Odsherreds Bevægelseseksperimentarium og Solrøds En Voldsom Omvej er aktivitetsområder, der også er set brugt som ramme for større familiearrangementer i weekenderne.

5.3 Faktorer med betydning for brug af EGO aktivitetsområderne

I dette afsnit analyseres hvorvidt der forefindes strukturelt betingede faktorer med betydning for brugen af EGO aktivitetsområderne.

5.3.1 Tilgængelighed

Hele dagen var der forbipasserende på den asfalterede sti langs naturparken. Nogle cyklede, andre kom gående. Langt de fleste havde indkøbsposer med eller luftede hund. Flere af de forbipasserende med mindreårige børn prøvede nogle af parkens faciliteter på vej til eller fra Rema1000 (uddrag af feltnoter fra Mellem bakkedrag og dalstrøg, Sønderborg Kommune).

Som skrevet i afsnit 5.2.1 er der både brugere af aktivitetsområderne som målbevidst kommer for at bruge aktivitetsområderne og der er brugere, fx handlende, hundeluftere, folk på vej fra skole og arbejde, som spontant bruger EGO aktivitetsområderne på deres vej forbi stedet. De aktivitetsområder, der i høj grad bruges spontant er tilgængelige fra befærdede pladser, veje eller stisystemer. Specielt er det, som ovenstående feltnoteuddrag fortæller, forældre med børn, der har et ærinde eller det er skolebørn på vej hjem skole, som stopper op ved aktivitetsområdet og spontant bruger faciliteterne idet de passerer aktivitetsområdet.

5.3.2 Æstetik

De [træningsterapeuter] fortæller, at de ofte bruger parken til træning af borgerne i stedet for de indendørs træningslokaler, fordi parken er smuk og inspirerende at være i (uddrag af feltnoter fra Bevægelseksperimentarium, Odsherred Kommune).

Der er meget stor forskel på, hvor EGO aktivitetsområderne er placeret og således er der også stor variation i omgivelserne, hvori aktivitetsområderne ligger. Dronningens Bastion i Fredericia, Bevægelseksperimentarium i Odsherred, En Voldsom Omvej i Solrød og naturparken Mellem bakkedrag og dalstrøg i Sønderborg er aktivitetsområder, der alle er placeret i grønne omgivelser med træer, buske og med græs som belægning. Brugernes af aktivitetsområderne beliggende i grønne omgivelser giver udtryk for, at omgivelserne stimulerer dem, at de er smukke, hyggelige, og inspirerende. Aktivitetsområderne opleves således at have en merværdi udover at være et rum til leg og bevægelse. I Odsherred, som ovennævnte feltnoteuddrag er fra, er æstetikken det bærende argument blandt sundhedscentrets personale for at bruge det udendørs træningsrum fremfor træningslokalerne inde i sundhedscentret. Tilmed virker det som om, at aktivitetsområderne, der er placeret i grønne omgivelser, dels appellerer til en aldersmæssigt bredere målgruppe og dels i højere grad indbyder til længerevarende ophold end de øvrige aktivitetsområder. Desuden er det på aktivitetsområderne i grønne omgivelser, at der er observeret flest brugere, som kommer fra områder udenfor lokalområdet.

Moderen syntes Byens Arena fremstod gold og mente, at det var derfor faciliteterne ikke blev brugt tilstrækkeligt. Hun forklarede, at hun og mange andre beboere havde forventet en mere parklignende plads omgivet af hæk og med græsbelægning. Hun havde også en forventning om, at faciliteterne var udført i organiske materialer og at der ville være bænke og toiletfaciliteter (uddrag af feltnoter fra Byens Arena, Gladsaxe Kommune).

Sidesporet i Middelfart og Pixlpark i Roskilde er placeret i industrielle omgivelser og Byens Arena i Gladsaxe er placeret mellem to indfaldsveje i et bebygget område. De tre aktivitetsområder er alle placeret i åbne omgivelser på asfalterede pladser. Mange giver udtryk for, at de synes disse aktivitetsområder har et goldt og rå udtryk og at aktivitetsområderne virker ”rodet”, ”ufærdige” og ”forfaldne”. Sågar giver en informant udtryk for, at hun oplever aktivitetsområdet i hendes lokalområde som ”dødt”. På disse aktivitetsområder er der flere, specielt børnefamilier og ældre, der efterspørger beplantning både af praktiske årsager til at afskærme aktivitetsområdet fra de ydre omgivelser og til at skabe skygge og læ, men også af mere æstetiske årsager til at skabe hygge og lyst til at bruge og opholde sig på aktivitetsområdet.

Æstetik i form af materialer, lys og lyd synes i høj grad også at have betydning for helhedsindtrykket af aktivitetsområderne og hermed lysten til at bruge faciliteterne. Fx er Pixlswing i Roskildes Pixlpark en meget populær facilitet, hvor lys og lyd aktiveres af, hvor mange og hvor højt der gynges. Specielt bruges gyngerne meget om aftenen, hvor gyngerne lyser i forskellige farver ved brug. Modsat er der mange informanter i Fredericia, der synes, at de neongrønne stålstiger er upassende farve- og materialevalg i et fredet naturområde.

5.3.2 Sikkerhed og tryghed

En far sagde til sine to børn, imens de passerede stedet, at de ikke måtte kravle op i stilladset med de grønne ringe, fordi de kunne falde i vandet (uddrag af feltnoter fra Opfordring til udfordring, Kolding Kommune).

En faktor med betydning for brugen af EGO aktivitetsområderne synes desuden at være, hvorvidt aktivitetsområdet opleves som sikre at færdes på. I flere kommuner er der nogle, der udtrykker en frygt for ulykker og skade ved at bruge aktivitetsområderne. Specielt på EGO aktivitetsområderne placeret ved trafikerede veje, jernbane og cykelsti er der forældre og pædagoger, der ytrer bekymring for at lade børn bruge aktivitetsområderne af frygt for påkørsel. Desuden ligger et af aktivitetsområderne ved en å og i et andet aktivitetsområde er der en ”gryde”, som i forbindelse med store regnskyl omdannes til en sø. På disse to aktivitetsområder er der forældre, der oplever en frygt for at børnene falder i vandet. I to kommuner skaber det utryghed, at aktivitetsområderne i nogle tidsrum bruges som opholdssted af grupper, benævnt af informanterne som ”misbrugere” og ”unge ballademagere”.

5.3.4 Simpelhed

Flere nævnte, at de ikke vidste hvad nogle af faciliteterne skulle bruges til. En pige, der legede på svævebanen spurgte sin veninde: ”Skal vi prøve det der?” og pegede over på nogle træstubbe. Veninden svarede: ”Jamen, jeg ved ikke en gang, hvad man skal bruge det til”. De gik alligevel der over og hoppede lidt rundt på træstubbene inden de igen gik over til svævebanen. (uddrag af feltnoter fra Mellem bakkedrag og dalstrøg, Sønderborg Kommune).

Der er meget stor forskel på EGO aktivitetsområdernes faciliteter. Nogle faciliteter kan karakteriseres ved at de er klassiske legeredskaber eller faciliteter, som associerer til kendte legeredskaber, mens andre faciliteter er så anderledes i deres udtryk, at informanterne ikke ved, hvad faciliteterne skal bruges til. Der er en tydelig tendens til, at de faciliteter, som associerer til kendte lege og aktiviteter i højere grad bruges end de mere alternativt udførte faciliteter, som ikke umiddelbart kan afkodes. Det synes i høj grad at være et irritationsmoment specielt blandt de voksne, at de ikke ved, hvad disse faciliteter skal bruges til, men også børnene undrer sig over disse faciliteters funktion. De fleste børn går udenom disse faciliteter i deres lege, mens nogle børn aktivt forsøger at finde frem til facilitetens funktion. Der er desuden meget stor forskel på om der er opsat informationsskilte på aktivitetsområderne omkring brug af faciliteterne, men især de steder hvor der opleves faciliteter, som ikke kendes, efterspørges i høj grad information.

Desuden synes brugen af faciliteter, hvor medbragt udstyr er en forudsætning for at kunne bruge faciliteten, at være begrænset. Fx de virtuelle aktiviteter i Roskildes Pixlpark, som kræver et downloadet program og en smartphone. I Roskilde sagde flere informanter, at de ikke havde en smartphone, at de ikke vidste, hvordan de skulle downloade programmet eller at de ikke kunne få programmet til at virke. Oplevelsen af besværlighed ved at benytte faciliteten bevirkede, at de ikke brugte de virtuelle aktiviteter. Ligeledes forudsætter brugen af

multibanen i Kolding og Nørreaabold i Middelfart, at man har medbragt en bold. *En søn med sin far passerede multibanen. Sønnen sagde til faren: "Far, bare vi havde taget en bold med"* (uddrag af feltnoter fra Opfordring til udfordring, Kolding Kommune). Brugen af faciliteter, hvor udstyr er en forudsætning for brugen, kræver således planlægning og de kan ikke benyttes spontant i forbifarten.

5.3.5 Privathed

To unge piger opholdt sig på pladsen i længere tid inden de tog med toget. Først sad de i skyggen af et lille træ på toppen af græsvolden og snakkede, hvorefter de satte sig i netene under halvtaget (uddrag af feltnoter fra Sidesporet, Middelfart Kommune).

De unge brugere af aktivitetsområderne benytter primært områderne til stillesiddende aktivitet som at "hænge ud" med vennerne (jf. afsnit 5.2.2). De bruger typisk nicher eller faciliteter, som danner mindre rum i rummet som deres "hængeudsteder". Det tyder desuden på, at nicherne eller faciliteter, der er placeret afsidesliggende og hermed yderligere befordrer muligheden for privathed foretrækkes. Fx gryden i Sønderborg, det høje græs på toppen af "Vildniset" i Solrød og, som i eksemplet ovenfor fra Middelfart, et net under et halvtag.

5.3.6 Igangsætning

En vicevært fortalte, at arenaerne blev brugt meget de første par måneder, hvor en parkourinstruktør var tilknyttet. Siden havde brugen begrænset sig til, at der af og til om eftermiddagen og i weekenderne kom et par børn i skolealderen, som klatrede i stativerne eller kørte på rulleskøjter. Viceværtens forklaring på den begrænsede aktivitet var, at Byens Arena kun kunne bruges til parkour, som han betragtede som svær og en farlig aktivitet hvis der ikke var nogle til at hjælpe, og som de unge derfor nok ikke fik lov til at udøve af deres forældre (uddrag af feltnoter fra Byens Arena, Gladsaxe Kommune).

Aktivitetsområderne er primært tiltænkt selvorganiseret aktivitet som leg og bevægelse. I Gladsaxe, hvor flere af faciliteterne appellerer til parkour, er der imidlertid de første par måneder efter åbningen af Byens Arena tilknyttet en parkourinstruktør en gang ugentligt. Formålet med instruktøren er at inspirere og motivere unge til at bruge de forskellige faciliteter i Byens Arena til parkour. De unge i boligområdet benytter i høj grad tilbuddet og Byens Arena har i perioden, hvor instruktøren er tilknyttet, langt flere brugere end Byens Arena har efter tiltagets ophørt. Parkour er et eksempel på en aktivitet der af mange opleves som svær at mestre og som kræver inspiration og hjælp fra andre for fortsat motivation til at udøve aktiviteten. I eksemplet ovenfor bliver det at der ikke er hjælp og inspiration til at udføre aktiviteten, som betragtes som svær eller farlig, brugt som forklaring på, at unge enten ikke ved hvordan de skal bruge faciliteterne, ikke har lyst til at bruge faciliteterne eller ikke må bruge faciliteterne for deres forældre. I nogle af de andre kommuner efterspørges ligeledes igangsættere som motivation for at komme og bruge aktivitetsområderne til fysisk aktivitet. Det er primært voksne og ældre, der efterspørger igangsættere i form af tilbud om organiserede motionshold eller instruktører.

5.3.7 Variation, udvikling og udfordring

Mens de spiser siger den ene pædagog til børnene: "Her vil vi gerne bo. Så kunne det der [peger op på Sundhedscentret] være vores børnehave". Både pædagogerne og dagplejemoderen synes, at det er et skønt sted, hvor man kan opholde sig længe og hvor der er masser af udfordringer for børn i alle aldre. De kan også godt lide stedet, fordi det både er en stor legeplads og en park med store skyggefulde træer og opholdsmuligheder. Da madpakkerne er spist, siger en dreng til en anden dreng: "Skal vi gå hen på en anden legeplads?" Hvorefter de løber fra springpytterne tværs over plænen og hen til styrkestativet, som står i et hjørne af parken (uddrag af feltnoter fra bevægelseseksperimentariet, Odsherred Kommune).

For brugerne af EGO aktivitetsområderne er det væsentligt, at de oplever, at området har et varierende udbud af faciliteter og samtidigt har udviklingspotentiale. Et aktivitetsområde beliggende i et kuperet terræn eller hvor området er opdelt i mindre aktivitetszoner er eksempler på strukturelle greb, der synes at medvirke til, at brugerne oplever at området har større variationsmuligheder. Som i eksemplet ovenfor hvor drengene oplever parkens faciliteter som adskilte legepladser og at det motiverer dem til leg og bevægelse i lang tid.

Fælles for stort set alle børnene var, at de løb meget målbevidst hen til svævebanen. På svævebanen udfordrede de sig selv og hinanden i både forskellige måder at sidde og hænge i tovet på og med hvor mange de kunne svæve på en gang. Alle børnene grinede og hvinede" (uddrag af feltnoter fra Mellem bakkedrag og dalstrøg, Sønderborg Kommune).

Ligeledes er der entydigt faciliteter, der er mere populære end andre. Generelt synes voksne og ældre mest at bruge etablerede stier og styrketræningsfaciliteter, mens børnene søger de faciliteter, der udløser spænding og sus i maven fx faciliteter hvor man kan klatre højt op eller gynge højt. De faciliteter, der er observeret mest i brug er svævebanen i Sønderborg, stormbroen og stormstigerne i Fredericia, kunststofbakken i Solrød, klatrenettet Krydslinge i Middelfart, Pixlswing i Roskilde samt klatreskoven med trampoliner og klatrepinde i Odsherred.

Disse faciliteter kan karakteriseres ved, at de er udfordrende og kan bruges på flere forskellige måder, at de bruges af mange forskellige aldersgrupper og at de kan bruges af både få og mange på samme tid. Omvendt er der ikke så mange brugere af faciliteter, der ikke inspirerer til brug på forskellige måder eller som er målrettet en begrænset målgruppe. Det kan fx være faciliteter, der hænger så højt at de ikke kan nås af børn. En pige i Gladsaxe forklarer eksempelvis: "Ringene kunne godt have hængt lidt længere nede for jeg kan ikke nå dem" (Uddrag af feltnoter fra Byens Arena, Gladsaxe Kommune).

Foto 5.3.7a Klatrestativet "Krydslinge" på Sidesporet, Middelfart.

Foto 5.3.7b Kunststofbakken på Støjvolden på Solrøds En Voldsom Omvej

Foto 5.3.7c Klatreskoven med trampoliner og klatrepinde i Odsherreds Bevægelseseksperimentarium.

Foto 5.3.7d Svævebanen i Sønderborgs naturpark Mellem bakkedrag og dalstrøg.

Foto 5.3.7e Stormstige og stormbro på Dronningens Bastion i Fredericia.

Foto 5.3.7f Pixlswing i Pixlpark, Roskilde

5.3.8 Vedligeholdelse

En af lærerne forklarede, at hun flere gange havde oplevet, at den [stormbroen] havde været lukket for passage: "Det er trist for det betyder, at folk ikke gider, at komme igen"(...) Der kom en del i løbet af dagen for at tage en genvej henover stormbroen. Mange af dem blev irriterede over at de ikke kunne passere stormbroen. En ung fyr udbrød til to medfølgende veninder: "Det er møg irriterende at vi ikke kan komme over broen" (uddrag af feltnoter fra Dronningens Bastion, Fredericia Kommune).

I samtlige kommuner er der en udbredt bekymring for, hvorvidt EGO aktivitetsområderne vil blive vedligeholdt. Et sted har brugere oplevet misligholdelse i form af efterladt affald på et af aktivitetsområderne, som har betydet, at mange ikke har lyst til at bruge området, og to af stederne har brugere oplevet manglende vedligeholdelse i form af at græs og ukrudt ikke er holdt nede, hvilket har resulteret i at områderne har været ufremkommelige og faciliteter ubrugelige. Det ene sted bliver det fortalt, at græsset har været så højt at dagplejere ikke kunne se børnene. Desuden er nogle af aktivitetsområderne plaget af ødelæggelser og defekte faciliteter, hvilket har resulteret i, at faciliteter har været afspærret i kortere eller længere perioder før end de er blevet repareret. Og som det fremgår af ovenstående feltnoteuddrag er det til stor irritation for brugerne, at faciliteter ikke kan bruges som forventet, hvilket i yderste konsekvens kan resultere i, at brugerne ikke har lyst til at komme igen.

6. Diskussion

Formålet med EGO-projektet var at sætte fokus på, hvordan de fysiske rammer kunne skabe bedre vilkår for det aktive og sunde hverdagsliv med fokus på bevægelse i det fri, der hvor man bor eller færdes i det daglige. I det følgende diskuteres centrale fund både fra den kvantitative – og kvalitative analyse set i forhold til EGO-projektets formål. For kvalificering af diskussionen inddrages relevant teori og øvrig litteratur for perspektivering af de empiriske fund. Diskussionen er opdelt i tre dele. Først diskuteres om etableringen af EGO aktivitetsområderne har haft betydning for beboerne i de otte lokalområder. Derefter diskuteres de fundne faktorer med betydning for brug af EGO aktivitetsområderne. Slutteligt diskuteres de metodiske forbehold, som kan influere på karakteren af de indsamlede data og derfor også på undersøgelsens resultater.

6.1 Aktivitetsområders betydning for rekreativ fysisk aktivitet

Der opleves en generelt stor tilfredshed med etableringen af EGO aktivitetsområderne og ud fra analyserne tyder det på, at aktivitetsområderne i høj grad har været med til at øge beboernes muligheder i lokalområdet for bevægelse i form af leg og anden fysisk aktivitet. Det understreges samtidigt af, at savnet af faciliteter til fysisk aktivitet i lokalområdet er reduceret efter etableringen af EGO aktivitetsområderne. Aktivitetsområderne synes generelt også at blive brugt af hver femte beboer i lokalområdet, hvoraf knap halvdelen af brugerne synes, at aktivitetsområdet i nogen til høj grad har givet dem mere bevægelse i hverdagen. Dvs. at ca. hver tiende beboer i lokalområdet giver udtryk for, at aktivitetsområdet har givet dem mere bevægelse i hverdagen. Trods det kan det ud fra spørgeskemaundersøgelsen ikke udledes, at EGO aktivitetsområderne har bidraget til, at det generelle fysiske aktivitetsniveau er øget på lokalområdeniveau. Her er det imidlertid væsentligt at fremhæve dels, at lidt færre af de voksne respondenter angiver at de overvejende er stillesiddende i fritiden efter etableringen af aktivitetsområderne, og dels at ikke alle potentielle brugergrupper er blevet spurgt i spørgeskemaundersøgelsen. Den primære brugergruppe på aktivitetsområderne er børn, hvor brugen af spørgeskemaer er en mindre egnet metode. Desuden skal det pointeres, at der skal ske markante ændringer i et lokalområde for at løfte hele lokalområdets fysiske aktivitetsniveau og at EGO-projektet med dets ressourceramme ikke er et projekt hvor man kan forvente et løft på lokalområdeniveau, som direkte kan aflæses i spørgeskemaundersøgelsens spørgsmål omkring aktivitetsniveauet i fritiden. Derudover gennemførtes follow-up studiet relativt kort tid efter etableringen af anlæggene, hvor egentlige adfærdsændringer først efter et lidt længere tilvænningsforløb kan forventes.

Den fysiske aktivitet, der primært udøves på EGO aktivitetsområderne samt i de otte lokalområders øvrige rekreative områder, kan typisk karakteriseres ved at være lettere fysisk aktivitet såsom gåture, cykling, hundeluftning og leg. Det tyder generelt på, at der er en større andel af beboere i de otte undersøgte lokalområder, der dyrker lettere fysisk aktivitet både før og efter etableringen af EGO aktivitetsområderne end i Danmark generelt (63 % i baseline og 64 % i follow-up vs. 56 %) (Sundhedsstyrelsen 2010). At så relativt stor en procentdel af beboerne i de otte lokalområder dyrker lettere motion, også før etableringen af EGO aktivitetsområderne, kan skyldes, at der generelt er gode muligheder for rekreativ fysisk aktivitet

i lokalområderne. Det forholdsvis høje udgangspunkt kan ligeledes være en forklaring på, at der ikke kan registreres et øget aktivitetsniveau efter EGO aktivitetsområderne er etableret. Mange af beboerne forklarer netop, at de har gode muligheder for rekreativ fysisk aktivitet før etableringen af EGO aktivitetsområderne såsom strand, skov, legepladser og idrætsfaciliteter. Flere af de nævnte faciliteter ligger imidlertid ikke i det afgrænsede lokalområde, men opleves af beboerne som tilgængelige faciliteter, som de benytter. Tilgængelighed synes i nærværende undersøgelse således ikke alene at være baseret på afstand, men også relateret til, at adgangen er fremkommelig i form af god infrastruktur og områdets kvalitet. Schipperijn et al. (2010) finder i et studie fra Odense, at afstand ikke er en altafgørende begrænsende faktor. Undersøgelsen viser bl.a., at mange respondenter i Odense har angivet, at de er villige til at gå forbi deres nærmeste område for at besøge deres mest brugte område (Schipperijn et al. 2010), hvilket også gør sig gældende på to af EGO aktivitetsområderne, som benyttes af folk, der ikke bor i lokalområdet. Der kan være attraktioner eller faciliteter, der har en kvalitet der gør, at man vælger at bevæge sig længere for at bruge det. Årsagen kan muligvis være hensyn til sikkerhed eller muligheden for at udøve en særlig aktivitet (McCormack et al. 2010), men det virker også i undersøgelsen til, at æstetiske og fredelige omgivelser har stor betydning. Den mest udbredte opfattelse er dog (jf. afsnit 2.1.1), at tilgængelighed baseret på korte afstande med god infrastruktur er væsentlig i forhold til brug af et givet nærområdets anlæg og faciliteter (Troelsen et al. 2008; Kaczynski & Henderson 2007).

I to af kommunerne var et delmål med projektet, at aktivitetsområdet skulle fungere som et mødested på tværs af alder, etnicitet mv. og hermed øge den sociale kapital i lokalområdet. Ud fra litteraturen kan udformningen af et lokalområde være med til at udvikle større tillid til andre beboere i lokalområdet og hermed øge den sociale kapital, hvilket øger sandsynligheden for større engagement og aktiv deltagelse i lokalområdet (Troelsen et al. 2008) (jf. afsnit 2.1.2). Beboerne oplever, at mulighederne for at mødes og være sammen i lokalområdet er blevet forbedret med etableringen af EGO aktivitetsområderne. Det ses også ud fra analyserne, at aktivitetsområderne bruges til ophold. Ud fra spørgeskemaundersøgelsen tyder det imidlertid ikke på, at aktivitetsområderne generelt set har skabt en øget grad af tillid imellem lokalområdets beboere, og ud fra feltstudiet synes de beboere, som bruger aktivitetsområderne ikke at interagerer med andre end de personer, som de er relateret til i forvejen fx venner og familie. For at optimere sandsynligheden for at mødes på tværs viser undersøgelser, at området bør indrettes med borde, bænke og lignende faciliteter (Troelsen et al. 2008). I undersøgelsen er det netop disse faciliteter, som beboerne i høj grad efterspørger på aktivitetsområderne, hvilket kunne tyde på at manglen på sidde- og opholdsfaciliteter på aktivitetsområderne kan være en forklaring på, at aktivitetsområderne ikke opleves som integrerende mødesteder. En anden forklaring på, at der ikke kan ses en øget social kapital i de otte undersøgte lokalområder, kan skyldes, at follow-up undersøgelsen blev gennemført relativt kort tid efter etableringen af aktivitetsområderne.

Det tyder således på, at EGO aktivitetsområderne har bevirket, at flere oplever, at der i lokalområdet er flere muligheder for at mødes og være sammen, lege og være fysisk aktiv, men at det ud fra undersøgelsen er mere usikkert at drages endelige konklusioner om i hvilken grad beboerne rent faktisk har skabt relationer, leger eller er fysisk aktive i lokalområdet.

6.2 Aktivitetsområder i bevægelse

Der er stor forskel på i hvilket omfang, de enkelte aktivitetsområder bruges, hvad de bruges til, hvem der bruger dem og hvornår på dagen de primært er i brug. Denne variation er med al sandsynlighed foranlediget af, at de otte aktivitetsområder er meget forskellige og appellerer til forskellige brugergrupper. Set ud fra et psykologisk perspektiv er det desuden vanskeligt at udforme et aktivitetsområde, der appellerer til alle og imødekommer de individuelle behov (Troelsen et al 2008). Dog har Manfred Ficher (1995) indkredset seks psykologisk betingede aspekter, *stimulation*, *sikkerhed*, *overskuelighed*, *privathed*, *social interaktion* og *identitet*, som generelt er medbestemmende for, om et individ oplever livskvalitet og trivsel i brugen af et fysisk miljø (jf. afsnit 2.1.3). Ud fra den kvalitative analyse synes en række af disse psykologisk betingede aspekter også at have betydning for brugen af EGO aktivitetsområderne.

Stimulation fra omgivelserne synes at have betydning for lysten til at bruge aktivitetsområderne ved, at der ses en tendens til, at lysten til at bruge æstetiske aktivitetsområder anlagt i grønne omgivelser er højere end aktivitetsområder anlagt i urbane omgivelser. Flere studier finder ligeledes denne sammenhæng. Et studie af Kazcynski et al. (2008) finder, at der i parker med stier og områder med træer er syv gange større sandsynlighed for, at parken bruges til fysisk aktivitet end i parker uden stier og områder med træer (Kaczynski et al 2008) og i et dansk kvalitativt studie om brug af udendørs fitnessredskaber fremhæves det, at fitnessredskaber bør placeres i naturskønne omgivelser, fjernt fra trafik og larm (Kragh 2010).

Også oplevelsen af *sikkerhed* synes at have betydning for brugen af EGO aktivitetsområderne, hvilket stemmer overens med flere undersøgelser, der finder at stille, rolige og trygge fysiske miljøer oftest bliver efterspurgt. I et review af McCormack et al. (2010) konkluderes det, at den mest fremherskende trussel mod oplevelsen af sikkerhed er relateret til tilstedeværelsen af "uønskede" parkgæster, fx misbrugere, hjemløse og personer der "hænger ud" i parken, hvilket også blev nævnt som en usikkerhedsfaktor på to af EGO aktivitetsområderne. Men sikkerhed hvad angår ulykker og frygten for skader tyder også ifølge reviewet på at have betydning (McCormack et al 2010), hvilket ligeledes blev fundet i nærværende analyse. Et studie af Cohen et al. (2009) viser imidlertid, at forbedringer i fem parker øgede den oplevede sikkerhed, men samtidigt viste der sig en nedgang i brug og fysisk aktivitet i parkerne. Det pointeres derfor, at forbedringer af sikkerheden i sig selv ikke nødvendigvis tiltrækker flere brugere.

Det tredje nævnte psykologisk betingede aspekt er *overskuelighed*. I den kvalitative analyse opereres der med begrebet simpelhed, som en determinant for brug af aktivitetsområderne. Simpelhed kan her sidestilles med aspektet overskuelighed, idet der ses en tendens til, at simple klassiske faciliteter bruges i højere grad end de meget nytænkende og alternative faciliteter, som kan virke uigennemskuelige, fordi funktionen ikke kendes. Samme tendens ses i forbindelse med faciliteter i idrætshaller og idrætsanlæg. Hvis idrætsfaciliteten ikke er funktionelt kodet og det opleves, at idrætsøvelsens kode ikke kendes, så fravælges idrætsaktiviteten (Tangen 2009). I en nylig evaluering af interventionsprojektet Space, hvor der bl.a. er implementeret playspots i skolegårde, er ligeledes fundet, at traditionelle faciliteter som fx boldbaner i langt højere grad bruges af skoleelever på mellemtrinnet end innovative elementer som skatermiljø, frisbee-golf, scener og kuber (Ballegaard et al. 2013). For at afhjælpe fravælgelse af ikke-funktionelt kodet faciliteter på EGO aktivitetsområderne vurderes information om, hvordan faciliteterne skal bruges som værende væsentlig, hvilket også bebo-

erne efterspørger. I reviewet af McCormack et al. (2010) viser information og markedsføring ligeledes at have en positiv betydning for brug og fysisk aktivitet i parker (McCormack et al. 2010).

De tre sidstnævnte psykologisk betingede aspekter *privathed*, *social interaktion* og *identitet*, knytter sig til individets behov for identitetsdannelse. På den ene side er det spørgsmålet om at skabe intimitet i rummet og på den anden side samtidigt at indgå i sociale relationer. Disse forhold træder ikke så tydeligt frem i nærværende analyse. Dog synes de unge brugere, som primært bruger aktivitetsområderne som ”hængeudsted” at søge de afsidesliggende nicher, hvilket ligeledes er fundet i evalueringen af interventionsprojektet Space (Ballegaard et al. 2013). Modsat efterspørger forældre med børn og ældre i høj grad siddefaciliteter til længerevarende ophold på aktivitetsområderne. Behovet for at skabe *social interaktion* kan indirekte være bevæggrunden for, at opholdsmulighederne ønskes forbedret mange steder. Til trods for at siddefaciliteter kan medvirke til øget social interaktion af aktivitetsområderne, synes det imidlertid uvist, hvorvidt de kan medvirke til øget brug. Det ses nemlig i Kolding og Odsherred, hvor traditionelle siddefaciliteter er etableret, at de også bruges af marginaliserede grupper, som skaber utryghed og mindsker lysten for andre til at bruge områderne i disse tidsrum. Et internationalt studie viser imidlertid en positiv sammenhæng mellem forekomsten af læskure, vandposter og bænke og antallet af brugere (Rung et al. 2011). I forhold til *identitet* nævner nogle personer, at EGO aktivitetsområderne ikke er blevet som de ønskede i borgerprocessen og dermed ikke lever op til deres forventninger. Disse personer synes ikke at opleve et tilhørsforhold til aktivitetsområderne, og dermed kan det antages, at områderne kun i begrænset grad giver anledning til identitetsdannelse. Omvendt kan områderne spille en større rolle blandt de yngre brugere, som oplever at få et tilhørsforhold knyttet til stedet og de situationsbestemte handlinger.

Udover de seks psykologisk betingede aspekter med betydning for, om der opleves livskvalitet og trivsel i brugen af et fysisk miljø, er der indledningsvist også beskrevet fire grundelementer, som fremmer legelysten; *legen skal sættes i gang, det skal kilde i maven, der skal være variation og øvelse gør mester* (jf. 2.2.1). At *legen skal sættes i gang* findes også at være en fremmede faktor for brug af EGO aktivitetsområdet i den ene kommune, hvor der i en periode var en instruktør ansat til at igangsætte aktiviteter. Antagelsen kan desuden understøttes af undersøgelser som viser, at organiserede aktiviteter og personale har en positiv betydning for brug og fysisk aktivitet i parker (McCormack et al. 2010). Der er entydigt faciliteter, der er mere populære end andre på EGO aktivitetsområderne. Blandt de mest populære kan nævnes svævebane, stormbro og -stiger, kunststofbakke, klatrenet, gynger, klatreskov og trampoliner. Disse faciliteter kan generelt karakteriseres ved, at de synes at være udfordrende, kan få suset frem, kan bruges på flere forskellige måder og af flere forskellige aldersgrupper. Således ses i nærværende analyse ligesom Pedersen et al. (2009) finder, at det er fremmede for brugen af et rekreativt legerum, når faciliteterne får det til at *kilde i maven*, opleves som *varierende* og har et *udviklingspotentiale* for nye aktivitetsformer. At variationsmuligheder er betydningsfuldt for brug af faciliteter er ligeledes fundet i studier, der involverer både børn og voksne. Disse studier peger på, at adgang til en bred vifte af faciliteter er vigtige i forhold til brugen (Arvidsen et al. 2012). Der bør desuden tænkes på tiltag, der både motiverer børn og voksne, således at fx forældre har lyst til at tage med børnene derhen og blive der (Pedersen et al. 2009). Her synes et kuperet terræn samt et zoneopdelt område at tiltrække mange for-

skellige brugergrupper til længerevarende ophold. I forhold til voksne synes det, som nævnt ovenfor, desuden at være vigtigt, at området rummer opholdsmuligheder. Derudover ses det både i nærværende analyse samt i reviewet af McCormack et al. (2010), at områder med anlagte stier øger brugen af området til fysisk aktivitet blandt voksne (McCormack et al. 2010). Ud fra EGO-projektets procesevaluering synes kommunerne imidlertid at opleve det som en stor udfordring at implementere anlægsprojekter som appellerer bredt ud fra de relativt lave anlægsbudgetter, som er realiteten i kommunerne (Pawlowski & Troelsen, 2012).

Desuden synes *placering* og *tilgængelighed* ud fra analysen at være medbestemmende for brugen af aktivitetsområderne specielt i forhold til impulsivt brug, hvilket underbygges i studier, der viser, at legepladser som er placeret fx på vejen til og fra skole oftere bliver brugt end tilsvarende legepladser placeret andre steder (McCormack et al. 2010).

En sidste faktor, der synes at have betydning for brugen af EGO aktivitetsområderne er *vedligeholdelse*. På nogle aktivitetsområder har misvedligeholdelse i form af manglende græsslåning, efterladt affald og defekte faciliteter forårsaget utilfredshed og mindre brug af områderne. En række studier af parker underbygger dette fund ved at vise, at manglende vedligeholdelse har indflydelse på brugen af parkerne. Den manglende vedligeholdelse angår flere forskellige områder fx legepladser, stier, hegn og græsområder. Såvel ødelagte som misligholdte omgivelser fremhæves i studierne at have betydning, herunder slidte og ujævne græsplæner, defekte legefaciliteter, overfyldte skraldespande og afføring fra hunde (McCormack et al. 2010).

Ud fra nærværende undersøgelse samt underbyggende teorier og studier synes der at være dokumentation for, at brugen af et aktivitetsområde er under indflydelse af, om aktivitetsområdet er let tilgængeligt og vedligeholdt, at der i planlægningen tilgodeses behov for stimulation, sikkerhed, overskuelighed, privathed, social interaktion og identitet, samtidigt med at der tages højde for fremme af legelyst ved at etablere faciliteter, der igangsættes, udfordrer, opleves varierende og har et udviklingspotentiale. Således er det væsentligt, at alle disse forhold tænkes ind i planlægningen af et anlæg til fremme af rekreativ fysisk aktivitet.

6.3 Metodiske forbehold

En række forbehold for de anvendte metoder kan influere på karakteren af de indsamlede data og derfor også på undersøgelsens resultater. For det første er både den kvantitative og den kvalitative follow-up undersøgelse gennemført relativt kort tid efter implementeringen af anlægsprojekterne. Det kan have betydning for undersøgelsens resultater, da implementering af nye tiltag kan strække sig over meget lang tid (Servicestyrelsen 2011). Således kan der gå lang tid, inden den egentlige effekt af etableringen af aktivitetsområderne kan ses, som anført i afsnit 6.1.

For det andet er det vigtigt at have for øje, at EGO aktivitetsområderne ikke direkte kan sammenlignes. Som nævnt indledningsvist har forskellighed været en af forudsætningerne for udvælgelsen af EGO projekter. Dvs. at projekterne afviger fra hinanden i deres udformning og har hvert deres formål, hvilket som udgangspunkt vanskeliggør en samlet evaluering. For at kunne frembringe viden på tværs af de otte EGO-projekter er projektområde og målgruppe for den kvantitative undersøgelse så vidt muligt standardiseret, hvilket har den konsekvens, at eventuelle individuelle forhold med mulig betydning for resultatet ikke er inddraget i evalueringen.

Som udgangspunkt er der tilstræbt en ensartethed i lokalområdets størrelse, men det har været medbestemmende for afgrænsningen af lokalområdet, at der var et tilstrækkeligt antal beboere bosat i området til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Hertil kom, at lokalområdets afgrænsning blev fastlagt et naturligt sted forårsaget af fx motorveje, jernbane mv., der dannede en markant barriere for beboernes bevægemønstre i lokalområdet. Derfor varierer lokalområdernes størrelse, arealanvendelse og beboergrupper, hvilket kan influere på undersøgelsens resultater. Fx ses i Roskilde, hvor det definerede lokalområde er væsentlig større end de fleste andre lokalområder, at en relativ stor andel respondenter i den kvantitative undersøgelse ikke kender EGO aktivitetsområdet.

Målgruppen for den kvantitative undersøgelse er ligeledes standardiseret i forhold til alder, hvor kun beboere fra 16 år og ældre bosat i det definerede lokalområde er inkluderet. I Roskilde og Middelfart er målgruppen for aktivitetsområderne imidlertid udelukkende unge. Derfor er der i undersøgelsen ikke medtaget beboere ældre end 24 år. Det må i høj grad ses som et metodisk forbehold, at områdeanalyserne i den kvantitative undersøgelse ikke operer med en fuldstændig ensartethed i aldersgrupper. Det kunne desuden have været interessant at have inkluderet samme aldersgrupper også i disse to kommuner, eftersom voksne med børn, ifølge feltobservationerne, også synes at bruge disse to aktivitetsområder trods det, at aktivitetsområderne disse to steder kun var tiltænkt de unge. Ligeledes kunne det være interessant at inkludere institutioner og børn i spørgeskemaundersøgelsen, hvilket dog kræver et andet og mere komplekst dataindsamlingsdesign og derfor ikke har været ressourcemæssigt muligt indenfor evalueringens rammer.

Der eksisterer også en række metodiske forbehold i den kvalitative undersøgelse. For det første er der kun foretaget to dage med feltobservation på hvert af de otte aktivitetsområder, hvoraf kun den ene feltobservationsdag var efter etableringen af anlæggene. Resultaterne i den kvalitative undersøgelse kan således være forbundet med tilfældigheder. For at mindske sandsynligheden for tilfældigheder er der imidlertid foretaget en mængde feltinterviews på feltobservationerne med personer, som befinder sig i området til dagligt og som derfor kan berette om brugen af aktivitetsområderne i et bredere perspektiv end det observerede.

Ligesom i den kvantitative undersøgelse er der desuden en række forhold, som vanskeliggør en direkte sammenligning af de otte EGO aktivitetsområder og som kan have indflydelse på resultaterne. Det gælder forhold som, hvornår på året feltobservationen er foretaget, hvordan vejret var på dagen for feltobservation samt hvornår feltobservationen er foretaget i forhold til anlæggets åbningsdag, hvilket er forhold, der varierer mellem aktivitetsområderne imellem. Det har imidlertid været tilstræbt at få en ensartethed i forhold til sæsonudsving og vejrforhold. Således er baseline feltobservationen samtlige steder foretaget om vinteren med temperatur omkring 0-5 grader og follow-up observationen er samtlige steder foretaget hen over sommermånederne med langt overvejende sol og varme. Det har ingen betydning, at baseline observationen og follow-up observationen ikke er foretaget på samme tidspunkt af året, da den kvalitative del af undersøgelsen ikke har haft til formål at belyse ændringer over tid på aktivitetsområderne. Imidlertid er der store variationer mellem områderne imellem i forhold til varigheden mellem ibrugtagningen og follow-up observationen, lige fra en måned til femten måneder. Der har været en stor spredning på, hvornår anlæggene er blevet færdige og flere af anlæggene blev forsinkede, hvilket har gjort det vanskeligt at ensarte tidspunkt for follow-up feltobservation i forhold til dato for åbningsdag og samtidigt forfølge en ensartethed i sæson

og vejrforhold mellem de otte områder.

At ensartetheden ikke har været fuldstændig imellem de otte områder har imidlertid overordnet set haft mindre betydning for evalueringen, da det er væsentligt at have for øje, at rapporten ikke har til hensigt direkte at sammenligne de enkelte anlægsprojekter. Fokus er i stedet rettet på at skabe mest mulig læring på tværs af anlægsprojekterne og her kan forskellige tilgange være med til at give et mere fyldestgørende billede af det undersøgte.

Grunden til at der i undersøgelsesdesignet er valgt en metodetriangulering er netop, at metoderne, hhv. den kvalitative og den kvantitative metode, kan være med til at opveje hinandens fordele og ulemper samt give en grundig belysning af det undersøgte (Kvale, 1997), hvor formålet med at triangulere med en kvantitativ metode har været at få et mere overordnet billede af det undersøgte – ”hvordan ser det ud?”, mens at den kvalitative metode har medvirket til at få et mere nuanceret billede af det undersøgte – ”hvorfor ser det ud som det gør?”.

7. Konklusion

Det overordnede formål med EN GOD OMVEJ er at udvikle nye og overraskende kreative aktivitetsområder, som kan invitere til bevægelse, og som ikke nødvendigvis kræver et stort budget at realisere. Det overordnede formål er lykkedes, med etableringen af de otte forskellige aktivitetsområder.

Med EGO aktivitetsområderne er der etableret rekreative bevægelsestilbud i otte lokalområder i Danmark, som beboerne overvejende er tilfredse med og som opleves som gode alternativer til øvrige brugte rekreative tilbud i lokalområderne såsom klassiske legepladser, skov, strand og idrætsfaciliteter. Beboerne oplever, at mulighederne for at mødes, lege og at være fysisk aktiv er øget i samtlige lokalområder efter etableringen af anlægsprojekterne, og tilmed synes knap halvdelen af respondenterne, at lokalområderne er blevet bedre steder at bo.

I gennemsnit bruger hver femte i lokalområderne EGO aktivitetsområderne. Aktivitetsområderne bruges til planlagt fysisk og social aktivitet, men giver med deres placering i transitområder også anledning til spontan aktivitet på vejen, og knap halvdelen af brugerne oplever, at aktivitetsområderne i nogen til høj grad har givet dem mere bevægelse i hverdagen. Det svarer til at ca. hver tiende beboer i lokalområdet giver udtryk for, at etableringen af EGO aktivitetsområdet har givet dem mere bevægelse i hverdagen. Det skal herunder fremhæves, at EGO aktivitetsområderne ifølge feltobservationerne primært bruges af børn, som ikke er belyst i den kvantitative undersøgelse. Det betyder at den faktiske andel brugere af aktivitetsområderne angiveligt er højere.

For at øge brugen af aktivitetsområderne yderligere synes der ud fra nærværende undersøgelse samt underbyggende teorier og studier at være dokumentation for, at en række forhold bør efterleves. Aktivitetsområderne bør være let tilgængelige og vedligeholdte, i planlægningen af aktivitetsområderne bør der tilgodeses behov for æstetisk stimulation, sikkerhed, overskuelighed, privathed, social interaktion og identitetsdannelse, samtidigt med at der bør tages højde for fremme af legelyst ved at etablere faciliteter, der igangsættes, udfordrer, opleves varierende og har et udviklingspotentiale. Det er således væsentligt, at alle disse forhold ligeledes tænkes ind i fremtidig planlægning af anlæg til fremme af rekreativ fysisk aktivitet.

8. Anbefalinger

Den behandlede viden i rapporten giver baggrund for at opstille en række anbefalinger på et praktisk, planlægningsmæssigt niveau rettet til de aktører, som udvikler anlæg til fremme af leg og bevægelse. Nedenfor er listet en række anbefalinger begrundet ud fra litteraturens og rapportens fund.

1. Anlægget bør være let tilgængeligt, placeret et synligt sted med et stort flow af passerende.

Tilgængelighed synes at være medbestemmende for brugen af rekreative områder, specielt i forhold til spontan brug.

2. Anlægget bør placeres i attraktive omgivelser og bør fremstilles i tillokkende materialer for at stimulere brugernes sanser, krop og bevidsthed.

Stimulation fra omgivelserne synes at have betydning for lysten til at bruge et rekreativt område. I særdeleshed ses en tendens til, at lysten til at bruge æstetiske og rolige områder anlagt i grønne omgivelser er højere end områder anlagt i urbane omgivelser. Desuden synes organiske materialer og effekter med lyd og lys at stimulere til brug.

3. Behovet for sikkerhed og tryghed bør tilgodeses i indretningen af anlægget ved at skabe rammer, der minimerer betingelser for, at både ulykker og overgreb kan finde sted.

Oplevelsen af sikkerhed synes at have betydning for brugen af rekreative områder, hvor den mest fremherskende trussel mod oplevelsen af sikkerhed er relateret til tilstedeværelsen af "uønskede" brugere, fx misbrugere, hjemløse og personer der "hænger ud" i parken. Men sikkerhed hvad angår ulykker og frygten for skader tyder også på at have betydning. Det pointeres imidlertid at det er uvist om forbedringer af sikkerheden i sig selv kan tiltrække flere brugere.

4. Anlægget bør være overskueligt og brugen af faciliteter bør være simple at afkode.

Der ses en tendens til, at simple klassiske faciliteter bruges i højere grad end nytænkte faciliteter, hvor funktionen ikke kan afkodes. Kan en facilitet ikke afkodes skaber det uoverskuelighed og frustration. Anvendelsen af skilte, informationstavler, kort mv. er derfor væsentlige midler til at simplificere ikke kendte faciliteter og skabe overskuelighed.

5. Anlægget bør indrettes med plads, der skaber mulighed for både intimitet til individuelle gøremål og rum til social interaktion.

Det tyder på at specielt unge, ønsker intimitet i form af nicher eller afsidesliggende faciliteter til at hænge ud med vennerne, mens forældre med børn og ældre efterspørger

opholds- og siddefaciliteter til længerevarende ophold fx bænke, bordbænksæt, skraldespande, overdækkede rum samt toiletfaciliteter. Vær imidlertid opmærksom på, at marginaliserede grupper, som kan skabe utryghed for øvrige brugere, ligeledes tiltrækkes af rekreative områder med mulighed for ophold.

6. Anlægget bør understøtte identitetsdannelse ved at tilbyde faciliteter, som emotionelt vækker følelser eller skaber genkendelsens glæde. Det kan bidrage til at skabe et øget tilhørsforhold.

Studier peger på, at en følelse af tilhørsforhold til et rekreativt område øger lysten til at benytte stedets faciliteter. For at skabe identifikation til et fysisk rum er det vigtigt, forud for etableringen af et rekreativt område, at inddrage de potentielle brugere i ide- og planlægningsprocessen ved at lytte til deres ønsker og behov.

7. Igangsættere kan med fordel tilknyttes anlægget til at sætte aktiviteter i gang og udvikle øvelser i takt med, at aktiviteterne mestres.

Det tyder på, at organiserede aktiviteter og personale i tilknytning til et rekreativt område har en positiv betydning for brug og fysisk aktivitet i det pågældende rekreative område.

8. Anlægget bør have et varierende udbud af faciliteter og være inkluderende for forskellige aldersgrupper og samtidigt skal faciliteterne være udfordrende og kunne mestres på forskellige udviklingstrin.

Det synes at være væsentligt, at der er adgang til en bred vifte af faciliteter, der både motiverer børn og voksne, således at fx forældre har lyst til at tage med børnene derhen og blive der. Herunder synes et kuperet terræn, en opdeling af området i forskellige aktivitetszoner, stier og opholdsmuligheder at have betydning for brugen på tværs af alder. Der synes derudover, at være faciliteter, der er mere populære end andre. Disse faciliteter kan generelt karakteriseres ved, at de er udfordrende, kan få suset frem, kan bruges på flere forskellige måder og af flere forskellige aldersgrupper.

9. Anlæggets fremtidige vedligeholdelse bør planlægges og budgetteres som en del af etableringen af anlægget.

Ødelagte eller misligholdte omgivelser, herunder grønne områder, der ikke er plejede, defekte legefaciliteter, overfyldte skraldespande mv. har indflydelse på både muligheden for og lysten til at bruge rekreative områder som tiltænkt.

Referencer

Arvidsen J, Pedersen KD, Andkjær S (2012). Rum og rammer for aktivt udeliv: Et litteraturstudie om naturlige omgivers betydning for aktivt udeliv. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Ballegaard SA, Grøn L, Olesen E (2013). Et brugerperspektiv på Space. I: Troelsen J, Brøcker A, Ballegaard SA, Grøn L, Olesen E, Ladegaard L, Linke B. SPACE – rum til fysisk aktivitet. Organisatorisk evaluering og brugerperspektiv på en helhedsorienteret, forebyggende indsats for børn og unge. Center for Interventionsforskning, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Dunton GF, Kaplan, J, Wolch J, Jerrett M, Reynolds KD (2009). Physical environmental correlates of childhood obesity: a systematic review. *Obes. Rev.*, 10, 393-402.

Fischer M (1995). *Stadtplanung aus der Sicht der Ökologischen Psychologie*, Psychologie Verlags Union.

Floriani V & Kennedy C (2008). Promotion of Physical activity in children. *Curr. Opin. Pediatr.*, 20, 90-95.

Jensen J (2009). RUM der bevæger børn. Lokale- og anlægsskuffens skriferække 15. juli 2009.

Kaczynski AT, Henderson KA (2007). Environmental Correlates of Physical Activity: A Review of Evidence about Parks and Recreation. *Leisure Sciences* 29 (4), 315-354.

Kaczynski AT, Potwarka LR, Saelens BE (2008). Association of park size, distance and features with physical activity in neighborhood parks. *American Journal of Public Health* 98: 1451-1456.

Kiens B, Beyer N, Brage S, Hyldstrup L, Ottesen LS, Overgaard K, Pedersen BK, Puggaard L (2007). Fysisk inaktivitet – konsekvenser og sammenhænge, Motions- og Ernæringsrådet.

Kragh A (2010). Faciliteternes betydning for fysisk aktivitet i parker og grønne områder. Specialafhandling.

Kvale, S (1997). *InterView. En introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. Hans Reitzels Forlag, 1. udgave.

Lee I, Shiroma EJ, Lobelo F, Puska P, Blair SN, Katzmarzyk PT (2012). Effect of physical inactivity on major non-communicable diseases worldwide: an analysis of burden of disease and life expectancy. *The Lancet, Physical Activity*, July 18, 2012.

Leyden KM (2003). Social capital and the built environment: The importance of walkable neighborhoods. *American Journal of Public Health* 93(9): 1546-1551.

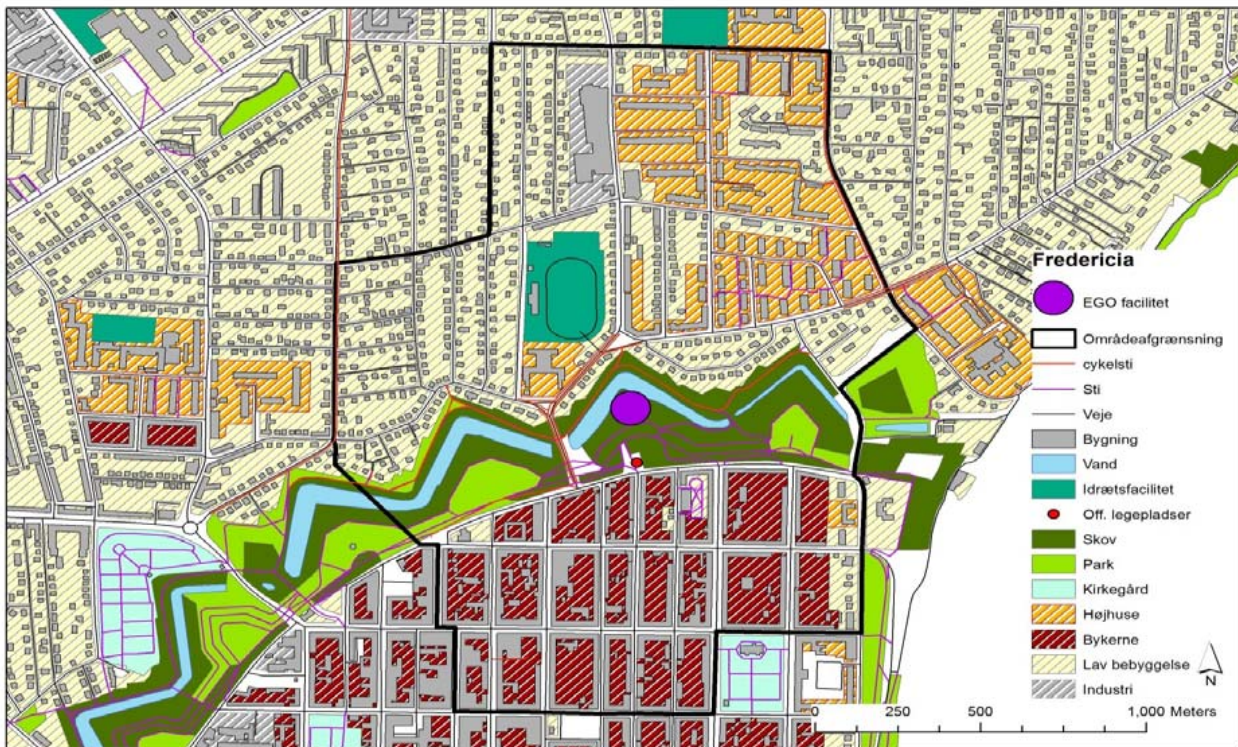
Limstrand T (2008). Environmental characteristics relevant to young people's use of sports facilities: a review. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, 18, 275-287.

McCormack GR, Rock M, Toohey AM, Hignell D (2010). Characteristics of urban parks associated with park use and physical activity: A review of qualitative research. *Health & Place* 16(4), 712-726.

- Owen N, Humpel N, Leslie E, Bauman A, Sallis JF (2004). Understanding environmental influences on walking – Review and research agenda. *American Journal of Preventive Medicine* 27(1): 67-76.
- Pawlowski CS, Troelsen J (2012). EN GOD OMVEJ - Bevægelse i lokalområdet. Kvalitativ analyse af den kommunale planlægnings- og implementeringsproces forbundet med projektet. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Pedersen BB, Schacht MK, Høgstedt I (2009). *Indsigt i leg. Guide til fremtidens legelandskaber. Mandag Morgen Innovation.*
- Rung AL, Mowen AJ, Broyles ST, Gustat J (2011). The Role of Park Conditions and Features on Park Visitation and Physical Activity. *Journal of Physical Activity & Health*, S178-S187.
- Schipperijn J, Stigsdotter UK, Randrup TB, Troelsen J (2010). Influences on the use of urban green space – A case study in Odense, Denmark. *Urban Forestry & Urban Greening* 9(1), 25-32.
- Servicestyrelsen (2011). *Syv sigtepunkter for implementering af ICS Integrated Children's System*, Servicestyrelsen.
- Sundhedsstyrelsen (2011). *Den Nationale Sundhedsprofil 2010. Hvordan har du det?* Sundhedsstyrelsen, Center for forebyggelse.
- Tangen JA (2009) I: Rafoss K, Tangen JA (red.). *Kampen om idrettsanleggene. Planlegging, politikk og bruk.* Kap. 8.
- Troelsen J, Roessler KK, Nielsen G, Toftager M (2008). *De bolignære områders betydning for sundhed.* Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Bilag 1 Afgrænsning af de otte lokalområder

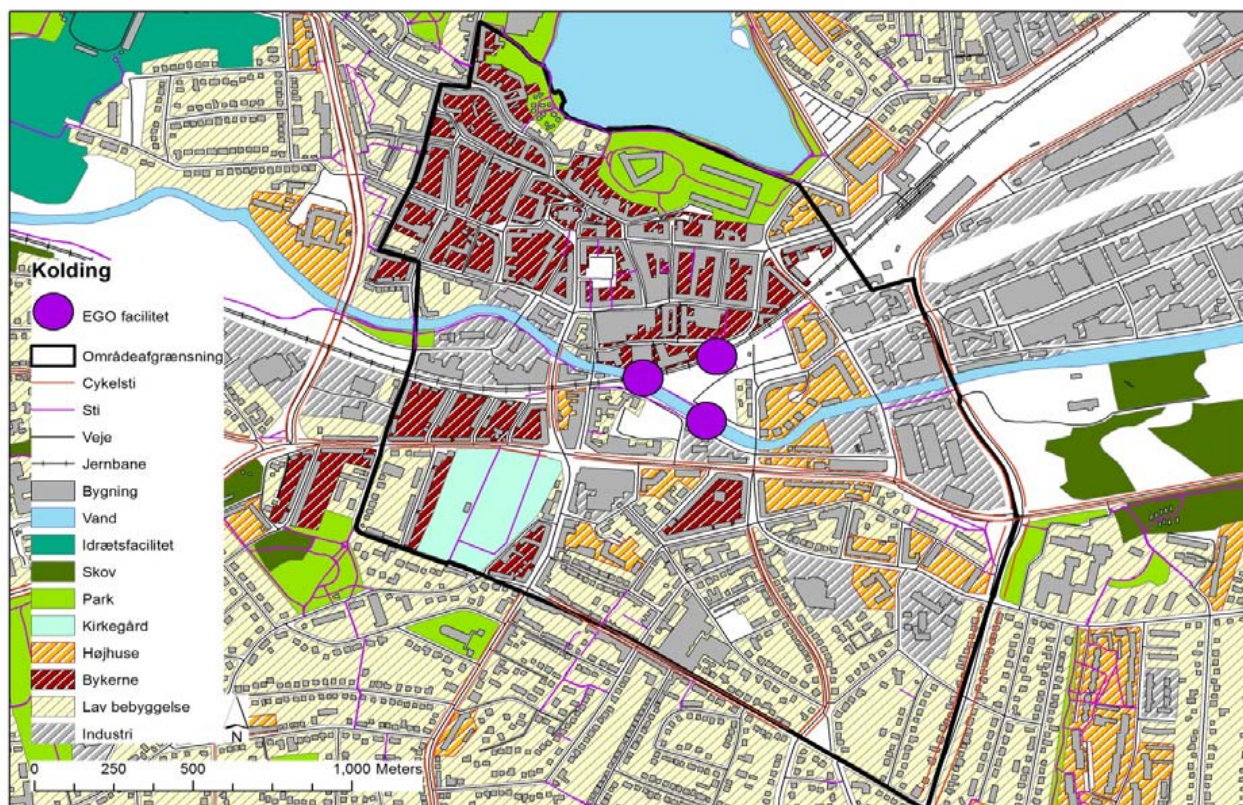
Bilag 1.1 Fredericia

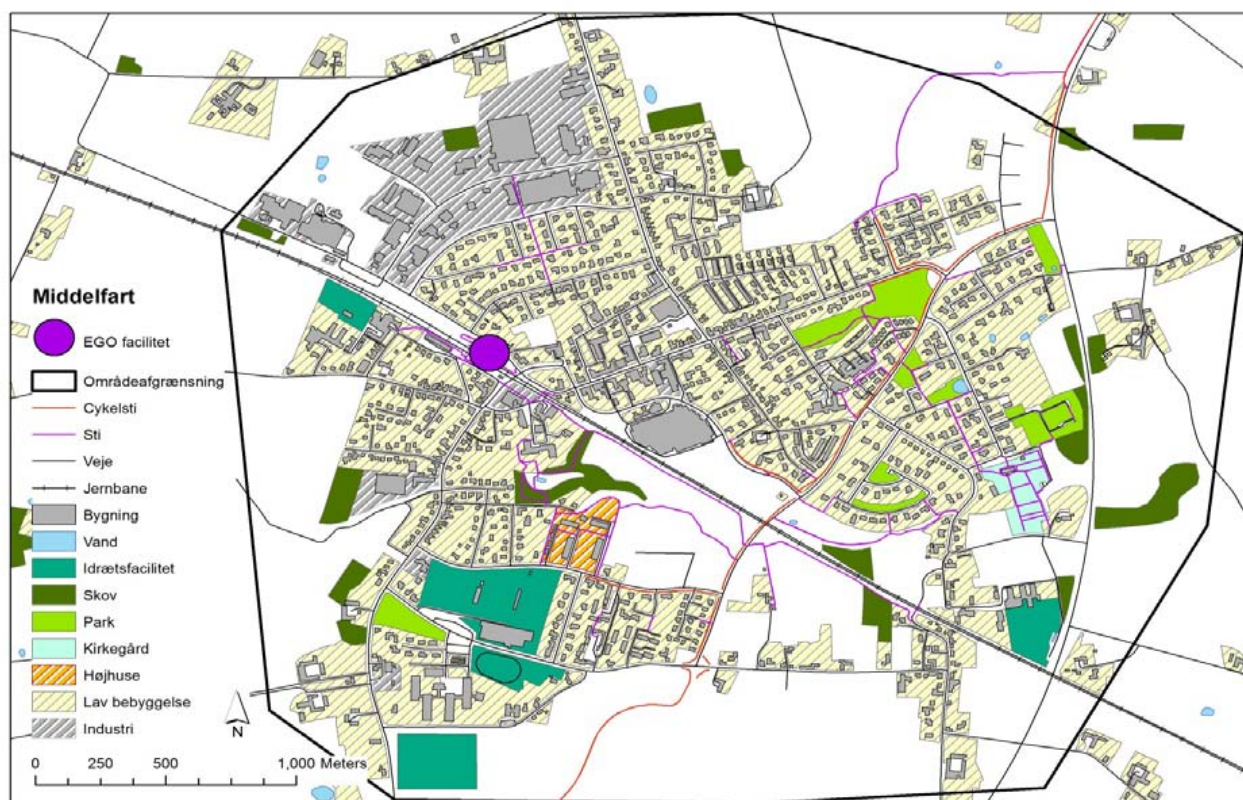
Bilag 1.2 Gladsaxe

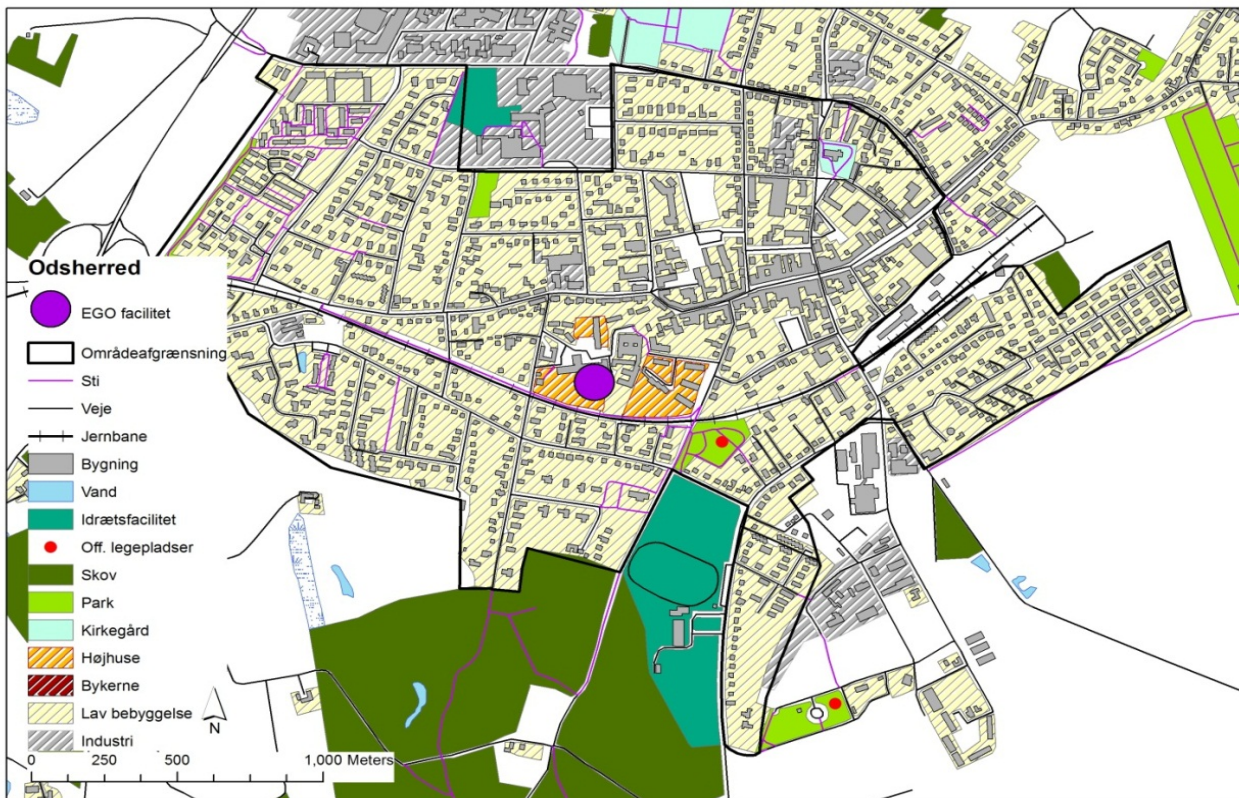
Bilag 1.3 Kolding

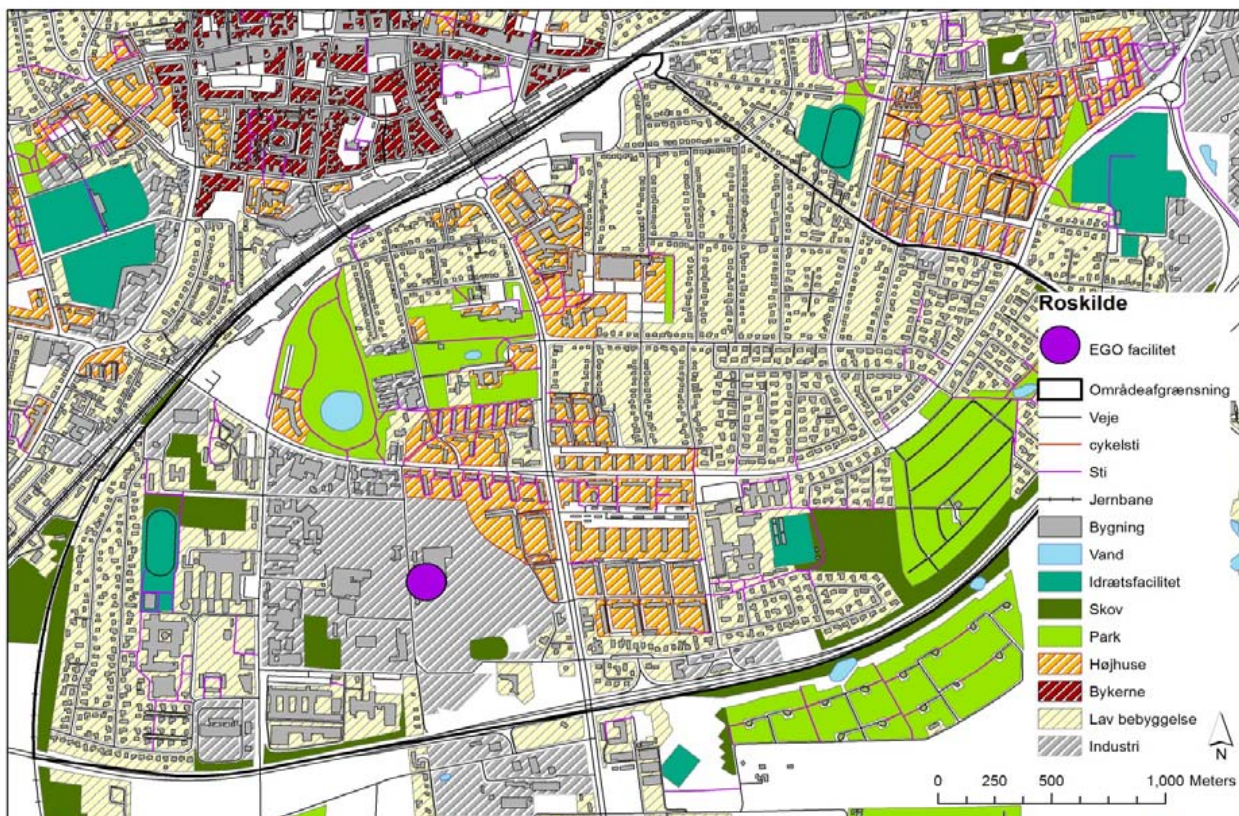
Bilag 1.4 Middelfart

Bilag 1.5 Odsherred

Bilag 1.6 Roskilde

Bilag 1.7 Solrød

Bilag 1.8 Sønderborg

Bilag 2 Feltobservationer på de otte EGO aktivitetsområder

Bilag 2.1 En dag på Dronningens Bastion

Det var en hverdag med sol fra en skyfri himmel ca. en måned efter åbningen af Dronningens Bastion. Området var allerede indtaget af flere skoleklasser ved ankomsten tidligt om formiddagen. En 0. klasse, som havde faget Natur & Teknik, havde slået sig ned på græsarealet ved boldstangen. De opholdt sig i et par timer hvor de løb rundt, legede, gyngede, plukkede blomster, forcerede både pulstiger og stormstiger samt spiste madpakker på trædækket. En 6. klasse og en 8. klasse, der ankom på cykel, afholdt idrætstime på voldanlægget og løb en rute på tid og forcerede stiger, da de passerede Dronningens Bastion. Også en gruppe unge fra den nærliggende Social og Sundhedsskole samt to andre 6. klasser gik tur på bastionen i løbet af formiddagen og benyttede stigerne. Både børn og lærere syntes rigtig godt om faciliteterne, som lærerne mente, kunne være med til at få pulsen op på de større børn og unge og stimulere de mindre børns motoriske færdigheder. Mange af lærerne og skolebørnene blev imidlertid meget skuffede ved synet af at stormbroen var lukket for passage grundet ødelæggelser i sikkerhedsnettet. Flere gav udtryk for at stormbroen var stedets højdepunkt, og en af lærerne forklarede at hun flere gange havde oplevet at den havde været lukket for passage: *"Det er trist, for det betyder at folk ikke gider, at komme igen"*. Udover stormbroen var også en af stigerne væltet, en gyngede var faldet ned, bolden på boldstangen samt en vandpumpe på pumpedækket var blevet fjernet.

Da skolerne gik omkring middagstid var der mindre aktivitet på bastionen. En pige gjorde stop på pumpedækket og den ene stormstige på vej hjem fra skole. En daginstitution passerede bastionens stiger på deres vej fra stranden til banegården.

Om eftermiddagen kom flere større børn og unge forbi og tog en tur op og ned ad stigerne. Nogle kom for at lege på bastionen, mens andre slog et smut forbi på deres vej til og fra bykernen, hvor flere ville tage en genvej henover stormbroen. Også mange af dem blev irriterede over at de ikke kunne passere stormbroen. En ung fyr udbrød til to medfølgende veninder: *"Det er møg irriterende at vi ikke kan komme over broen"*. Nogle unge passerede stormbroen trods advarslen om ikke at passere. Der var ligeledes en del mindre børn med enten den ene eller begge deres forældre der passerede bastionen. Mens børnene besteg stigerne hjalp forældrene i det omfang det var nødvendigt. De fleste opholdt sig i kortere tid på bastionen. En mor med sine to sønner i børnehvealderen opholdt sig imidlertid i længere tid, hvor sønnerne systematisk gennemgik alle faciliteterne imens moderen fotograferede dem. Moderen sagde til den ældste søn: *"Er det ikke et sejt sted? Det er da lige noget for sådan nogle drenge som jer"*. En forbipasserende forklarede at der i weekenderne ligeledes var mange børnefamilier på bastionen.

Også om natten blev Dronningens Bastion brugt. En hundelufter fra nærområdet forklarede at stormbroen havde tiltrukket unge om natten, der valgte den vej hjem fra byen, hvilket gav støj for de naboer der boede lige op ad broen. Ellers mente hundelufferen ikke at bastionen blev brugt efter mørkets frembrud, da der var mørkt og utrygt der.

Ud over de mange der brugte faciliteterne på Dronningens Bastion var der i løbet af hele dagen et kontinuerligt flow af passerende hundeluffere, cyklende, joggere, stavgængere, mødre med barnevogne og midaldrende ægtepar der gik tur, som ikke benyttede faciliteterne på Dronningens Bastion, men som passerede bastionen som transportvej eller motionssti. Både motionisterne og de ældre passerende så ikke sig selv som målgruppe for faciliteterne. En midaldrende mand der passerede den ene stormstige med sin kone sagde: *"Skal du ikke ud at kravle i det der?"* Kvinden svarede: *"Hvorfor sku' jeg det?"* Manden gensvarede: *"Det er vel derfor det er der"*. Hvorefter kvinden sagde: *"Tanken ligger mig fjernt"*. Hen mod aften kom også en større gruppe med en guide forbi bastionen uden dog at benytte faciliteterne.

Bilag 2.2 En dag i Byens Arena

Det var en typisk dansk forårsdag med 15-20 grader og skiftevis sol og overskyet vejr ti måneder efter åbningen af Byens Arena. Ved ankomst til Byens Arena var der en skoleklasse i den ene ende af arealet, som afholdt idrætstime og som lavede intervalløb på den orange sti. De brugte ikke andre af Byens Arenas faciliteter. Resten af formiddagen og middagen var der ingen der benyttede faciliteterne i Byens Arena. En pædagog fra den nærliggende daginstitution forklarede imidlertid at de brugte Byens Arena til at cykle og køre på mooncars et par gange om måneden.

En vicevært, der fejede foran et af højhusene fortalte, at brugen af Byens Arena var begrænset i forhold til hvor mange mennesker der bor i området. Han forklarede at arenaerne blev brugt meget de første par måneder, hvor en parkourinstruktør var tilknyttet. Siden havde brugen begrænset sig til at der af og til om eftermiddagen og i weekenderne kom et par børn i skolealderen, som klatrede i stativerne eller kørte på rulleskøjter. Viceværtens forklaring på den begrænsede aktivitet var, at Byens Arena kun kunne bruges til parkour, som han betragtede som svær og en farlig aktivitet, hvis der ikke var nogle til at hjælpe, og som de unge derfor nok ikke fik lov til at udøve af deres. Om eftermiddagen gik der nogle piger forbi Byens Arena på vej hjem fra skole. Den ene pige forklarede at hun nogle gange legede i Byens Arena, men at hun kun legede i arenaen med trapezringe, som var den arena, der lå ud for den boligblok hun boede i. Hun sagde imidlertid: *"Ringene kunne godt have hængt lidt længere nede for jeg kan ikke nå dem"*. En mor med to børn kom også forbi. De havde været på besøg i den ene ende af bebyggelsen og prøvede forskellige arenaer på deres vej hjem. De brugte jævnligt Byens Arena, men primært på rulleskøjter og ethjulet cykel, da de dels også havde svært ved at nå flere af faciliteterne og dels ikke vidste hvad alle arenaerne skulle bruges til. Moderen syntes Byens Arena fremstod gold og mente, at det var derfor faciliteterne ikke blev brugt tilstrækkeligt. Hun forklarede at hun og mange andre beboere havde forventet en mere parklignende plads omgivet af hæk og med græsbelægning. Hun havde også en forventning om at faciliteterne var udført i organiske materialer og at der ville være bænke og toiletfaciliteter. Sidst på eftermiddagen kom en ældre kvinde iført travesko og en rygsæk på ryggen og med en stav i hver hånd. Hun gik stavgang i længere tid frem og tilbage på den orangemalede sti.

Der var en del biltrafik til og fra højhusene og en del mennesker krydsede Byens Arena for at komme til og fra busstoppestederne, men der var generelt ikke mange mennesker der opholdt sig i uderummene foran boligbebyggelsen i løbet af dagen. En dreng skød på mål på den store plæne bagved højhusene, men ellers var legepladserne på bagsiden af boligbebyggelsen også mennesketomme. Der var imidlertid en del unge drenge der opholdt sig i et pizzeria i indkøbscentret. Flere af de ældre beboere, som krydsede Byens Arena i løbet af dagen, ytrede en utilfredshed omkring aktivitetsområdet fordi de nu havde vanskeligheder ved at finde parkeringspladser ved deres bopæl når der var sportsbegivenheder i idrætscentret på den anden side af gaden. Desuden var der beboere der var faldet på den orange gummibelagte sti og slået sig alvorligt.

Bilag 2.3 En dag på Opfordring til udfordring

Det var en varm hverdag i august med sol fra en næsten skyfri himmel tre måneder efter åbningen af projekt Opfordring til udfordring. Tre aktivitetsnedslag skulle besigtiges på en ca. 1 km lang rute. Ruten var kædet sammen ved hjælp af grønne markeringer på asfalten flere steder.

Det første aktivitetsnedslag var *Brostræde*, som udgjorde en alternativ multibane. Af og til stoppede nogle op, for hvem det var første gang de så banen. De drøftede banen med hinanden og syntes den så spændende ud og at det var godt at der var blevet lavet noget til de unge i midtbyen. En søn med sin far passerede også banen. Sønnen sagde til faren: "*Far, bare vi havde taget en bold med*". Om eftermiddagen løb der af og til nogle børn ind på banen, hoppede på nogle af asfaltens afmærkninger, kravlede gennem væggenes huller eller gik på line på væggen imens de sammen med deres forældre passerede multibanen på vej ind mod gågaden. Ellers stod Multibanen ubenyttet hen hele dagen. Ansatte i Socialforvaltningen, som havde til huse ved multibanen, fortalte imidlertid, at banen var en del brugt om eftermiddagen af unge, der mødtes på pladsen og spillede fodbold og basketball. Men der kom også børn enten med deres forældre eller med børnehaven for at lege på multibanen.

Næste aktivitetsnedslag på ruten, *Holmsminde*, blev nået ved at gå under en viadukt ved busterminalen, passere en stor parkeringsplads og passere åen via en bro. En del kom gående eller cyklende forbi stedet i løbet af dagen på vej til og fra arbejde eller shopping i gågaden. En mor passerede med sin søn i klapvogn. Sønnen pegede på stedet og spurgte: "*Hvad er det mor?*" Hvortil moderen svarede: "*Det er ingenting, det er bare nogle runde nogle med huller i*". De fleste børn virkede meget interesseret i stedet og ville gerne op og kravle på stilladset med de grønne ringe eller de farvede kugler på jorden. De fleste voksne forsøgte at få børnene med videre med et: "*Kom nu*" og børnene gik med videre uden at prøve installationerne. En far sagde til sine to børn, imens de passerede stedet, at de ikke måtte kravle op i stilladset med de grønne ringe fordi de kunne falde i vandet. Nogle bedsteforældre lod imidlertid børnebørnene kravle rundt på installationerne i nogle minutter imens de ventende så til. En enkel bedsteforælder gik med sit barnebarn ud på træplateauet. Hun syntes, som mange andre af de passerende, at det var godt at der var blevet lavet noget forskønnende langs åstien, som gjorde at man i højere grad havde lyst til at tage denne rute ind til byen. Der var ingen der opholdt sig i længere tid på stedet den dag, men der var tydelige tegn på at der havde været længerevarende ophold på stedet, idet der i græsset lå bunker med tomme øldåser og cigaretter.

Nogle hundred meter nede af stien lå det sidste aktivitetsnedslag på ruten, *Riberdyb*, som var den buede betonbænk ved åbrinken. Hele dagen var bænken besat af de samme fire til seks voksne brugere af værestedet overfor, som sad og snakkede imens de drak øl og røg cigaretter. De sad her ofte og synes det var bekvemt at der var blevet lavet et bænkområde lige overfor værestedet. Da der ikke havde været en skraldespand på stedet, havde de selv placeret en ved bænken.

Bilag 2.4 En dag på Sidesporet

Der var helt stille ved ankomst til Sidesporet en tidlig formiddag på en almindelig hverdag en måned efter åbningen af Sidesporet. Der var sol fra en skyfri himmel og kun hyppigt passerende tog og biltrafik fra vejen brød stilheden. En nabo fortalte at der typisk var liv på pladsen fra middag til hen på aftenen. Han sagde at de typiske brugere var dagplejemødre, børn på vej hjem fra skole samt småbørnsfamilier og unge. Desuden havde der også været en spejdergruppe og lege på pladsen aftenen før. Naboerne var ligesom resten af byen glade for det nye aktivitetsområde modsat skaterbanen der lå på samme sted for år tilbage. Den gang havde der været meget larm fra pladsen, og pladsen havde tiltrukket unge uromagere. De problemer havde beboerne i Nørre Aaby ikke oplevet med Sidesporet.

Det tydede på at denne dag ville blive en gentagelse af de beskrivelser naboen havde givet. Ved middagstid kom seks 7-11 årige drenge og en pige fra den nærliggende skole, smed deres tasker i det overdækkede net og legede på de forskellige installationer. De forklarede at de kom forbi en halv times tid hver dag på vej hjem fra skole. De fortalte også at deres skole brugte Sidesporet næsten hver morgen i forbindelse med noget de kaldte morgenmotion. På Sidesporet var der ingen skilte der beskrev brugen af faciliteterne, men børnene havde ingen vanskeligheder ved at finde ud af hvordan faciliteterne skulle benyttes. De klatrede, hyggede sig og udfordrede hinandens fysik på de forskellige installationer. Efter en halv times tid blev flere af drengene hentet af deres mor i bil, nogle cyklede hjem, mens pigen blev på gyngen indtil toget kom og hun tog med. I løbet af den tidlige eftermiddag gentog dette sig. Skolebørn kom kontinuerligt og prøvede de forskellige installationer, primært drenge i den tidlige skolealder. Hen på eftermiddagen kom nogle forældre for første gang med deres børn og tjekkede stedet ud. Både børn og voksne prøvede nogle af installationerne. Nogle af forældrene hjalp deres børn eller så på, mens andre legede på installationerne sammen med deres børn. En faster konstaterede, at hendes niece var lidt for lille til at lege her. Niesen spurgte: *"Hvad skal man her?"* Hvortil fasteren svarede: *"Man skal bare gøre det der er sjovt, men det er nok mest en legeplads til store børn"*.

Flere både unge og voksne kom i løbet af dagen forbi, tog ruten igennem Sidesporet og kiggede nysgerrigt på installationerne, mærkede på det gummibelagte underlag og passede videre til eller fra toget. Nogle gjorde stop i nettene eller på gyngen og ventede enten på at de skulle med toget eller på at de skulle afhente en fra toget. To unge piger opholdt sig på pladsen i længere tid inden de tog med toget. Først sad de i skyggen af et lille træ på græsvolden og snakkede, hvorefter de satte sig i nettene under halvtaget. Langt de fleste der skulle til eller fra toget tog imidlertid ruten udenom Sidesporet. Det var en varm dag og der var ikke meget skygge på Sidesporet, hvilket betød at nogle af de unge søgte skygge på perronen, mens de ventede på toget i stedet for at vente på Sidesporet. Fx kom to piger fra en af efterskolerne forbi Sidesporet på vej til perronen. Den ene pige sagde: *"Skal vi ikke lege her mens vi venter?"* Den anden svarede: *"Ej, det er for varmt"*, hvorefter de satte sig på en bænk under et halvtag på perronen.

Senere på eftermiddagen stilnede aktiviteten af på pladsen. Kun en montør var tilbage med sin kone og lille søn i klapvogn. Han skulle justere nettens størrelse så de opfyldte lovkravene. Pladsen var pænt vedligeholdt, dog var noget rullegræs på den nyanlagte skråning blevet revet af. De besøgende var meget glade for alle installationerne og alt blev i løbet af dagen taget i brug, undtagen Nørreaabold installationen som ingen rigtig havde prøvet at bruge. Udover installationerne på Sidesporet var beboerne også glade for det nye overdækkede cykelskur, som var placeret for enden af Sidesporet op mod banen. Flere nævnte imidlertid at de godt kunne tænke sig at der havde været nogle bænke og noget mere skyggefuldt beplantning på Sidesporet.

Bilag 2.5 En dag i Bevægelseeksperimentarium

Der var en summen af børnestemmer ved ankomst til Bevægelseeksperimentarium i Sundhedscentrets park en tidlig formiddag ni måneder efter åbningen. Det var en hverdag i den første uge af skolernes sommerferie, ca. otte måneder efter åbningen af Bevægelseeksperimentarium. Det var en varm dag med sol fra en skyfri himmel og området var indtaget af flere børnehaver, en dagplejemor og et bedsteforældrepar med deres to børnebørn. Ved ankomst er en børnehave på vej hjem fra parken. De var kommet allerede om morgenen. Den anden børnehave leger spredt ud over hele parken. De leger fangeleg, gemmeleg, hopper i trampoliner, kravler, hopper og balancerer. Alle legeredskaber er i brug. Også flere af pædagogerne prøver styrkestativet. Bedsteforældrene holder til ved et bordbænkesæt i et hjørne af parken imens børnebørnene leger og dagplejemoderen spiser sammen med børnene på et tæppe på plænen inden de også tager legeredskaberne i brug. Flere af de besøgende i parken kommer fra andre byer i kommunen. De giver udtryk for, at der ikke er andre steder i kommunen, hvor man kan tage hen og lege med børnene. Børnehaven har taget toget hertil fra Fårevejle. Det er første gang, at de er her. De skulle have været på den nærliggende legeplads, Byens legeplads, men blev anbefalet at tage hertil i stedet for og det har de ikke fortrudt: *"Det er ikke sidste gang vi er her"*, siger den ene af pædagogerne. Dagplejemoderen er kommet hertil med toget fra Hørve. Det er tredje gang, hun er her med børnene. Ved 11-tiden kommer et hold på ca. 20 ældre ud af Sundhedscentrets dør. De stiller sig i en rundkreds på plænen og begynder at lave opvarmning før de forlader parken for en times gåtur. Flere af børnehavebørnene ser nysgerrigt til og de ældre synes det er skønt at børnene er der.

Ved middagstid spiser børnehavebørnene frokost på nogle af de store træsveller, der ligger på plænen. Mens de spiser siger den ene pædagog til børnene: *"Her vil vi gerne bo. Så kunne det der [peger op på Sundhedscentret] være vores børnehave"*. Både pædagogerne og dagplejemoderen synes, at det er et skønt sted, hvor man kan opholde sig længe og hvor der er masser af udfordringer for børn i alle aldre. De kan godt lide stedet, fordi det både er en stor legeplads og en park med store skyggefulde træer og opholdsmuligheder. Det eneste, dagplejemoderen savner, er, at parken er indhegnet, så de mindste børn ikke løber ud af parken. Hun har derfor taget sin søn med til at hjælpe med at passe på børnene. Da madpakkerne er spist, siger en dreng til en anden dreng: *"Skal vi gå hen på en anden legeplads?"* Hvorefter de løber fra springpytterne tværs over plænen og hen til styrkestativet, som står i et hjørne af parken.

Efter middag er der mere stille i parken. Nogle piger kommer sammen med en voksen og leger på nogle af faciliteterne, nogle andre piger kommer også og leger. Få passerer parken med hund. Ved et bordbænkesæt placeret ved Sundhedscentret sidder en af de ansatte i Sundhedscentret og spiser frokost. Ved et andet bord sidder nogle træningsassistenter og fysioterapeuter og spiser, mens de nyder solen og parken. De fortæller, at de ofte bruger parken til træning af borgerne i stedet for de indendørs træningslokaler, fordi parken er smuk og inspirerende at være i. De bruger parkens forskellige faciliteter til at træne kondition, styrke, balance og koncentration. Om eftermiddagen og om aftenen er der helt stille i parken. Bilerne kan ikke høres inde fra parken, og stilheden brydes kun af et forbipasserende tog af og til. Kun en mand passerer sidst på eftermiddagen parken, sidder lidt på en af bænkerne for derefter at forlade parken igen. Ansatte på det nærliggende plejehjem (med store panoramavinduer ud til parken) forklarer, at det er meget atypisk, at der ikke har været nogen og lege i parken om eftermiddagen og aftenen. Selvom parken er mest brugt i dagtimerne af skoler, daginstitutioner, foreninger og Sundhedscentret, kommer der normalt også mange børn, børnefamilier og bedsteførelde med børnebørn om eftermiddagen, aftenen og i weekenderne og leger og spiser i parken. Det var mod deres forventning, at parken er så brugt. Den ene plejehjemsansat siger: *"Jeg må indrømme, at jeg var lidt skeptisk inden, - vil det mon blive brugt? Men det gør det altså, rigtig meget og det lige siden det åbnede"*. De mener, at grunden til at der ikke har været nogle denne eftermiddag og aften er, at det har været en meget varm dag og at nogle er taget på ferie. På den nærliggende Byens

legeplads er der imidlertid både børn og voksne der leger om eftermiddagen.

Sundhedscentret har et ønske om at etablere flere bordbænkesæt i parken, men serviceansatte på Sundhedscentret beretter om, at der er et problem med unge der fester i parken om aftenen. De smadder flasker og brænder genstande af. Indtil videre er der imidlertid kun sket mindre skader på faciliteterne. Det var også et problem før Bevægelseseksperimentariet blev lavet, men det frygtes nu, at der sker flere og større skader. Der er ingen toiletforhold i parken, men i Sundhedscentret er der toiletter, som brugerne i parken kan benytte. Pga. de mange brugere med små børn i parken overvejes det at lave puslefaciliteter i forbindelse med toiletterne. Nogle af de ansatte kunne også godt tænke sig at der var en petanquebane og blomsterbede i parken, mens flere af beboerne i området ønskede at der var motionshold eller en instruktør i parken, som kunne instruere i forskellige øvelser.

Bilag 2.6 En dag i Pixlpark

Det var en typisk dansk forårsdag med 15 grader og skiftevis sol og overskyet vejr otte måneder efter åbningen af Pixlpark. Ved ankomst med toget til Roskilde kunne man se et rødt pac man lignende logo på perronen. Ved at følge logoet blev man ledt de ca. 1.300 meter fra banegården til Pixlpark.

I løbet af formiddagen var der ingen mennesker i Pixlpark. Der kørte jævnlige biler forbi på Musicons hovedstrøg, Rabalderstræde og hvert 15 minut kørte der en bybus forbi. En ung mand og en dreng gik forbi, men kom hurtigt tilbage. De skulle i skaterhallen, men den var lukket og de ville derfor hjem igen. Drengen prøvede en af gyngerne inden de forlod Musicon.

Omkring middagstid passerede en del unge studerende fra teknisk skole og handelsskolen forbi på vej ind mod byen og stationen. Alle de studerende gav udtryk for, at de ikke brugte Pixlpark på deres vej til og fra skole, men at de til tider havde set institutioner, børnefamilier og unge bruge gynges- og danseinstallationerne. Blandt beboerne på Musicon var der stor forskel på hvorvidt de brugte installationerne i Pixlpark. En ung pige brugte nogle gange gynges- og danseinstallationen med veninderne, en anden ung pige brugte parken når kærestens søn var på besøg. Langt de fleste beboere, der passerede Pixlpark, fortalte imidlertid, at de ikke havde prøvet installationerne, men også de havde set stedet blive brugt specielt af unge om aftenen når det var godt vejr. De sagde at man ikke gik der hen alene og brugte aktiviteterne eller hang ud, men at man skulle være en flok førend at det var sjovt. Desuden var der flere der sagde, at de ikke vidste hvad faciliteterne skulle bruges til og at det så rodet og halvfærdigt ud og derfor ikke indbød til leg og ophold: *"Det ser forladt, ja næsten dødt ud. Jeg ved ikke en gang hvad det skal bruges til"*.

Sidst på eftermiddagen var der lidt mere liv på Musicon. En del børn løb rundt ved en af hallerne, hvor der var et arrangement og tre drenge med knæbeskyttere kravlede længe rundt på forskellige installationer på Musicon. Ingen benyttede imidlertid Pixlparks faciliteter. Der kom også en del hundeluftere forbi. Den ene, en ung mand, lokkede sin hund op på en af dansescenerne og morede sig over de lyde det fremkaldte når hunden løb rundt på scenen. Der kom af to omgange også nogle børn med deres mødre. De gængede og legede fangeleg i Pixlpark. De havde nogle minutter inden de skulle til dans i en af Musicons bygninger. Den ene af pigerne ville ikke med ind og danse, men ville hellere blive på gyngen. De syntes gyngerne var sjove og fortalte, at de ofte fordrev ventetiden på gyngerne inden dans. Den ene mor forklarede imidlertid, at der var mange gode legepladser i området og hun troede først Pixlpark ville blive taget i brug når andre projekter på Musicon blev færdige.

Om aftenen lå Pixlpark ligesom om formiddagen øde hen, mens der var en del børn der legede og hang ud på den nærliggende boligforenings legeplads.

Bilag 2.7 En dag på En Voldsom Omvej

Det var en varm hverdag i starten af september med sol fra en næsten skyfri himmel femten måneder efter etableringen af den første aktivitetszone og to måneder efter etableringen af den sidste aktivitetszone. Udover en konstant summen af biler fra motorvejen på den anden side af støjvolden var der om formiddagen stille på de tre aktivitetsområder, som udgør En Voldsom Omvej. En lastbil fra Vej & Park kom for at tømme de opstillede skraldespande. Den ene skraldespand var på et tidspunkt blevet sprængt i luften, men der var nu blevet opsat en ny skraldespand. Kommunen var imidlertid ikke bekendt med hvem der havde sat skraldespanden op, men kommunen synes, at det er et positivt signal, at borgerne gerne vil hjælpe med at passe på aktivitetsområderne. Ved *Vildnisset*, var nogle arbejdsmænd i gang med at opsætte en telemast. De havde arbejdet på stedet hele den forgangene uge fra tidlig morgen til sen eftermiddag. Deres oplevelse var, at aktivitetsområderne var meget brugte, specielt *Vildnisset* og *OP*. De havde hver dag set børn, primært drenge, samt motionister og hundeluftere bruge de to aktivitetsområder. Desuden havde de set en skoleklasse besøge stedet.

Over middag ankom en SFO med to 0. klasser. De havde temaugedag om sundhed og havde valgt en tur til støjvolden, som en aktivitet i temaugen. De stillede deres ting ved aktivitetsområdet *OP* og nogle tog trøjer og sko af. Derefter spredte børnene og pædagogerne sig ud på de to aktivitetsområder *OP* og *Vildnisset*. Når børnene skulle fra det ene aktivitetsområde til det andet gik nogle i græsset for foden af volden, mens andre gik på en trampesti i det mandshøje bevoksning på toppen af volden. På de to aktivitetsområder blev der kravlet op, rutsjet ned, hoppet og siddet i net og svinget i reb. Nogle af drengene legede fangeleg, mens nogle af pigerne legede rolleleg. En af pædagogerne udtalte, at de i SFO'en af og til brugte stedet, fordi aktiviteterne i høj grad udfordrer børnenes motorik. Efter en halv times tid igangsatte en af pædagogerne spillet stikbold på græsarealet imellem de to aktivitetsområder, mens en anden pædagog delte knækbrød rundt til børnene. Der var meget trafik på cykelstien ved aktivitetsområderne og flere gange måtte cyklisterne bremse, ringe med ringklokken og pædagogerne måtte adskillige gange råbe til børnene: "*Pas på der kommer en cykel*", "*Ind på græsset, der kommer en cykel*" og "*I må ikke rende ud på cykelstien*".

Hen på eftermiddagen kom to af de kommunale medarbejdere, som har stået for projektet. De havde fået en del henvendelser på, at græsset på aktivitetsområderne var for højt, hvilket gjorde det vanskeligt at bruge faciliteterne og daginstitutionerne havde haft problemer med at se børnene i græsset. Græsset var nu blevet slået og de to kommunale medarbejdere ville tjekke op på om det var gjort korrekt.

Senere på eftermiddagen kom der tre drenge i 15-16 års alderen. De cyklede op på toppen af støjvolden, hvor de hang ud på nogle opsatte stålelementer i det høje græs, snakkede og spiste chips i en halvtimes tid inden de igen cyklede ned ad volden. Lidt efter ankom to drenge i 10 årsalderen ligeledes på cykel. De kravlede en tur op og ned af volden ved hjælp af redskaberne på *Vildnisset*, hvorefter de cyklede igen. En ung mand kom på scooter og udøvede parkour i længere tid på en af vandforsyningens stenbesætninger ved *Vildnisset* samtidigt med, at en hundeluffer tog turen op og ned af volden ved aktivitetsområdet *OP*.

Der var i løbet af dagen en del forbi passerende på stisystemet langs aktivitetsområderne, specielt i eftermiddagstimerne. Der var børn, som cyklede til og fra skole og den nærliggende idrætshal, børn på løbehjul og et fodboldhold på løbetur. Der var også voksne, som cyklede til og fra arbejde eller som løb eller gik tur med hund. En del ældre ægtepar kom også forbi for at se opsætningen af telemasten. Alle de interviewede forbi passerende betragtede En Voldsom Omvej, som en succes. En udtrykte det således: "*Det er dejligt, at der nu er kommet liv hernede i den ende af byen*". Alle syntes desuden, at aktivitetsområderne blev meget brugt både i dagtimerne af dagplejere, vuggestuer, børnehaver og skoler samt om eftermiddagen af børnefamilier, unge, hundeluftere og motionister. En af de forbi passerende nævnte desuden at hun en gang imellem havde vist folk, der kom langvejs fra, vejen hen til En Voldsom Omvej.

Bilag 2.8 En dag Mellem bakkedrag og dalstrøg

Det var en varm hverdag i august med sol fra en skyfri himmel tre måneder efter åbningen af naturparken Mellem bakkedrag og dalstrøg. Ved ankomsten om formiddagen lå naturparken øde hen. På en græsmark ved siden af stod tre personer og snakkede imens deres hunde løb og legede. En flok ældre beboere stod på en asfalteret sti langs græsarealet og snakkede på vej til og fra dagligvarebutikken, Rema1000, som stødte op til naturparken. Ifølge en nabo til naturparken kom der af og til børnehaver forbi og legede om formiddagen, men ikke denne dag. Heller ikke om middagen var der besøgende i naturparken.

Tidligt på eftermiddagen var der børn og unge i og omkring boligforenings multibane øst for naturparken. Nogle spillede fodbold, mens andre legede på hhv. en legeplads og en parkourbane ved siden af multibanen. En pige hoppede i en trampolin, der var opsat ved den boligblok hun boede i, men der var stadig ingen der brugte faciliteterne i naturparken lige ved siden af.

Men pludselig om eftermiddagen begyndte der at komme mange besøgende i parken. De fleste var børn i alderen omkring 7 til 12 år, men der kom også enkelte helt små børn med deres mødre. De fleste fulgtes nogle stykker sammen – enten venner eller søskende, men der kom også børn alene. Der kom både danske børn fra rækkehusområdet og børn af anden etnisk herkomst fra boligblokområdet. Fælles for stort set alle børnene var, at de løb meget målbevidst hen til svævebanen. På svævebanen udfordrede de sig selv og hinanden i både forskellige måder at sidde og hænge i tovet på og med hvor mange de kunne svæve på en gang. Alle børnene grinede og hvinede. På et tidspunkt var der tre veninder fra rækkehusene, der legede på svævebanen. Da de havde været der i ca. 10 minutter kom der en pige fra boligblokkene og stillede sig i kø. De skiftedes alle sammen til at tage en tur indtil tre søskende til pigen fra boligblokkene ankom, da løb de tre veninder fra rækkehusene hjem igen. Flere af beboerne fra rækkehusområdet havde den oplevelse, at børnene fra de forskellige boligområder havde svært ved at lege i parken på samme tid fordi beboerne fra rækkehusene mente, at børnene fra boligblokkene dominerede i naturparken.

I løbet af eftermiddagen var der også andre faciliteter end svævebanen, der blev brugt. Tre unge fyre, der tidligere hang udovre ved multibanen, gik over i gryden for at ligge sig på bænkene. Også rutsjebanen og forskellige træstubbe i terrænet blev af og til brugt af børn. Flere nævnte imidlertid, at de ikke vidste hvad nogle af faciliteterne skulle bruges til. En pige, der legede på svævebanen spurgte sin veninde: *"Skal vi prøve det der?"* og pegede over på nogle træstubbe placeret tæt op ad hinanden i græsset. Veninden svarede: *"Jamen jeg ved ikke en gang hvad man skal bruge det til."* Det gik alligevel der over og hoppede lidt rundt på træstubbene inden de igen gik over til svævebanen.

Hele dagen var der forbipasserende på den asfalterede sti langs naturparken. Nogle cyklede, andre kom gående. Langt de fleste havde indkøbsposer med eller luftede hund. En lille pige, sagde til sin mor da de passerede naturparken: *"Jeg vil lege mor"*, hvorefter moderen svarede: *"Nej, vi skal hjem og lave aftensmad. Vi kan komme her ned en anden dag"*. Pigen gik modvilligt med moderen hjem. Flere af de forbipasserende med mindreårige børn prøvede imidlertid nogle af parkens faciliteter på vej til eller fra Rema1000.

Beboerne i området oplevede ingen problemer med naturparken i form af larm, hærværk og folk der hang ud der om aftenen, men flere af beboerne i rækkehusområdet havde den holdning, at selvom naturparken var kønnere at kigge på end den tidligere græsmark, var der nok af legefaciliteter i boligblokkene, hvor de fleste børn boede. En ældre mand sagde: *"Det er spild af penge og det sagde vi allerede inden det blev bygget"*. Desuden var der flere beboere, der pegede, at der var problemer med oversvømmelse i gryden når det havde regnet, hvilket kunne være farligt når mindreårige børn legede der.

Serien MOVEMENTS

Se de tidligere udgivelser i rapportserien på CISC's hjemmeside: www.sdu.dk/cisc

- 2013:3 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: EN GOD OMVEJ – Bevægelse i lokalområdet: Samlet evaluering af otte kommunale anlægsprojekter til fremme af rekreativ fysisk aktivitet.
- 2013:2 Jan Toftegaard Støckel: Evaluering af Anbragte Børn i Bevægelse.
- 2013:1 Bjarne Ibsen, Malene Thøgersen og Lau Tofft-Jørgensen: Fritidsfaciliteterne i Fredensborg Kommune.
- 2012:17 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Naturparken Mellem Bakkedrag og Dalstrøg - Evaluering af en omdannet græsmark ved boligbebyggelse i Sønderborg.
- 2012:16 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: En Voldsom Omvej - Evaluering af en omdannet støjvold i Solrød.
- 2012:15 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Pixlpark - En Digital Legeplads - Evaluering af en omdannet plads i en ny bydel i Roskilde.
- 2012:14 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Et bevægelseseksperimentarium - Evaluering af en omdannet park ved Sundhedscentret i Nykøbing Sjælland.
- 2012:13 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Sidesporet - Evaluering af en omdannet asfaltplads ved Nørre Aaby station.
- 2012:12 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Opfordring til udfordring - Evaluering af omdannede restarealer i Kolding Bycentrum.
- 2012:11 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Byens Arena - Evaluering af en omdannet parkeringsplads ved boligbebyggelse i Høje Gladsaxe.
- 2012:10 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Dronningens Bastion - Evaluering af en omdannet bastion på et historisk voldanlæg i Fredericia.
- 2012:9 Thomas Skovgaard, Kurt Lüders, Jesper von Seelen, Mette Munk Jensen, Bjarne Ibsen, Casper Due Nielsen og Tobias Marling: Svømning i den danske folkeskole.
- 2012:8 Bjarne Ibsen, Venka Simovska og Henrik M. Larsen: Tilgængelighed til og deltagelse i idræt blandt børn og unge på Vesterbro: Evaluering af DGI-byens børne- og ungeprojekt Go-Active.
- 2012:7 Bjarne Ibsen ... et al.: Idrættens outsiders - Inklusion eller eksklusion af vanskeligt stillede børn og unge i idræt: Evaluering af puljen til idræt for vanskeligt stillede børn og unge.
- 2012:6 Jan Arvidsen, Karen Dalgaard Pedersen og Søren Andkjær: Rum og rammer for Aktivt Udeliv: Et litteraturstudie om naturlige omgivers betydning for Aktivt Udeliv.
- 2012:5 Bjarne Ibsen: Human Ressource Management for Volunteers in Sports Organisations in Europe.
- 2012:4 Charlotte Skau Pawlowski og Jens Troelsen: EN GOD OMVEJ - Bevægelse i lokalområdet: Kvalitativ analyse af den kommunale planlægnings- og implementeringsproces forbundet med projektet.
- 2012:3 Louise Kamuk Storm, Simon Madsen og Bjarne Ibsen: Evaluering af projekt Grib Chancen.
- 2012:2 Louise Bæk Nielsen og Bjarne Ibsen: Idrætsdeltagelse og idrætsfaciliteter i Vordingborg Kommune.
- 2012:1 Thomas Gjelstrup Bredahl: Slutevaluering af Greve Kommunes metodeudviklingsprojekt "MultiMinen" - For 6-8 årige børn med overvægt.
- 2011:6 Peter Lund Kristensen: Evaluering af 'Sunde vaner fra barnsben': Den kvantitative del - Vejle Kommune.

- 2011:5 Louise Kamuk Storm, Simon Madsen og Bjarne Ibsen: Evaluering af 'Bevæg dig sund og glad: Et projekt i Esbjerg Kommune for overvægtige børn og deres familier.
- 2011:4 Jan Toftegaard Støckel: Evaluering vedrørende projekt Idrætszen.
- 2011:3 Bjarne Ibsen og Louise Bæk Nielsen: Idræt og idrætsfaciliteter på Bornholm.
- 2011:2 Jakob Haahr og Søren Andkjær (red.): Muligheder og begrænsninger for friluftsliv: Konferencerapport - artikler og abstracts.
- 2011:1 Ejgil Jespersen: Evaluering af Krop og Kontor forsøgsprojekter.
- 2010:7 Pernille Andreassen: Evaluering af 'Sunde vaner fra barnsben' - Vejle Kommune.
- 2010:6 Forskningsenheden for 'Bevægelse, Idræt og Samfund' (BIS): Forskningsprofil og udviklingsplaner for 2010-2014.
- 2010:5 Bjarne Ibsen, Anne Mette Walmar Hansen og Eva Vennekilde: Ændringer i kommunal idætspolitik efter kommunalreformen.
- 2010:4 Karsten Østerlund: Gå i Gang: Slutevaluering.
- 2010:3 Lise Specht Petersen: Rum for idræt og leg på Vesterbro.
- 2010:2 Bjarne Ibsen og Carsten Hvid Larsen: Aktivitet eller idrætspolitisk arbejde? Frivilligt arbejde i DGI Vestsjælland og DGI Nordsjælland.
- 2010:1 Bjarne Ibsen, Jan Toftegaard Støckel og Charlotte Klinker: Børn og fysisk aktivitet på Vesterbro.
- 2009:7 Lise Specht Petersen og Bjarne Ibsen: København – en by i bevægelse: evaluering af Københavns Kommunes motionsstrategi.
- 2009:6 Ole Lund: Evaluering af projekt 'Sund Cirkel'.
- 2009:5 Carsten Hvid Larsen og Bjarne Ibsen: Frivilligt arbejde i Gigtforeningen.
- 2009:4 Ole Lund: Sund indskoling – evaluering af sundhedsfremmende indsatser i SFO og indskoling i Frederikshavn Kommune.
- 2009:3 Kirsten Kaya Roessler: Gruppesamtaler som psykologisk behandling af kroniske smerter: erfaringer fra projektet "Tilbage til arbejdet".
- 2009:2 Lars Breum Christiansen og Jens Troelsen: Bevægelsesmuligheder i Kolding By 2008.
- 2009:1 Ole Lund: Rend og Hop – Vi si'r stop: et sundhedsprojekts bestræbelser på at skabe bedre betingelser for det sunde liv i Varde Kommune.
- 2008:10 Lars Breum Christiansen og Jens Troelsen: Bevægelsesmuligheder i Roskilde By.
- 2008:9 Per Jørgensen: Idrætspolitik i Gentofte Kommune gennem 100 år.
- 2008:8 Jens Høyer-Kruse, Malene Thøgersen, Jan Toftegaard Støckel, Bjarne Ibsen: Offentlige-frivillige partnerskaber omkring børn og fysisk aktivitet.
- 2008:7 Pernille Vibe Rasmussen: Foreninger og integration: Undersøgelse af foreningers vilkår for integrationsarbejde i Københavns Kommune.
- 2008:6 Thomas Gjelstrup Bredahl: Ekstern evaluering af Motion på Recept i Frederiksberg Kommune: September 2007.
- 2008:5 Thomas Gjelstrup Bredahl: Evaluering af Motion på Recept i Nordjylland 2007.
- 2008:4 Jens Troelsen, Kirsten Kaya Roessler, Gert Nielsen og Mette Toftager: De bolignære områders betydning for sundhed: hvordan indvirker bolignære områder på sundheden? – og hvordan kan udformningen gøres bedre?
- 2008:3 Ole Lund og Pernille Andreassen: Gå i gang: evalueringsrapport.
- 2008:2 Jan Toftegaard Støckel (red.): Parallel leg eller integreret leg? – partnerskaber om børn, leg og bevægelse.
- 2008:1 Pernille Vibe Rasmussen og Kirsten Kaya Roessler: Stofmisbrug og fysisk aktivitet: Evaluering af "Krop og læring – Mere styr på eget liv".
- 2007:1 Bjarne Ibsen: Børns idrætsdeltagelse i Københavns Kommune 2007.